

46
'70

FLACĂRA

ANUL XIX
NR. 806
4 NOIEMBRIE 1970

metamorfoza industrială a Buzăului

Pînă nu demult, Buzăul se înscrisa în suita acelor orașele de provincie, cu viață molcomă, lipsită de orice eveniment cît de cît mai relevant. I se putea aplica și lui expresia sadoveniană devenită prin extensie definiție, de «loc în care nu s-a întîmplat nimic» pentru că Buzăul, asemenea tirgușoarelor anonime moldovenești, ori de dincoace, din Muntenia, trăia într-o lentoare de plantă, schimbările fiind aproape insesizabile sau, în orice caz, constatate doar la foarte mari intervale de timp. Avea Buzăul și o cîmpie, numai bălți și gropi, rai al țințarilor și al rațelor ori gîștelor celor ce locuiau în acea margine de oraș. Aici, pe această întindere, și-a făcut apariția un element cu totul inedit pentru regiune și care avea în cițiva ani să determine profunde schimbări în viața Buzăului și a locuitorilor săi — industria. În 1964 se pune prima cărămidă a ceea ce peste doi ani va deveni uzina de sîrmă și produse din sîrmă, unitate de prim rang a cărei producție de calitate se bucură de aprecieri nu numai la noi, ci și în

circa zece țări ale lumii. În 1968, o nouă întreprindere de anvergură — fabrica de zahăr — intră în producție, utilizarea sa modernă dîndu-i posibilitatea prelucrării în 24 de ore a circa 3 000 tone de sfeclă. O fabrică de geamuri, aflată la ora actuală în plină construcție (o secție a ei, cea de oglinzi a și început să producă în urmă cu citeva luni), va ajunge în următorii ani cea mai mare întreprindere de acest gen din țară. S-a conturat astfel platforma industrială a orașului Buzăul, concentrare de forțe de prim ordin, după cum se poate constata, și care, în viitorul cincinal, va cîștiga în pondere și diversificare prin înălțarea, în anul 1971, a o serie de obiective printre care și un complex pentru valorificarea legumelor și fructelor. Concomitent, «vechile» întreprinderi vor cunoaște o dezvoltare care le va mări considerabil producția.

lată dar că Buzăul, sub influența directă a acestei prezente pline de vitalitate care se cheamă industrie, este pe cale să-și modifice într-un timp record existența, dinamizînd-o, suferind un proces de modernizare, de racordare la progres și civilizație accelerat, ce-l va scoate definitiv din postura de «loc în care nu s-a întîmplat nimic».

H. MIHAI

cel mai mare complex de sere din Oltenia

La Almăj-Beharca, în apropiere de Combinatul chimic și Termocentrala de la Ișalnița-Craiova, se află în plină construcție cel mai mare obiectiv legumicol din Oltenia și unul dintre cele mai mari din țară. Complexul va avea în final 148 ha sere și este prevăzut ca să furnizeze anual — consumului intern și exportului — o producție marfă de 20 250 tone legume. Din aceste sere urmează să fie recoltate, în tot timpul anului, o producție medie proiectată la ha de 80 tone tomate în ciclul I, 50 tone tomate în ciclul II, 220 tone castraveți, 50 tone ardei etc.

La Almăj-Beharca, spectacolul monoton al cîmpiei ne apare deja restructurat, substituit de oglinzile enorme și strălucitoare ale noilor sere; de impunătoarele profiluri ale celor două «Kaff»-uri masive (cazanele de apă fierbinte

care vor asigura căldura plantelor); pretutindeni, păienjenșul conductelor hașurează puternic vastele poligoane ale acestui peisaj propunînd o definiție nouă, superioară, unei preocupări tradiționale pe aceste locuri. Legumicultura evoluează de la meșteșug la industrie.

Hărnicia constructorilor din cadrul șantierului nr. 1 al I.S.C.M. Craiova, care înalță această uriașă «uzină verde», se materializează prin aceea că prima capacitate, cea de 20 ha sere, va intra în funcțiune la termenul prevăzut. Pe suprafața respectivă au fost realizate plantații ce se află în diverse faze de cultură.

Dacă ar fi să acordăm un credit absolut opiniilor exprimate de factorii de răspundere ai șantierului, subantreprizei și beneficiarului, s-ar putea conchide că și cea de-a doua capacitate de producție prevăzută pentru anul 1970 de 60 ha sere va intra în funcțiune la termenul stabilit prin plan.

Carol BORA

după toamnă, vine iarnă...

Oricît ar fi toamna de blîndă, în materie de construcții, nimeni nu poate să-și asume riscul de a se lăsa nepregătit pentru anotimpul rece. Dacă pe șantierele de construcții nu se iau măsuri de protecție împotriva frigului, a vîntului, a zăpezii, o dată cu apa din conducte pot îngheța cele mai îndrăznețe proiecte și cele mai sigure angajamente.

Așadar, măsuri... — Cum vă pregătiți pentru iarnă?

Întrebarea de mai sus am adresat-o inginerului I. Feller, șeful șantierului 1 (I.C.M.5), și Alex. Tiucra, inginer-șef al aceleiași unități, care răspund în momentul de față de construirea, în diverse puncte ale Capitalei, a unor importante ansambluri de blocuri, hale industriale, spitale etc.

Ce-am aflat? În Colentina, unde anul acesta se încheie prima etapă de modernizare a cartierului, mai sînt în lucru trei blocuri-

turn (parter plus 10 etaje). Pentru ca iarna care vine să nu întîrzie darea lor în folosință la termen (31 dec.), s-a luat măsura ca rețeaua de încălzire să funcționeze în blocuri imediat ce timpul se va răci. În felul acesta se vor putea executa în bune condiții lucrările de finisaj interior.

În altă parte a Capitalei, pe șos. Giurgiului, pe locul numit Ghimpați, aceeași unitate de construcții a deschis de curînd un nou front de lucru pentru peste 900 de apartamente, toate proprietate personală. La construcțiile care au și început să se continue lucrul va continua în bune condițiuni și la iarnă. Pentru aceasta, toate viitoarele uși și ferestre vor fi astupate cu panouri de polietilenă, iar căldura din interior va fi asigurată cu ajutorul unei rețele termice. Acolo, unde se va lucra la fundații sau la planșee se va turna numai cu beton încălzit. În felul acesta noii proprietari de apartamente vor intra la timp în locuințele lor.

La Uzina de pompe, unde se construiește în prezent un pavilion administrativ cu 11 etaje, turnările de beton se vor efectua în iarna aceasta sub protecția aburului furnizat de uzină.

Un alt loc al Capitalei unde se va construi intens, tot la iarnă, se află în prelungirea Ferentari (str. Viltoarei), unde vor fi înălțate numeroase blocuri (1 000 apartamente). Pentru prevenirea unor eventuale greutăți provocate de o iarnă dură (se poate și asta!), încă înainte de începerea lucrului la fundații s-au executat rețelele subterane (canalizare, electricitate, apă etc.) și, o dată cu ele, racordajul cu rețeaua termică. În acest fel, blocurile deși neterminate au deja căldură, ceea ce, bineînțeles, permite să fie finisate în interior, deși afară termometrul ar putea coborî la minus 20 de grade.

Asemenea inițiative sînt bune și ar trebui extinse — spun specialiștii — pe cit mai multe șantiere de construcție. Așa cum s-a procedat, ca să dăm încă un exemplu, pe șantierul noii și modernei fabrici de cărămidă și material ceramic de la Brănești, unde mai întîi s-a terminat instalarea centralei termice și apoi s-a trecut în condiții optime de temperatură la finisarea interioarelor și la montajul instalațiilor. Ceea ce va duce probabil la darea în funcțiune a acestei fabrici încă înainte de sfîrșitul acestui an, și nu în 1971 pentru cînd era prevăzut.

F. URSEANU

o chestiune esențială

Așa este cotată de către tovarășul inginer Constantin Ciocan, secretarul cu probleme economice al Comitetului municipal P.C.R.-Ploiești, întreținerea utilajelor.

Se pare, opiniază interlocutorul nostru, că, înainte de orice, trebuie schimbat însuși felul de a

privi activitatea de întreținere și reparării a utilajelor. Se fac socoteții total negospodărești, care seamănă foarte bine cu zgîrcenia, și asta în dauna utilajelor. De pildă, foarte multe întreprinderi «se ajută la prețul de cost» făcînd «mari economii» la deșeurile de bumbac și la lavetele folosite pentru curățirea utilajelor. Or, asta înseamnă a fi scump la tîrîșe și ieftin la fînă.

Tovarășul inginer Ciocan mai observă, cu amărăciune chiar, că n-a auzit niciodată pe un director să-și facă o problemă specială din felul în care se desfășoară activitatea de lubrifiere a utilajelor în întreprinderea sa. E adevărat că rezultatele tratării cu ușurință a operațiilor de lubrifiere nu se arată imediat, dar și cînd se arată — în general — utilajul «e la pămînt».

O a treia observație a interlocutorului nostru se referă la necesitatea «revizuirii reviziei». Actualul sistem de revizie a utilajelor trebuie mult îmbunătățit.

SELECȚIUNI

mutații

Trebuie observat că în epoca noastră se circulă extrem de mult. Poate excesiv. Orașele cu civilizația lor exercită o atracție nemăitîlnită în istoria socială a țării asupra unei imense categorii a populației care își are încă rezidența în constelațiile satești. Vom putea constata deci o tendință — explicabilă de altfel — de migrare spre oraș.

Acest sfîrșit de secol aduce în atenția societății românești problema urbanizării. Vasta mutație care este urbanizarea pune probleme complicate urbanistilor, sociologilor, psihologilor și planificatorilor, pentru a explica și înțelege fenomenul, dar mai cu seamă pentru a-l dirija în sensul unei dezvoltări și evoluții armonioase. Se întreprind mari sondaje statistice, studii de morfologie socială, analize ecologice, demografice, de comportament etc. adevărate radioscopii ale corpului social, cum sînt și studiile care analizează procesul de urbanizare în zona Slatina-Olt. reunite într-un recent volum apărut în Editura Academiei.

Slatina are 600 de ani de existență documentară, dar ea s-a rupt din amorteala seculară abia în ultimii zece ani, schimbîndu-și profund structura, începînd din 1965, o dată cu deschiderea șantierului fabricii de aluminiu. Industria tradițională — alimentară — a cedat primul loc și marile investiții afectate industriei neferoase — mai mult de un miliard în perioada 1965-1968 — a dus la un proces de reprofilare și recalificare nu numai a vechiului oraș dar și a oamenilor, la schimbarea aproape fundamentală a profilului acestora. Fondurile investite pe cap de locuitor au atins în ultima parte a acestei perioade 58 095 de lei. Studiile statistice constată o bruscă creștere a populației — ca efect al industrializării — în ultimii 15 ani: de la 10 000 locuitori în 1956, la 20 000 în 1967 și la 27 000 în 1970, înregistrîndu-se o rată medie de creștere anuală de +467 locuitori, sau un spor de 808 la sută (perioada 1956-1969). Sporul demografic se realizează pe seama persoanelor sosite din hinterlandul zonei Slatina și el este net superior «plecărilor»: 1963 — persoane sosite: 767, plecate: 345; 1966 — 1 043 persoane sosite, plecate 424; 1967 — 1 308

Un control preventiv bine organizat ar amîna cu mult reparațiile capitale și ar suplini în bună măsură reparațiile curente.

În fine, o ultimă opinie se referă la necesitatea găsirii unor forme de cointeresare a muncitorului care lucrează pe utilaj față de starea utilajului. Cu alte cuvinte, de legat într-un fel starea utilajului de cîștigul omului. Să se creeze o relație între durata de folosire a mașinii și retribuția pentru muncă dar și pentru întreținerea mașinii. Firește, aceasta implică și un sistem de verificare.

Am consemnat aici observațiile personale ale unuia dintre specialiștii implicați direct în problemele tehnico-economice, pentru că noi considerăm că asemenea observații sînt revelatoare prin concretețea lor și, implicit, capabile să declanșeze discutii, care, la rîndul lor, să ducă la soluții.

I. NICOLAE

persoane sosite, plecate 457 etc., etc. Urbanizarea a determinat mutații morfologice sociale esențiale schimbînd balanța structurii sociale a orașului. Dacă în 1956 muncitorii reprezentau 26,5 la sută din populație, după zece ani procentul era de 50,3 la sută, această creștere făcîndu-se în dauna funcționarilor (de la 45,6 la sută la 31,5 la sută), a agricultorilor (de la 13,2 la sută, la 10,2 la sută) etc.

Fixarea în mediul urban, integrarea, aduce după sine o serie întregă de mutații în psihologia și comportamentul noii populații. O veche mentalitate se confruntă și se dezvoltă într-un mediu nou, mai dinamic și supus unor legi diferite de cele rurale de unde provin majoritatea noilor orașeni. Sociologii constată că conștiința urbanității se dobindește greu, dar ea este întretînută și dezvoltată de iluzia atotputerniciei orașului. Așezați în noul mediu, indivizii așteaptă multiple rezolvări ale idealurilor și aspirațiilor lor.

Anchetele sociologice organizate la Slatina arată că integrarea urbană a importantului contingent de populație rurală dezvoltată la aceasta un comportament extrem de interesant. În primul rînd transferul la oraș este considerat ca o promovare socială, ceea ce explică caracterul ireversibil al opțiunii lor de a se stabili în mediul urban. Apoi folosirea timpului liber e fundamental altul în noul mediu, influențat fiind însă de tipul de locuință a individului. Stereotipurile rurale dispar mai ales la cei care locuiesc în blocuri, locuința devenind astfel un factor de diminuare și schimbare a relațiilor sociale de tip rural. Sociologii au constatat că cei care locuiesc în blocuri au un procent mai mare de frecvență a spectacolelor (92,21 la sută), că participă mai intens la activități culturale colective (89,61 la sută) etc. Totuși se constată că reminiscentele modului de viață rustic mai persistă, dovadă este subutilizarea echipamentelor culturale și în general evidenta tendință de rămînere în urmă a integrării culturale față de dezvoltarea structurii economice și a cadrului edilitar al orașului.

Dar oricum ceva s-a schimbat. Perceptibil sau imperceptibil ne îndreptăm spre un alt mod de a trăi.

Ion MAN

VIZITA DELEGAȚIEI DE PARTID ȘI GUVERNAMENTALE A R.P. POLONE

Marti, 10 noiembrie, poporul nostru a adresat un sincer și călduros «Bine ați venit!» înalților oaspeți sosiți pe pământul României, delegația de partid și guvernamentală a Republicii Populare Polone, condusă de tovarășii Wladyslaw Gomulka, prim-secretar al C.C. al P.M.U.P., și Jozef Cyrankiewicz, membru al Biroului politic al C.C. al P.M.U.P., președintele Consiliului de Miniștri al R.P. Polone, care la invitația Comitetului Central al Partidului Comunist Român și a Consiliului de Miniștri al Republicii Socialiste România a făcut o vizită oficială de prietenie în țara noastră.

Vizita înalților oaspeți a marcat un nou moment important în dezvoltarea tradiționalelor relații de prietenie dintre cele două țări, contribuind la promovarea colaborării și cooperării multilaterale româno-polone, în interesul popoarelor români și polonez, al cauzei socialismului și păcii în lumea întreagă. Vizita delegației de partid și guvernamentale a R.P. Polone, convorbirile oficiale desfășurate la cel mai înalt nivel, precum și semnarea noului Tratat româno-polon de prietenie și asistență mutuală, moment remarcabil în evoluția relațiilor dintre cele două țări, au reafirmat cu pregnanță bunele raporturi dintre cele două state socialiste, consfințind legăturile reciproce și creind o temelie traică pentru continua lor dezvoltare și adâncire pe toate planurile.

S-a constatat cu acest prilej că relațiile româno-polone de prietenie și colaborare internațională, pe tărîm politic și în domeniul schimburilor economice, tehnico-științifice și culturale, s-au intensificat continuu de-a lungul anilor. O contribuție esențială

În timpul convorbirilor oficiale.

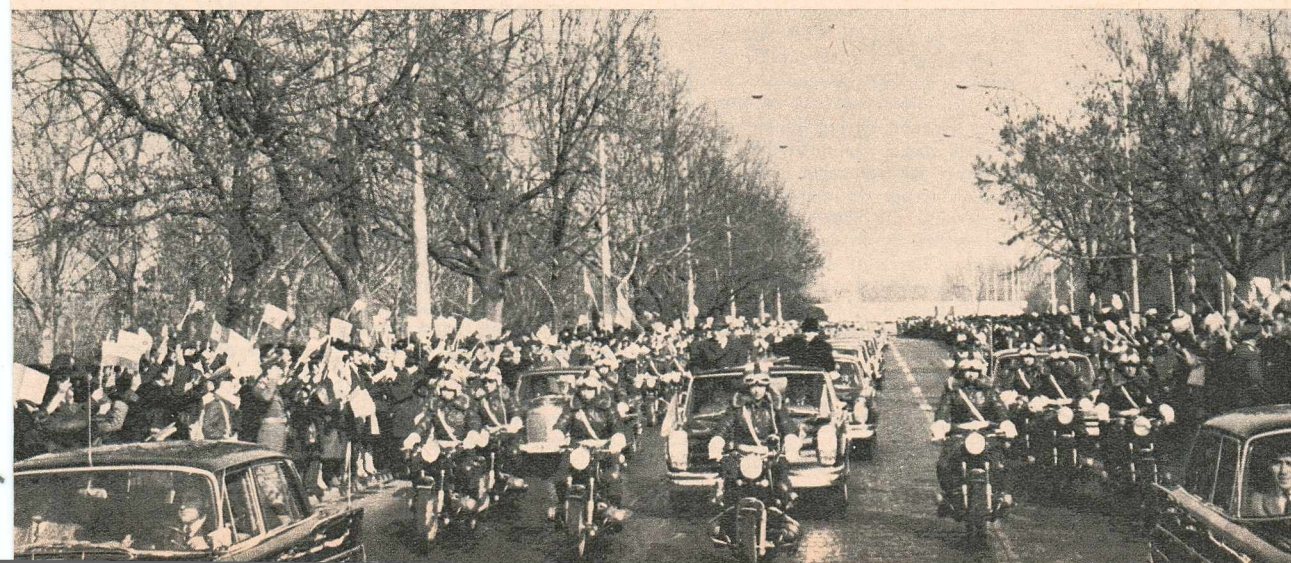

La sosire pe Aeroportul internațional Otopeni.

în această privință au avut-o extinderea legăturilor dintre cele două partide frățești, contactele și convorbirile între conducătorii de partid și de stat ai celor două țări, schimbul de vizite și de experiență la diferite niveluri între organizațiile obștești din România și Polonia.

«Preocuparea pentru întărirea prieteniei și colaborării cu Polonia — a arătat tovarășul Nicolae Ceaușescu — se înscrie în ansamblul politicii externe a țării noastre de dezvoltare a relațiilor frățești cu toate țările socialiste. România dezvoltă colaborarea economică, politică, militară, tehnico-științifică și culturală cu țările membre ale C.A.E.R., cu statele participante la Tratatul de la Varșovia, cu toate țările socialiste, militează neobosit pentru întărirea coeziunii și unității sistemului socialist mondial».

Acționînd în spiritul Tratatului, România își va aduce și în viitor întreaga contribuție la lupta împotriva acțiunilor agresive ale cercurilor imperialiste, la apărarea libertății și independenței popoarelor, va milita neobosit pentru dezvoltarea colaborării cu toate popoarele lumii, indiferent de orientarea lor socială, pentru întărirea păcii și securității în întreaga lume.

La sosirea în Capitală zeci de mii de cetățeni salută cu entuziasm și căldură pe tovarășii Nicolae Ceaușescu și Wladyslaw Gomulka, aclamînd îndelung pentru prietenia româno-polonă, pentru alianța și colaborarea dintre partidele, țările și popoarele noastre.

reportaj de sapte zile

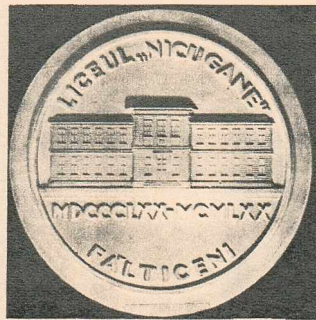

COPERTA NOASTRĂ
Margareta Pislaru în pragul unui
turneu la Tokyo și Londra.

Fotografie de S. STEINER

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12.
Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic
«Casa Științei»

centenar fălticenean

Zilele acestea, foștii elevi ai Liceului «Nicu Gane» din Fălticeni, mulți dintre ei apropiați de vîrste înaintate, au pășit cu emoție pragul venerabilei școli din vechiul târg al lui «Foltic» pentru a-i sărbători, între 12 și 14 noiembrie a.c., cei o sută de ani de existență. Dintre dascălii de altădată, între care nonagenarii Virgil Tempeanu, Vasile Ciurea, Ion Chirescu, N.N. Răutu, N. Bocăneț, St. Gheorghiane, mulți își vor întâmpina elevii cu blîndețea și căldura lor sufletească, păstrînd, laolaltă, un moment de pioasă reculegere în memoria celor dispăruți; profesori și cărturari, foști școlari sau sprijinitori ai liceului din Fălticeni: Vasile T. Lovinescu, N. Apostol, Gh. Ciolac, T. Nicodim, Vasile Rădeanu, D. Cernătescu, Gr. Scorpan, I. Filip, N. Motăș, An. Spiridonescu, George Stino, I. Mazere, N. Tolea, N. Drăgușanu, Aurel George Stino.

Fălticeni neastîmpăratului catihet și genialului povestitor Ion Creangă vor acorda cu prilejul acestei sărbători ospetie numeroșilor vizitatori, personalități de astăzi care continuă faima centenară a școlii moldovene: Horia

Lovinescu, Ion Irimescu, Gheorghe Diaconescu (ambasador O.N.U.), C. Ciopraga și atîția alții... Programul aniversării își propune, printre altele, evocarea figurii lui N. Gane — mare cărturar al vremii, prin dezvelirea unui bust de bronz (sculptor Ion Irimescu) la casa memorială care-i poartă numele, vor fi evocați de asemenea elevii ai liceului de talia unor Alex. Lambrior, N. Beldiceanu, S. Kirileanu, I. Dragoslav, Arthur Gorovei, Eugen Lovinescu, Anton Holban, Jules Cazaban, Grigore Vasiliu Birlic, a strălucitului rapsod Mihail Sădoveanu, precum și a Luceafărului prea de timpuriu apus, Nicolae Labiș. Se vor vizita totodată vestitul muzeu regional întemeiat de prof. V. Ciurea, case memoriale și recente înfăptuiri industriale și urbanistice. Întîiul centenar al Liceului «N. Gane» din Fălticeni va fi comemorat și prin baterea unei medalii, lucrare a sculptorului medalist H. Ionescu.

Ing. Octav I. LUCHIAN,
elev al «gimnaziului»
între 1915 și 1919

pilule

Se anunță apariția unui mare sort de țigări: «Super-Snagov». Dar cînd se va anunța îmbunătățirea sorturilor existente și cînd se vor găsi în fiecare zi obișnuitele «Snagov» sau măcar «Amiral». Nu cumva calitatea înegală a actualelor sorturi de țigări și lacunele în aprovizionarea unităților de desfacere urmăresc să-i vindece pe fumători de acest viciu dăunător?

*
Fabrica «Adesgo» produce printre altele și ciorapi de damă supraelastici foarte apreciați și, ca atare, foarte solicitați. Trebuie însă să ai norocul unui cîștigător la loz în plic ca să găsești asemenea ciorapi în magazinele noastre. Te pomenești că inun-

dațiile ori fi distrus recolta de ciorapi?!

Mai antîrț unitățile noastre comerciale luaseră bunul obicei de a ne servi brinzeturile preambalate. S-au cheltuit și niște bănuți buni pe reclame — pentru a lămuri publicul conservator cît de avantajos este să cumperi cașcavalul sau șaițerul preambalat în vid, în pachete gata cîntărite și cu prețul gata calculat. După zarva dintr-un început, cînd mușterii s-au obișnuit, practica a dispărut. S-o fi terminat vidul? S-o fi stricat vreo rotiță? Sau «unii» au apreciat că-i mai igienic cu mîna și mai practic cu ochiometrul și plaivazul?

În toate unitățile de desfacere

a legumelor și fructelor de ani de zile se servește în pungi sau vărsat un singur fel de fasole de origine și soi indefinit, de o calitate mai mult decît îndoielnică. Cine o fi «omul de știință» care l-a creat și unde or fi dispărut toate celelalte soiuri de fasole (grasă, pestriță etc.) rămîne un mister atît pentru vînzător cît și pentru consumator.

M.M. M.

boala „hipotensivă” a arterelor feroviare

Rețeaua căilor ferate este apreciată adeseori ca fiind «sistemul circulator al economiei naționale».

Faptele constatate zilele trecute în cîteva stații CFR din regiunile Iași și Galați au darul să releve că uneori arterele feroviare suferă de serioase «maladii» provocate atît de faptul că CFR nu asigură uneori numărul vagoanelor solicitate de beneficiari, cît și de faptul că, la rîndul lor, beneficiarii nu respectă graficele de transport stabilite. Ca remediu, CFR aplică de ani de zile unul și același tratament: **penalizări prin plata locațiilor.**

Să exemplificăm. În gara Focșani la începutul acestei luni au intrat pentru a fi descărcate 11 vagoane de cherestea pentru întreprinderea de aprovizionare și desfacere din localitate. Nu s-au descărcat la timp. Consecința? Locații plătite, peste 6 500 lei.

Situații similare am întîlnit și la Suceava, unde CEIL plătește 85 000 lei pentru schimbarea destinației mărfurilor, iar Combinatul de celuloză și hîrtie 60 000 lei locații, din care 11 000 pentru cele trei vagoane cu acid clorhidric sosite aici pe 28 august.

În legătură cu depozitarea mărfurilor pe rampele CFR sau pe liniile de garare și terenurile închiriate de CFR diferitelor unități economice situația se prezintă deosebit de îngrijorătoare. În jurul stației Vaslui, pe diferite terenuri zac sub cerul liber vagoane întregi de materiale de construcții ale șantierului 404. Cărămizile și cherestea stau vruite. Pietrișul, descărcat necorespunzător, a acoperit calea ferată, punînd în pericol pe cei care trebuie să facă cuplarea vagoanelor.

De luni de zile, undeva, pe arătură, stau circa 20 de tuburi de canalizare ale Întreprinderii de gospodărie (!) orașenească Vaslui. Se pare că nu vor fi ridicare nici în toamna asta. În alt

loc, claie peste grămadă, se află de aproape șase luni circa 10 balturi de geamuri ale Uniunii județene a cooperației de consum. Multe din ele, sparte.

Mergînd spre întîlnești, la Roșiori, Munteni, Băleni, Rebricea, Ciurea, îngrășăminte chimice, sfeclă, cherestea și balast peste care plouă. Ici-colo cite o căruță și cite 5-6 oameni care încarcă alene. La Bîrlad, pe singura linie publică, aproape 8 tone de superfosfat granulat amestecat cu pietriș și noroi, iar mai încolo, vagoane de bolovani. Ale cui sint, nimeni nu știe: nici măcar Manoilă Arsenie, magazinerul stației. În gara Verești stăteau sub ploaie, la 20 septembrie a.c., importante cantități de furaje concentrate, cît și 3 vagoane de cartofi. În aceeași situație circa 10 vagoane de cărămidă și 5 vagoane de geamuri ale Întreprinderii județene de construcții-Suceava. Mulți dintre cei cu care am stat de vorbă, spre uimirea noastră, nu vedeau nici pe departe o înțelegere exactă a situației, a pierderilor care se înregistrau prin manipularea și depozitarea necorespunzătoare a bunurilor materiale.

Într-adevăr să nu existe nici o modalitate pentru a-i sensibiliza?

Mihai COCOI

Dave Brubeck la București

Timp de 3 zile renumitul pianist Dave Brubeck, unul dintre maeștrii incontestati ai jazzului contemporan, a fost oaspetele publicului bucureștean. Pentru cititorii «Flacării», renumitul muzician american a binevoit să răspundă la cîteva întrebări: — Ce reprezentați dv., Dave Brubeck, pentru jazzul contemporan?

— Este o întrebare cam dificilă la care, de fapt, poate răspunde numai publicul. Totdeauna am avut încredere în public și în părerea sa. Pentru mine personal, reprezintă ceea ce reprezintă pentru public.

— Ce părere aveți despre prezentul și viitorul jazzului?

— Astăzi, totul este relativ, schimbător în artă, în știință, în lumea întregă. Adevărul este, că totul merge mai repede în acest secol, schimbările fiind foarte rapide în toate domeniile, inclusiv în domeniul jazzului.

— Cum îi puteți caracteriza pe colaboratorii dv., Gerry Mulligan și Jack?

— Sint minunați, extraordinari. Mulligan este un geniu și a fost un geniu din copilărie. Jack este un muzician foarte mare, bun instrumentist, compozitor, cri-

tic. Pe lingă toate acestea este un om extraordinar, un prieten bun. Poate fi «tare», cînd este vorba de muzică, de studiu și foarte prietenos și bun cu cei care îl înconjură. Aș vrea să adaug că acum 18 luni am fost în România ca turist, cu un grup de studenți din S.U.A. Am stat o zi la Constanța și București, unde am petrecut clipe minunate. Astăzi am recunoscut la aeroport cîteva persoane pe care le-am întîlnit în prima mea vizită. Am remarcat că poporul român este foarte prietenos și oamenii sînt gata să-ți zîmbească chiar dacă nu te cunosc, ceea ce m-a făcut să cred că sînt într-adevăr fericiți.

Am vizitat anul trecut Muzeul satului care mi s-a părut foarte interesant, reunind zeci de stiluri deosebite din felurite părți ale țării dv. Îmi pare rău că nu am făcut cunoștință cu muzica folclorică românească, despre care am auzit că este foarte variată și interesantă. Mă interesează muzica în general și sper să am ocazia să cunosc și muzica folclorică românească.

Marie-Louise PLEȘOIANU

poveste cu vaci sfinte

Patrusprezece taurine de sex feminin (mame declarate și juninci fără probleme) și-au pus deunăzi capăt zilelor, hotărînd să devină vaci sfinte. Mă rog, ce vreți, minte de vacă...

Cazul ne-a fost relatat de către conducerea I.A.S.-Fundeni (jud. Ilfov), care în urma expertizei medicale a ajuns la concluzia că mai sus-citatele n-au suferit nici de gălbîinare sau febră aftoasă și nici n-au fost amestecate în afaceri veroase soldate cu întâlniri cornute (un fel de hold-up bovideu).

Cîteva zile mai tîrziu un alt carnaș înspăimîntător ne-a făcut să luăm trenul de Constanța. La I.A.S.-Valea Argovei (jud. Ilfov)

Nicu Stănescu, maestru emerit al artei.

„Ciocîrlia“ la Paris

De curînd, muzica populară românească a răsunat în celebra sală «Pleyel» din Paris. «Ciocîrlia» și «Doina Oltului», «Hora Staccato» și «Baladă», «Călușarii» și «Cimpoiul» ca și alte cîntece interpretate de orchestra condusă de violonistul Nicu Stănescu, maestru emerit al artei, laureat al Premiului de Stat, au stîrnit interesul și admirația auditoriului, care a răsplătit cu puternice aplauze pe solii muzicii noastre.

Prezența în capitala Franței a acestei formații a fost prilejuită de un important eveniment: cîștigarea și înminarea premiului «Tîtera de bronz», în cadrul concursului discului european organizat de «Association française de musique récréative».

Laureații acestui concurs de prestigiu — între care formația londoneză «The Band of the Scots Guards», cîștigătoare a marelui premiu «Tîtera de aur», și ansamblul de balalaici «Tschalka», distins cu premiul «Tîtera de argint» împreună cu ansamblul românesc au susținut cîteva concerte extraordinare de muzică populară internațională.

Revenind în țară, Nicu Stănescu, conducătorul formației, care a fost totodată solistul pieselor înregistrate pe discul premiat, cit și al concertelor prezentate pe scena sălii «Pleyel» din Paris, ne-a vorbit despre bucuria pe care au trăit-o toți membrii formației cucerind trofeul și de asemenea despre satisfacțiile pe care le-au avut văzînd, încă o dată, cită admirație și prețuire se acordă muzicii populare românești.

Sandu NAUMESCU

noul ferpar consemnează înălțarea la cer a nu mai puțin de 17 taurine (vacii normale, juninci cochete și foarte mulți tauri liniștiți și fără antecedente penale). Nici de data aceasta răposatele n-au lăsat nimic scris.

— Ce aveți de gînd să faceți, tovarășe director?

— Vom lupta împotriva misticismului.

— Nu credeți totuși că, să zicem, îngrijitorii fermei sau, iertați-ne, dv. personal purtați vreo vină pentru cele petrecute?

— Sintem oameni cu concepții sănătoase.

M-am reîntors acasă dezamăgit, condamînd cu milă naivitatea bietelor dobitoace. M-am culcat de îndată și m-am pomenit, visînd, pe malurile Nilului, convîrsînd ca între bărbați cu boul Apis și dînd onoruri preabunei doamne Isis, feteșcana jumătate om, jumătate bovidă. Am ajuns și în sălașul imaterial al Nirvanei, printre vaci și maimuțe sfinte, drăgălașe, amabile și puse pe șotii. Au rîs cu lacrimi cînd am scos lista taurinelor sinucigașe și m-au sfătuit să revin pe pămînt, acasă, la cei din Fundeni și Valea Argovei cu indicația expresă de a cerceta mai atent rațiile alimentare.

— Întrebă-i, de pildă, pe cei de la conducerea I.A.S.-urilor împincinate ce au mîncat surorile noastre în ultimele săptămîni.

— Vă răspund eu: sfecă furajeră.

— Informează-te, în continuare, dacă furajele n-au fost cumva otrăvite cu nitrați.

— Nutrețul a sosit pesemne jata otrăvit?

— N-are importanță. Conducerea celor două întreprinderi agricole avea obligația de a pune unei analize de laborator fiecare șarjă de furaj.

M-am trezit la mine acasă, re-

citînd nevesti-mii versuri din cea de-a doua pitakă a canonului Pali. într-o sanscrită dimbovițeană, mă rog, ca după o singură noapte cu chef petrecută în Nirvana. Am hotărît apoi să plec degrabă la I.A.S.-urile din Fundeni și Valea Argovei, dar nu înainte de a expedia aceste rînduri pe adresa Ministerului Agriculturii și Silviculturii.

Clonț Negru

Are numai 9 ani, se numește Clonț Negru, e de profesie corb și se bucură de un binemeritat succes în orașul de baștină (Zalău). Autodidact ambițios, a învățat «binișor» românește, ungurește, iar acum la lecții de germană! Dacă ești neîncercător în precocitatea lui intelectuală se stropșește agresiv: holgoș el (taci din gură!). Ferească sfîntul să-i apară în față cu vreo țigaretă a-

prinsă în colțul gurii; și-o înșfăcă cit ai clipi din ochi, croncînd furios: odd-ide (dă-mi înapoi!). Caracter eminent pragmat, stringe tot ce-i cade în gheare, cu deosebire bani — meteahna lui «existențială». Îi ia în clonț, se zburătăcește prin fel de fel de cotloane și-i chivernisește cu o avariție pătimașă. Doamne ferește să afle că l-am dat la gazetă; și-ar cere onorariul tot în firirici de cite 5 bani. Aviz proprietarului său — Gheorghe Demeter din Zalău.

Lăsînd la o parte gluma, pasărea cu pricina reușește într-adevăr să reproducă cu dicție — foarte bună, se spune — cuvinte și forme lexicale în cele trei limbi amintite.

GASTRONOMICĂ

cu năduf

Cînd ai cite un necaz simți nevoia să te răcorești cuiva. Și nici nu bagi de seamă cînd prietenii — că prietenul la nevoie se cunoaște — îți umplu casa.

Și atunci se începe și vîrsarea nădufului. D-ai-a se pregătește o sticlă de năduf pînă-n patruzeci de linii (adică graduri) și se varsă în paharul fiecărui prieten săritor preț de două degete (de-a latul, c-alminteri se-ncurcă conversația). Și, ca nu cumva să le scriștie gîtul serviți pe aaa (amici pe rebussepte) cu cite o jumătate de hering umplut cu ceapă și o felie de piine unsă cu unt și iar vîrsați două degete de năduf.

Năduful mare se varsă însă pe curcan. Luați unul de vreo 3-4 kile gata curățat și cu toaleta făcută pentru voiaj în străinătate. Din cei care și-au întrerupt călătoria săptămîna trecută pe galantarele alimentarelor. Spălat frumos și șters — ca un generică — frecăți-l bine cu sare și luați-l la palme pentru a lipi vreo 50-70 de grame de unt pe el. Ștergeți-vă mîinile de unt cu vreo două legături de pătrunjel pe care le introduceți tot în ghinionistul de voiajor împreună cu trei căței nelătrători, o roșie tăiată, un sfert de măr și sare. Lipiți curcanul de tavă cu încă 50 g de unt și plesniți-l cu cîteva nuiete de cimbru, după ce l-ați sprijinit cu 3-4 roșii să nu cadă. Introduceți în cuptorul încins se mai adaugă 2 pahare cu apă și se lasă de capul lui vreo 15-20 de minute pînă prinde o ușoară rumeneală. Se întoarce și se adaugă în zaț 5-6 cartofi fierți tăiați în patru (și în cinci, dacă nu vă plac cifrele cu șot). Cînd se rumenește și pe partea cealaltă se repetă figura cu întorsul curcanului și, cam cu zece minute înainte de a-l scoate, aruncați peste el 50 de grame vin.

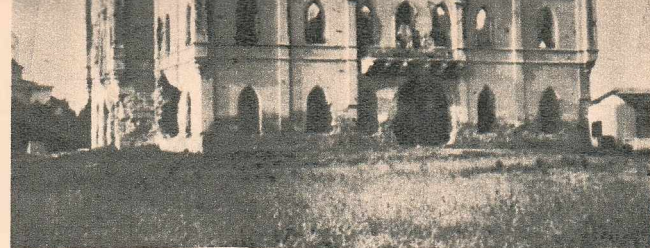
Să vedeți ce prieteni săritori aveți atunci cînd se așază curcanul pe masă! Nu vă faceți alte griji. Dați-le numai cuțite și furculițe că se vor descurca și singuri. Dumneavoaștri fiți însă prudent și puneți-vă din timp o bucată corespunzătoare din curcan deoparte. Puteți să vă faceți și o salată de roșii (că se găsesc de seră și încă foarte bune) cu puțină brînză rasă deasupra.

Apoi sprîț alb, în pas de voie. Și mai apoi, brînză de năsal (a început a se găsi) și cafea amară.

După ultima vîrsare de năduf în pahare comunicați că distracția continuă la amicul care pleacă ultimul.

Să vedeți atunci cit de săritori — de-adevăratalea — sint aaa etc. ...

P.P. NAȘU

palatul de la Ruginoasa

Cunoscutul palat de la Ruginoasa, județul Iași, fosta proprietate a domnitorului Alexandru Ioan Cuza, va fi supus unor ample lucrări de restaurare. Proiectul acestei mult așteptate lucrări cuprinde refacerea somptuoaselor saloane de altădată, a tuturor interioarelor și exterioarelor, a impozantelor porți și a zidurilor care vor împrejmui un frumos parc. Redarea ambianței și at-

mosferei de epocă a acestui valoros monument, conceput în stil neogotic, va fi evidențiată prin numeroase elemente, cum ar fi decorația plafoanelor, reconstruirea monumentalei scări, reapariția felinarelor originale de pe alei, precum și a teraselor și balustradelor.

Pentru înființarea în incinta palatului a Casei memoriale «Alexandru Ioan Cuza», se vor achiziționa din muzeele din țară — și din străinătate — documente, obiecte personale, cărți și alte exponate care au provenit de la Ruginoasa.

CRONICA JUDICIARĂ

ulciorul care a mers de prea multe ori la apă (I)

«Mă surprinde că pînă acum nu ați deschis și o campanie de presă împotriva mea...», afirmă Stelian Dumitriu într-o ultimă petiție trimisă din închisoare judecătorilor săi. Ce să fie cu această provocare directă? Dacă azvîrle mînușa cu aplomb printre gratii, s-o ridicăm!

Știe foarte bine S.D. că nici justiția și nici altcineva nu organizează «campanii de presă» împotriva cuiva, iar dacă zierele și revistele înfierează prin anumite articole gravele abateri de la normele de conviețuire socialistă, o fac în nume propriu, ca purtătoare de cuvînt ale celui mai sever tribunal — opinia publică. De ea se teme acum Stelian Dumitriu, iar sfidarea reprodusă mai sus nu este decît o manevră a trișorului ce a reușit o viață întreagă să-i inducă în eroare pe cei din jurul său și care continuă și acum — după ce cărțile au fost date pe față — să-și joace desperat cacialmau.

Dubla existență a lui Stelian Dumitriu a început cu mulți ani în urmă; spiritul mercanțil, afaerismul, erau abil ascunse sub masca declarațiilor ipocrite, a unui fals ego profesional și social. Cu vremea a fost demascat, dar S.D. a convins prin fraze patetice că nu este totul pierdut, că poate acorda faptele cu vorbele. I s-a oferit prilejul să se îndrepte. Din acest moment, îi vom recapitula și noi, sumar, activitatea.

Devenise șef de serviciu în fostul Minister al Industriei Petrolului și Chimiei. Mergea pe teren. A fost și la Moreni. Acolo, la Uzina mecanică la care se deplasase, l-a cunoscut pe inginerul N.S., repede copleșit de «personalitatea» și de «relațiile» lui Dumitriu. S-au revăzut peste o lună în București, cînd N.S. i s-a plîns că nepotul lui nu a reușit să intre în facultate. Pe loc Dumitriu s-a oferit să aranjeze admiterea tinărului cu prorectorul unei institut de învățămînt superior, care i-ar fi fost — zicea el — prieten. Nu pe gratis, aș ghicit, ci contra sumei de 5 000 de lei. A doua zi, candidatul a și sosit în Capitală, însoțit de o delegație din partea familiei și cu o jumătate din suma pretinsă. (Restul — după!) Dumitriu a luat banii, tinărul s-a prezentat la noua sesiune a concursului și... a căzut cu succes. Tămălău mare, la 2 noiembrie 1965 escrocații depun o reclamație la fosta Direcție Generală a Miliției. Este timpul

să întrerupem pentru moment această istorie deoarece și «ceretările» au durat peste 2 ani, mai exact 756 de zile!

La începutul verii anului 1967 Stelian Dumitriu s-a «îmbolnăvit» brusc. Dar abia și-a încheiat «convalescența», abia a prezentat certificatul medical, că cei de la minister au aflat adevărul substrat al concediului de boală. Dumitriu petrecuse la mare în compania unei femei. A fost imediat discutat și sancționat, fermite cu care noul șef de serviciu nu se prea întîlnise pînă atunci. Drept pentru care nu i-a mai plăcut atmosfera de la petrol, și-a făcut urgent bagajele și s-a transferat în postul de instructor central la Uniunea Națională a Cooperativelor Agricole de Producție.

În toamna anului 1967, Stelian Dumitriu a reușit să lămurească și încurcătura de la Moreni; organele de miliție au elaborat o soluție teribilă acestui caz de trafic de influență sadea: refuzarea pornirii procesului penal pe motivul că fapta «nu prezintă pericol social».

După ce a făcut pe alții ingineri, era timpul ca S.D. să se îngrijească și de propria-i calificare. Termină facultatea de instalații a Institutului de construcții și în martie 1968 își elabora lucrarea de diplomă. A fost primit, cu generozitate, să consulte biblioteca Institutului de cercetări alimentare. La sfîrșitul documentării, cercetătorii au constat că Dumitriu a sput cu atîta sîrguință comoara de informații a cărților, încît au dispărut cu totul 17 volume din «Lexiconul tehnic român». Sesizate, organele de miliție găsesc cărțile la anticariat, vîndute de Stelian Dumitriu, iar după cîteva luni bune, se clasează și noul dosar. Nici furtul din avutul obștesc al unor tomuri ce valorau 1 760 de lei nu a prezentat pericol social!

(Continuare în numărul viitor)

Sergiu ANDON

Cu notesul și cu aparatul fotografic prin piețe

Un panou-mercurial în stare să servească de exemplu la un eventual schimb de experiență între administrațiile piețelor.

Era de la sine înțeles că asemenea constatări ca cele făcute de secretarul general al partidului nostru, tovarășul NICOLAE CEAUȘESCU, cu prilejul vizitelor sale prin piețele Capitalei, ca și măsurile operative și cu urmări imediate luate în această împrejurare nu puteau privi doar situația din București. Această prezumție a îndreptat pașii reporterilor și fotoreporterilor noștri spre piețele citorva orașe din țară, iar observațiile lor — asupra felului în care organele responsabile pentru aprovizionarea cetățenilor cu produse agroalimentare de bază au tras concluzii din indicațiile conducerii partidului și statului, ale tovarășului Nicolae Ceaușescu — le consemnăm mai jos, grafic și fotografic.

TÎRGOVIȘTE

Municipiul are o piață relativ nouă — intră abia în al doilea an de funcționare. Ochiul și mâna gospodarului sînt evidente de la cea dintîi aruncătură de privire; directorul administrației pieței, un om tînăr, cu studii și mai ales cu inițiative și energie, și-a adus o contribuție pozitivă în acest sens. Piața, un platou imens, asfaltat, destul de curat pentru ora aceasta de vîrf a activității (duminică ora 9 dimineata). O bună distribuție a spațiilor după specificul mărfurilor — legume, fructe, lactate, carne, păsări, pește — ca și după natura vînzătorului — I.L.F., I.A.S., comerțul intercooperatist, producătorul particular. S-au construit și se construiesc în continuare spații acoperite din melaminat, aspectuoase și ușor de întreținut curate. În inima pieței — mercurialul, pe un panou vizibil, cu litere și cifre mobile, ușor de manevrat în cazul deselor schimbări. Toate acestea și încă altele nu pot însă ascunde unele aspecte negative ca ceea ce am putea denumi «continuu» în activitatea pieței. Unele măsuri greoaie și birocratice în aducerea și desfăcerea de mărfuri agroalimentare de sezon au creat și aici dificultăți cetățenilor în aprovizionare.

«Mă temeam — ne spune gospodina Elena Sărăroiu — că va trebui să trec iarna fără cartofi, varză, ceapă. Fiindcă ceea ce vindea I.L.F. drept cartofi nu-și merită numele asta, iar ceapa și varza le găseam doar la țărani producători la prețuri ce nu-mi conveneau».

Trebuie să recunoaștem că o asemenea situație a fost înlăturată de organele de partid și ale administrației locale (de ce o fi fost nevoie să treacă atîta timp pînă la aceste măsuri, nu se știe). De cîteva zile, piața alimentară a tirgoviștenilor arată alt fel. Stocuri însemnate de varză, cartofi, ceapă de calitate corespunzătoare sînt desfăcute zilnic. Deși cantitățile de ceapă și cartofi încă nu satisfac toate nevoile, măsurile luate sînt menite să remedieze și această lipsă în cîteva zile. În silozurile municipiului se află în prezent 150 de vagoane de cartofi și 80 de vagoane de ceapă, gata să fie puse în vînzare în piețe, pe lingă cantitățile ce vor fi aduse de I.A.S., comerțul intercooperatist și producător. Cartofii mici și amestecați cu corpuri străine au fost înlăturați din circuitul comercial. S-a îmbunătățit substanțial aprovizionarea orașului cu pește, păsări, lactate, s-a asigurat o mai bună distribuție a cantităților existente de carne de vită, porc, batal.

După cum se vede, există suficiente rezerve pe care numai o anumită încetîneală în gîndire și acțiune le-au împiedicat să fie din plin valorificate pînă acum. Dar — după cum se spune — niciodată nu este prea tîrziu.

E. DASCĂLU
Fotografii de S. STEINER

CRAIOVA

Prima constatare făcută de reporter e abundența de legume din piață. Evident că nu e vorba de o părere subiectivă, întrucît, fără intervenția noastră, și-o mărturisesc gospodinele venite după țirguiele. Fără să literaturizez, transcriu exact cuvintele unui pensionar: «Sînt foarte încîntat de ce am văzut astăzi; cartofii sînt ambalați frumoși, fără pămînt, pleacă omul mulțumit de la piață. Ba parcă-i vine să mai întîrzie un ceas, două printre tarabele cu legume și zarzavat».

Omul are dreptate: piața nouă a Craiovei e aprovizionată din belșug cu roșii (de o calitate superioară), varză abia culeasă de pe ogoarele cooperativelor. Sînt produse pe care cumpărătorii nu numai că le pot cumpăra fără să stea la rînd, dar chiar au voie să le aleagă.

Luăm la rînd toate chioșcurile I.L.F., gata să consemnăm adevărata realitate. Iată, din păcate, și cartofi neasor-

Așa da! Așa și nu alt fel trebuie să arate o piață bine gospodărită în aceste zile în care oamenii fac intense aprovizionări cu produse agroalimentare, rezerve pentru lunile de iarnă.

tați, mici și, practic, de nefolosit.

— Îi cumpără cineva?

— Nu, nici nu-i vindem.

— Dar cetățenii nu au nevoie de cartofi?

— Ba da, vin și ne întrebă, dar n-am primit de două zile nici un kilogram, și atunci pleacă în altă parte în căutarea lor.

— Cum se explică această situație?, îl întreb pe tov. Ion Mălaescu, directorul I.L.F.-Craiova.

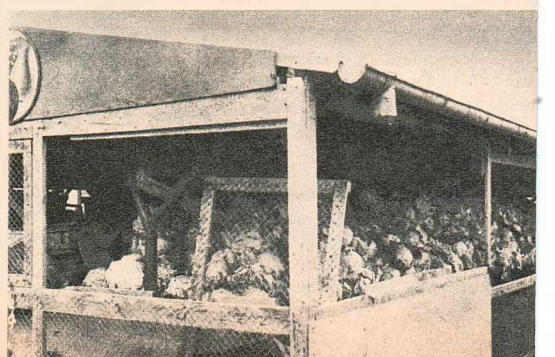
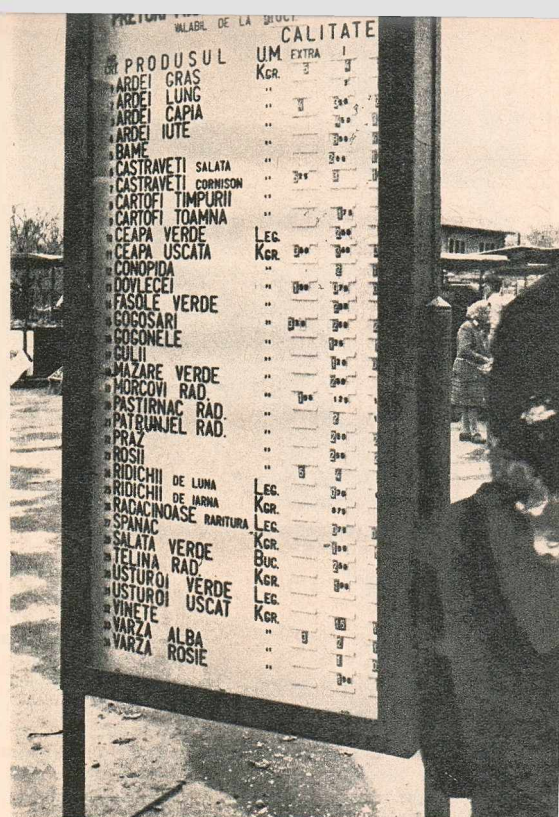
— Nu avem suficienți oameni pentru sortarea lor. Aseară s-a lucrat pînă tîrziu, abia s-au putut trimite mașinile spre piețe, dar, după cum vedeți, cantitățile sînt încă insuficiente, chiar dacă în depozit dispunem de 2 500 tone peste nevoile populației.

— Și ce preconizați?

— Deocamdată oamenii noștri aleg fiecare cartof în parte, vagoane întregi sosindu-ne amestecate cu pămînt.

Mă conving vizitînd depozitul I.L.F. Aflu că există în construcție un complex de valorificare cu un siloz de 7 000 tone, care trebuia pus în funcțiune în luna septembrie. Sîntem în noiembrie dar I.S.C.M.-Craiova nu și-a făcut datoria, astfel că întreaga muncă de sortare, calibrare și preambalare se face manual, necesitînd zile și nopți întregi. Și în timpul acesta utilajele așteaptă înconjurate de moloz.

Cantități insuficiente, sau chiar de loc, constatăm și la magazinul intercooperatist din Piața veche (gestionar, Drăgan Alexandru) sau la centrul nr. 8 al Gostatului. Aici, fasole, cartofi, varză și zarzavaturi de sezon nu s-au adus de aproape două săptămîni. E de la sine înțeles că conducerea unităților a uitat de existența acestor centre sau se ocupă cu treburi îndepărtate de îndatoriri.

Petre ANGHE

Piața centrală din Buzău produce, ca orice piață dimineața, acea impresie stenică de forțată continuă de oameni cu plase și sacose pline, de tarabe și tonete pe care se etalează tot felul de produse agroalimentare. Forțata încremenește însă în unele locuri, acolo unde se formează cozi la lapte și produse lactate proaspete, la pește (numai înghețat).

Deși în ultimele zile gospodarii orașului au luat unele măsuri operative, totuși încă persistă lipsuri. Spre pildă, în piață se mai pun în vânzare cartofi necorespunzători iar peștele proaspăt se vede mult prea rar.

Gospodina Victoria Voinea, funcționară, se plîngea de lipsa cartofilor de calitate, de deservirea înceată la lapte. Tovarășa Aurora Timă ne spunea că a căutat în zadar cartofi corespunzători și fasole uscată. În schimb se găsesc alte legume și zarzavaturi în cantități suficiente. Soții Iva, Gavrilă și Niculina, tot de cartofi au adus vorba: «Nu e convenabil să dăm 3 lei la particulari». Dinșii ne-au mai arătat că lipsesc ouăle, ceea ce le produce mari greutăți în alimentarea copiilor. Profesorul Petre Vasiliu a remarcat că piața nu este suficient aprovizionată cu fructe, cooperatoarea Rada Răpășeanu din Scurtești era nemulțumită că drojdia uscată nu este bună și cea proaspătă nu se găsește, iar tehnicianul Popa Ovidiu nu găsea brînză de oaie.

După raita prin piață și discuțiile cu diverși cetățeni, iată-ne într-un birou, în jurul unei mese cu cițiva dintre cei care răspund de aprovizionarea orașului: tov. Iosif Iosifescu, vicepreședintele al consiliului popular județean, Gh. Ciolan, inspector șef la inspecția comercială județeană, Aurelian Tufan, director al direcției comerciale județene, Toma Ivan, director I.L.F. și Gavrilă Popa, inspector comercial al municipiului Buzău. Toți se aflau încă din zori în piețele orașului. Ce a reieșit din discuții?

Pentru înlăturarea uneia din lipsurile cele mai resimțite, cartofii, s-a luat măsura livrării zilnice în piață a unei tone de cartofi cal. I. Această cantitate fiind însă insuficientă, se vor mai livra încă 3 tone sub STAS. S-a reprogramat graficul orelor de aprovizionare cu lapte, astfel ca și după-amiaza să se găsească acest produs la 5 mari unități specializate care desfac 50 la sută din cantitatea totală. De cînd a intrat în producție fabrica de lapte, se acoperă cererea; cozile din această dimineață, ni s-a spus, se datorau faptului că s-ar fi produs un defect la ambalarea sticlelor și pentru a se face totuși față cererii, laptele a fost adus în bidoane. Brînză telemea de vacă se găsește în toate unitățile, în schimb telemea de oaie nu satisface nevoile.

S-au luat măsuri ca întreprinderea de industrie locală să preambaleze zilnic 4 tone mălai, restul urmînd să fie preambalat în magazinele de desfacere. Directorul Tufan remarcă o tendință a industriei alimentare de a livra produse ca zahăr, făină, orez, preambalate, în cantități mai reduse ca în trecut. Începînd cu săptămîna următoare, la I.L.F. se va începe preambalarea unor produse ca ceapă, cartofi cal. I, rădăcinoase, fasole uscată, produse deshidratate, fructe etc.

Comparîndu-se cifrele desfacerilor de ulei din octombrie anul trecut cu cele de anul acesta, s-a constatat că acestea din urmă sînt cu mult mai mari, ceea ce dovedește o tendință de stocare din partea populației. Pentru stăvilirea acestui fenomen, s-a stabilit livrarea zilnică a unor cantități bine gospodărite.

Deși repartiția de carne este cu 30 tone mai mare decît în trimestrul corespunzător din anul trecut, nu se satisfac integral cererile populației. Există cantități suficiente la carnea de porc cu grăsime, de oaie și de pasare.

În vederea creării unor condiții civilizate de deservire, s-a reamenajat piața centrală în anul 1970. Acum mai sînt în curs lucrări pentru mărirea cu încă 200 m² a spațiului comercial și o nouă piață se află în construcție în micro-raionul 12. De asemenea, în afară de cele 11 șoproane metalice acoperite, construite în 1970, se prevede construirea a încă 8 asemenea șoproane pentru extinderea spațiului

de depozitare a mărfurilor la centrele de legume și fructe. În 1971 începe construcția unui mare complex de valorificare și semiindustrializare a legumelor dotat cu un spațiu de depozitare de 7 000 tone, cu instalație de refrigerare.

În concluzie, ni s-a arătat că sînt create rezerve care să asigure o aprovizionare normală. Se va pune un deosebit accent pe buna gospodărire și pe desfacerea ritmică în spiritul răspunderii față de publicul consumator, care să fie apărat de tendințele de speculă ce devin mai acute primăvara.

Săptămînal, în cadrul unui comandament creat ad hoc, se va analiza situația aprovizionării în tot județul și se vor lua măsuri operative pentru modernizarea comerțului în acest sector, controlul îndeplinirii sarcinilor, al calității mărfurilor și al deservirii, verificarea modului în care sînt conservate mărfurile.

Eugen IAROVICI

PLOIEȘTI

În monumentală hală a Ploieștilui, ca și pe platforma din spatele ei, puteai găsi dimineața aproape tot ce-ți dorea inima dumată de cumpărător: legume de tot felul, păsări vii și tăiate, carne de porc și de botal, organe de porc, pește proaspăt, mezeluri din abundență (din păcate nu și în ce privește numărul sortimentelor!), iaurt, lapte și brînzeturii etc. «Cozi» — cu excepția celei de la centrul de lapte și a celei de la punctul de unde se vindea pește viu — nu am avut prilejul să văd.

Fără nici o excepție, toți cei cu care am vorbit au declarat: «În urma vizitelor făcute de tovarășul Ceaușescu în piețele Capitalei, lucrurile s-au îndreptat foarte mult și la Ploiești».

Într-adevăr, după cum mi-au relatat cumpărătorii din piața ploieșteană, nu mai departe decît cu o săptămîină în urmă carnea era o raritate, cartofii își triplau prețul prin cantitatea de pămînt și gunoaie pe care o conțineau.

...Am urmărit un cetățean pe care l-am observat că trece de la o tonetă la alta, de la un punct de desfacere la altul, cercetînd produsele puse în vânzare. Mi s-a părut curios faptul că pune întrebări, face observații, dar nu țirghește nimic. «Acrosîndu-l», am ariat că nu venise în piață cu intenția de a face cumpărături: era Ion Miclăuș, vicepreședintele Comitetului executiv municipal, aflat aci în exercițiul funcției. Iar mai apoi, stînd de vorbă și cu tov. Ilie Lazăr, administratorul pieței, am aflat că nu e zi în care președinții și vicepreședinții comitetelor executive, județean și municipal să nu viziteze piața, luînd operativ măsuri de remediere a unora dintre lipsurile constatate. Păcat că nu se ostenesc să facă același lucru și conducătorii Oficiului ploieștean pentru valorificarea legumelor și fructelor! În cele citeva ore ale dimineții de duminică pe care le-am petrecut în piață, n-am putut vedea chipul nici unui! Mi s-a spus că se... zbat pe la depozite. Posibil! Dar de ce nu vin și prin piață? De ce era nevoie ca vicepreședintele Consiliului popular să dea dispoziție să se scoată din vânzare cartofii de mărimea nucilor expuși la unitățile I.L.F. (aceasta în timp ce la centrul intercooperatist și la producătorii individuali se aflau cartofi de cite 200-300 grame bucata!) și așa-zisa ceapa care conținea 70% gunoaie putrede și numai 30% produse oarecum comestibile? Oare cei ce răspund direct de acest comerț nu ar fi putut face ca asemenea produse nici să nu ajungă în piață?

Pe lîngă toate măsurile luate în ultimele zile la Ploiești pe tărîmul comerțului cu produse agroalimentare, ar mai trebui luată una: sancționarea celor vinovați de asemenea încălcări ale hotărîrilor privitoare la buna aprovizionare a populației.

V. SAVIN

Înd pripeala ține loc de măsuri gospodărești bine chibzuite: în timp ce cantități mari de varză sînt depuse în spațiile special amenajate pentru vânzare, cumpărătorii sînt invitați direct la autocamion unde vânzarea arată așa cum se vede în fotografia noastră. «Pentru operativitate» — ni se spune. Oare?...

sport

de Emanuel VALERIU

formula

De multe, foarte multe ori, unul dintre elementele care pot spori interesul și chiar frumusețea unui spectacol sportiv (și nu numai sportiv, dacă ne gîndim bine) este formula desfășurării sale. În disputele care angajează echipe, formula campionat, în care fiecare joacă cu fiecare, tur-retur, pare să fie cea mai convenabilă pînă la această oră și a fost adoptată aproape pretutindeni și la mai toate sporturile, atît în competițiile interne, cit și în cele internaționale (aici cu unele rețușuri necesitate de timpul mai limitat, de distanțe etc.). Cine știe cit va rezista respectiva formulă? Iată, de pildă, în Anglia echipele de rugbi nu au un campionat propriu-zis, cluburile întîlnindu-se conform tradiției, clasamentul neexistînd și fiind înlocuit de un palmares direct și exclusiv între un adversar și celălalt. Este și aceasta o formulă la care conservatorii insulari au început să se gîndească dacă mai corespunde actualității, ambițiilor cluburilor, curiozității publicului etc.

Prin urmare nu-i nici o rușine să schimbi ceva atunci cînd pare nepotrivit vremii, demodat sau chiar greșit.

În disciplinele sportive individuale există de asemenea formule și — în chiar această perioadă — una dintre ele, cea a Cupei Davis la tenis, este foarte discutată în vederea modificării.

Mai sinceri, poate datorită cuantumului de risc, poate numai din rațiuni de construcție tehnică, automobilisti și-au împărțit pe «formule» întrecerile, schimbînd sistemul «clasic» pînă nu demult.

Ce anume îmi justifică preocuparea față de formula de disputare a unei competiții tocmai acum cînd fotbalul a monopolizat atenția generală?

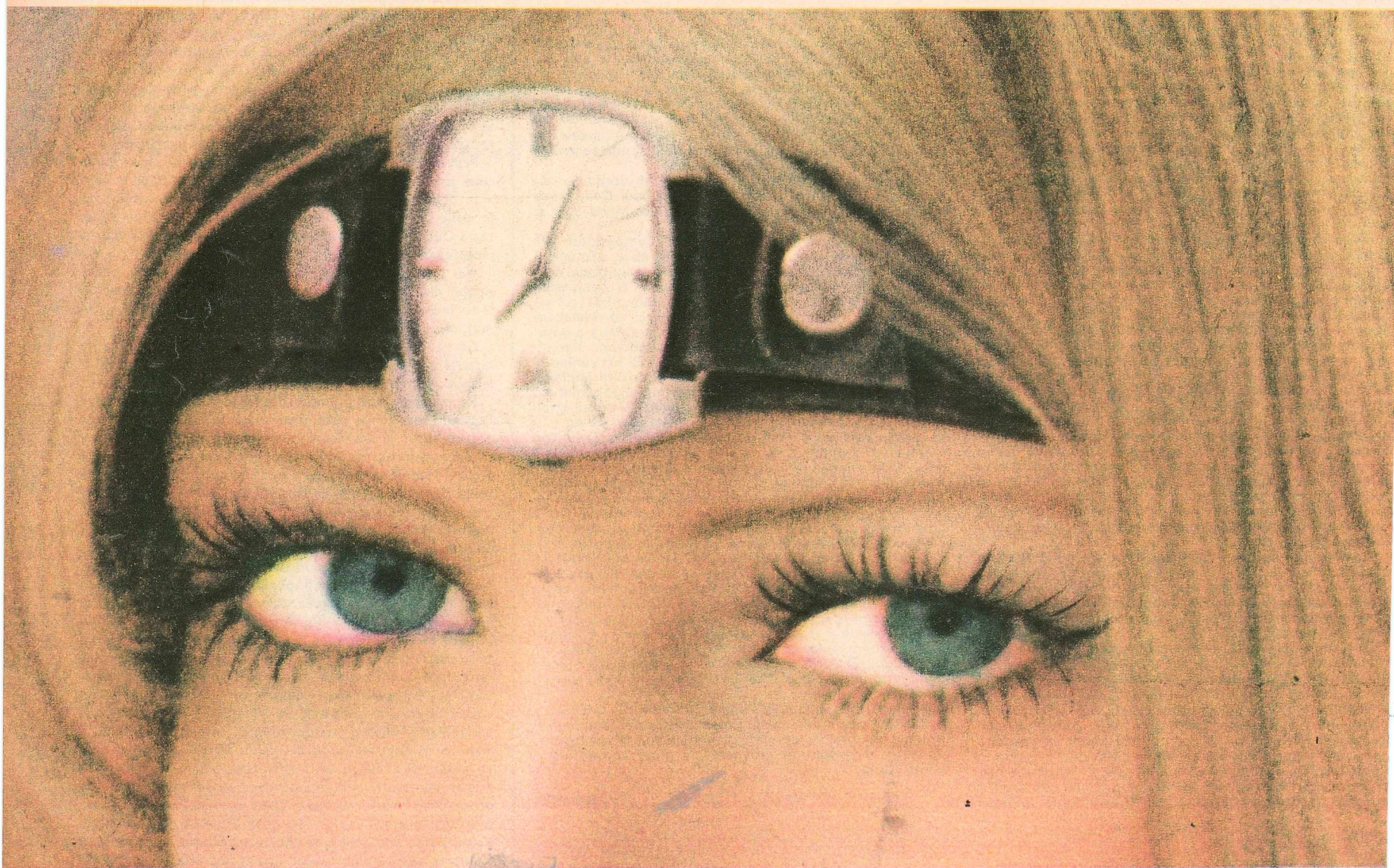
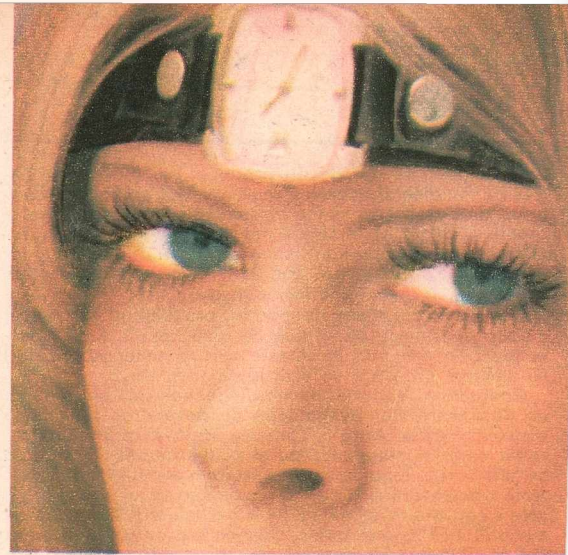
Recent încheiatele campionate naționale de box ale țării. Formula lor mi se pare inadecvată mai ales intereselor acestui sport la noi. După cum se știe, după preliminarii care au reunit circa 250 de pugiliști, cei mai buni dintre ei s-au întîlnit la București, unde și-au disputat seară de seară, timp de aproape două săptămîni, centurile tricolore.

Formula actuală este și ea rețușată față de cea a anilor trecuți. Atunci cluburile își trimiteau reprezentanți în diverse «zone» ale țării spre a se califica mai ușor și mai mulți și spre a evita astfel întîlnirile tari încă de la început. Acum, s-a stabilit ca unii pugiliști (campionul, maestrul emerit și a.) să aibă drept de participare în finală. Este justă o astfel de formulă? Argumentele pro sînt... unul singur: interesul echipei reprezentative care are nevoie să se obișnuiască cu formula olimpică și cea a europenilor, cînd, după cum se știe, se organizează un turneu asemănător celui de la București despre care discutăm.

Dar boxul nu înseamnă cei 11 sau 22 de echipieri ai naționalei și nici un turneu olimpic programat o dată la 4 ani, ci cu mult mai mult decît atît. El trebuie să însemne un mijloc de întărire fizică și psihică a unui cit mai mare număr de tineri, o disciplină dură, e adevărat, dar care poate oferi mari satisfacții celor care o practică și un spectacol pasionant celor care se mulțumesc doar să asiste. Boxul poate fi o cale spre sănătate robustă, spre curaj și loialitate, spre îndemînare și inteligență tactică, un mijloc eficace de manifestare în planul calităților fizice, pentru acei tineri marcați de propria lor tinerețe, de dorința luptei și a aventurii.

Direct spus, sînt împotriva actualei formule a campionatului care nu ține seama de interesele generale ale acestui sport, ci numai de ale echipei reprezentative. Cred că ea ar putea fi schimbată cu un sistem mult mai bogat de gale, chiar săptămînale, în principalele centre, în special în cele muncitorești, unde boxul se bucură de o mare popularitate, cu posibilitatea provocării campionului de către un challenger recomandat de reputație și acceptat de federație. În prezent, organizarea finalelor mi se pare că oferă avantaje celor deja consacrați care dispun de alte mijloace de pregătire dar al căror program este totuși sărac în confruntări. Această disproporție ne-a fost arătată, printre altele, și de acea vreme, din totalul meciurilor din finale, sfîrșite înainte de limită (K.O., opriri, descalificări, abandonări etc.). Ritmul și rezistența în box nu pot fi conferite doar de un turneu anual de tipul celui olimpic, ci de un program foarte activ pe durata unui an întreg, cu frămîntări frecvente, cu incertitudine de deținerea centurii, ceea ce ar obliga la o permanentă pregătire și menținere în condiții de luptă, a celui «tonus» continuu caracteristic oricărui campion adevărat. Aceasta ar stimula interesul general al antrenorilor, pugiliștilor și publicului, ar fi — pe scurt — mai realist și corespunzător pe mai multe planuri boxului românesc, în ansamblul său.

Și poate că inițiativa românească ar găsi căile unei generalizări în această disciplină astfel încît vom putea vedea cum însuși campionii europeni și olimpici pot fi provocați pe parcursul intereselor care separă aceste două mari competiții.

Ora Almanahului

F

«Flacăra» '71

An nou, deceniu nou... Prilej de evocare a marilor probleme, înfăptuiri și căutări a zece ani trecuți, prilej de a privi înainte: ce va aduce deceniul care începe? Iată ce și-a propus să realizeze, pentru dv., Almanahul «Flacăra» care se va afla în curînd la chioșcuri.

Din sumar: Zece ani de eforturi și victorii... Ecuația dezvoltării... Ce e nou într-o problemă veche de cînd omul: bătrînețea... Un deceniu de muzică ușoară... Moda deceniului... Mai «tari» ca în romane: detectivii detectivilor... Eroii sportivi ai deceniului 7... Mama, tata, calculatorul și eu... Două cosmodroame...

Victoriile noastre în imagini.

O carte într-o carte: schițe și povestiri pentru toate gusturile și toate vîrstele.

Jocuri, umor, sfaturi pentru toate anotimpurile.

Zeci de planșe color cu cei mai îndrăgiți actori și cîntăreți de muzică ușoară.

Nu uitați: Almanahul «Flacăra», almanahul deceniului!

**Almanahul
deceniului**

**și un salt
în viitor**

**NOU
ÎN
ACEST
SEZON**

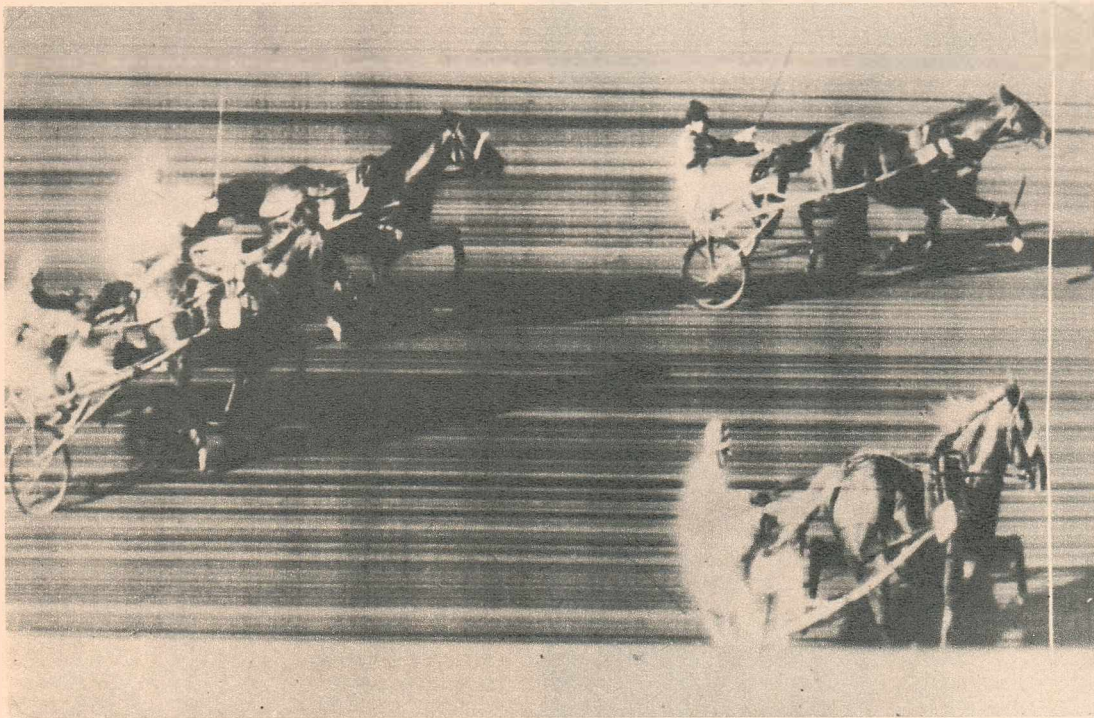
**SEZONUL CRAVATELOR
LATE**

CU DESENE

**MODER-
NE**

SI VIU COLORATE

„la mustață“

«La un piep» sau «la mustață» nu poate câștiga cursa decât un atleu. Calul de trap, înhămat la sulky și stimulat de biciușca driver-ului, n-are altă șansă decât să întindă botul mult înaintea pe linia de sosire. Dar dacă și adversarul a avut, în aceeași clipă, aceeași idee (precum bine se vede în fotografia noastră, ambii cai atingând cu botul simultan linia imaginată de sosire, trasată de celula fotoelectrică), atunci se naște situația desemnată în hipism prin expresia «dead heat» (adică «serie moartă») sau cursă fără învingător, deci înutil alergată, deci: putem s-o luăm de la capăt, ca după acest final din campionatul elvețian al trăpașilor, disputat la Aarau.

Primele zăpezi s-au așternut, mai devreme ca în alți ani, în parcurile Vienei și în pădurile din împrejurimi. Și, o dată cu ele, au apărut și primele... opere de artă, realizate din prelucrarea acestei imaculate și efemere materii prime.

iarna își trimite ambasadorii!

punct și de la capăt

- Poetul englez John Galsworthy, care a murit de curând la Londra, în vârstă de 58 de ani, a fost urmărit toată viața de ghinion. Suma încasată cu primul volum de versuri i-a ars într-un incendiu. Venitul realizat de pe urma celui de-al doilea volum l-a pierdut cu editarea unei reviste literare, care n-a prins. O insulă, pe care un admirator irlandez i-a făcut-o cadou a fost pierdută la un joc de cărți. Ajunsese, în ultima vreme, să doarmă prin parcurile publice, și a avut, în sfârșit, ghinionul să moară exact în momentul când i se anunța că a moștenit suma de 220 000 de franci francezi de la un unchi din Canada.

- La un banchet organizat recent la Muzeul Grévin din Paris, cu prilejul împlinirii a o sută de ani de la numirea lui Gambetta ca ministru de interne și de război în guvernul de apărare națională (1870), meniul a fost compus din: creier de cal, carne de elefant la tângire, rinocer în jeleu și susan în lapte de cocoș Strict autentic.

- Cel mai mare music-hall din Bruxelles, «Les Anciennes Belgique», aflându-se în pragul falimentului patru celebrități ale muzicii ușoare s-au oferit să salveze din această situație critică, angajându-se să cînte gratuit pe scena lui, timp de un sezon. Aceștia sînt: Salvatore Adamo, Sacha Diestel, Gilbert Bécaud și Claude François.

- În timp ce era transportat spre morgă, în urma decesului constatat de medicii unui spital, italianu Giulio Sorrelli și-a revenit la viață. Dîndu-și seama că fusese vorba de un caz de «moarte aparentă», conducătorul ambulanței sanitare a vrut să se înapoieze cu ea la spital, dar acesta s-a opus și a încercat să-i ia volanul din mînă. În momentul acela, pierzîndu-și direcția mașina s-a ciocnit cu un camion în plină viteză iar șoferul a rămas mort pe loc. Și astfel în locul «mortului» trimis de spital, a ajuns la morgă șoferul ambulanței

(pseudo)cronica mode

Se poartă mantouri maxi, din stofă țesută din păr, cămilă culoare naturală, cu guler mareșal, garnisi cu cinci nasturi aurii din care numai doi se închid pe butoniere. Nu are buzunare iar în loc de cord se folosește... leșa.

Notă. Remarcăm că acest mantou se încadrează moda unisex. Se adresează adică deopotrivă și cînil și cățelelor.

CRONICA EVENIMENTELOR

LA PORTILE DE FIER

de Cornel BOZBICI
Fotografii de S. STEINER

E o toamnă de șantier care nu mai impresionează pe nimeni. Acum, de fapt, nici ploile, nici vântul, nici apele nu mai pot face nimic. Omul e stăpînul absolut al acestor ocuri. Vîntul poate să înghețe obrajii, ploaia să plictisească în monotoniile și umezeala ei, apele Dunării să se revolte încă o dată. Totul e în zadar și ireversibil.

Marele spectacol îl dau măiestriile omului, opera lui de rectificare a naturii și crearea a noilor ambianțe. În pofida vîntului și a ploilor, a zăpezilor și gerurilor care vor veni... Marele spectacol îl constituie aceste arhitecturi de beton și oțel create peste unul dintre cele mai mari fluvii ale continentului și care vorbește despre imaginabilele și nimaginabilele posibilități ale omului în secolul XX.

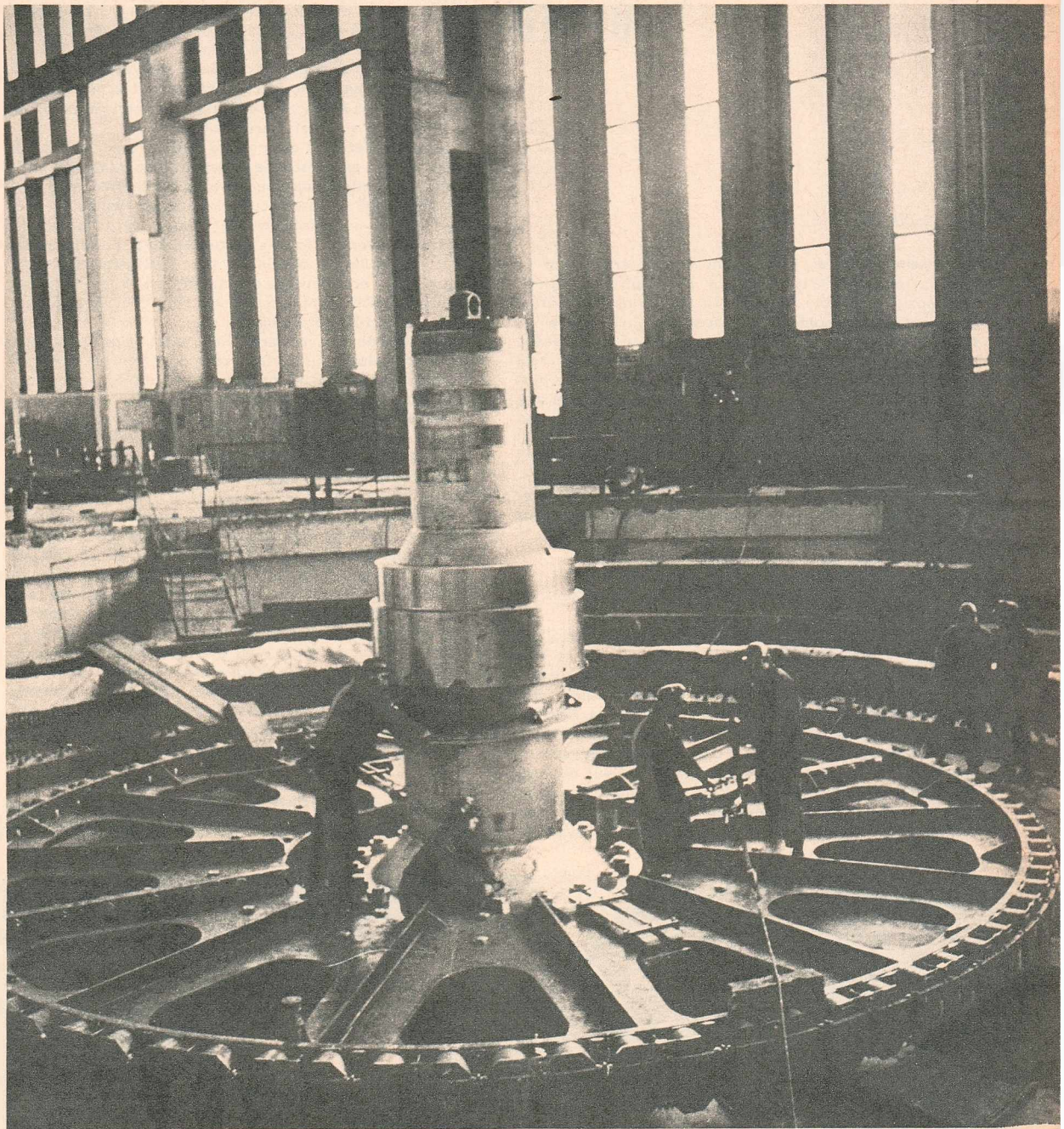
Deci totul pare normal. Oamenii vin și pleacă; alții, statornici, îmbătrînesc aici acumulînd o mare experiență; nasc copii, cresc pe nesimțite, erau de-o șchioapă cînd se bătea prima palplasă ca să se zăgăzuiască fluviul și acum merg la școală... Viața e un șir de evenimente care se trăiesc și se uită, rămînînd în sarcina cronicarului să le amintească în cînd în cînd pentru a fixa reperele unei evoluții...

ORELE ÎN CARE SE SCHIMBĂ MECANICA MILENARĂ

— Aici ne aflăm sub nivelul apei, îmi spune inginerul înalt. Dunărea e acolo sus...

Privesc taluzul înalt de balast care se vede de la fereastra arăcii instalate în mijlocul albiei. Acolo e Dunărea, deci o văd, dar deodată o presimt cu milioanele ei de metri cubi, cu peștii ei care fac periplul acestor maluri insolite, urtînd noile drumuri ale migrărilor. Pufăm cu inginerul în țigări și discutăm, și totul ni se pare normal, cu toate că în spatele meu milioane de metri cubi de apă vin spre mine fără să mă atingă cu un strop. Dar astea sînt propriile mele gînduri care se toposc o dată cu clipa care le-a născut. Închiderea Dunării a fost un moment istoric pentru fluviu. Pentru prima oară omul îi schimbă ceva din mecanica milenară. Pentru constructorii de baraje a fost un moment crucial: un examen de virtuozitate tehnică.

Trebuie să ne întoarcem cu puțin timp în urmă: august 1969. Data e bine să fie memorată. Este un punct de sprijin pentru comparațiile viitoare, elementul care ne facilitează să ne dăm seama de ritmurile rapide pe care oamenii lui ingstgraef le-au realizat în construcția barajului. Deci august... Operațiile de închidere a unui fluviu cu un asemenea debit se pot număra pe degete, experiența mondială e importantă, dar nu aduce date exhaustive, pentru fiecare riu sau fluviu are personalitatea lui. Iată cum s-a fost evocată închiderea Dunării de ing. Nicolae Manta: Documentația străină chiar cînd vorbește despre o asemenea operațiune tehnică nu e generoasă în detalii. Iar pentru noi era o premieră. Închiderea era preconizată să desfășoare de-a lungul a 7 sau 12 zile, în funcție de debit.

Se montează arborele auxiliar al celei de-a treia turbine.

Acestea erau cel puțin estimările noastre. Cunoșteam și o cifră, de fapt o medie orară, care reprezenta recordul mondial de avansare în construirea unor asemenea baraje tampon: 0,43 metri pe oră. Cum spuneam, eram protagoniștii unei premiere pentru care ne-am pregătit cu minuție, în primul rînd selectînd pe cei mai buni oameni, pe care i-am școlarizat și seminarizat cu două săptămîni înainte, făcînd un fel de repetiție generală. Era vorba de funcționarea unui mecanism în care erau angrenați mașini și oameni, în schimburi repetate; de materiale care cîntăreau de la 7 la 20 tone; era vorba de realizarea unui ritm care nu putea fi întrerupt cu nici un preț și sub nici un motiv, era vorba de calcule bazate pe secunde și cînd secunde nu puteau fi transformate în minute. Am realizat închiderea Dunării în 57 de ore și 18 minute...

Curios cum oamenii țîn minte uneori minutele! Minutele pentru care se consumă energie și efort, ambiții și emoții. Deci 57 de ore și 18 minute. A fost un timp fără somn și pentru fluviu, și pentru oameni. Dar în primul rînd o demonstrație a capacității de organizare și de aplicare de către oamenii șantierului 2 a unei tehnologii care în limbaj tehnic se numește «metoda pionier».

SCURT CAPITOL DESPRE EXPLOZII

Închiderea Dunării, realizată cu o lună de zile înainte de termen, precipită evenimentele. Apa e evacuată din incintă și începe asaltul stîncilor de pe fundul albiei. La 25 octombrie 1969 se dă prima pușcătură la baraj; la 13 decembrie se toarnă primul metru cub de beton. Trebuie să vezi cu ochii barajul deversor, așa cum se prezintă el astăzi ca să poți înțelege sensul timpului pe care-l cuprind aceste date-bornă. Să vezi arhitecturile de beton și să simți sub talpa albia fluviului. La 13 decembrie 1970 — adică la un an de la primul metru cub de beton turnat barajul deversor va fi terminat.

Și din nou revenim. Barajul deversor înseamnă 334 000 metri cubi de beton. Dar mai înseamnă și circa 320 000 metri cubi de excavații în stîncă. Cantități colosale de materie ruptă pămîntului și transportate undeva departe și o altă masă uriașă de materie turnată în loc. Într-un singur an. E dimensiunea timpului care trebuie s-o reținem. Pentru că nu există precedent în tehnica mondială ca un volum atît de mare de excavații și betoane să fie executat într-un an.

Pentru cine a trăit anii tuturor șantierelor hidroenergetice — cele de la Bicaz, Valea Bistriței, Argeș — va înțelege mai bine cît de mult au evoluat oamenii, aici, la Porțile de Fier, cum gîndirea lor fertilă descoperă sau adoptă noi tehnologii care explică recordurile. Și din nou simt aici, ca și pretutindeni, acea presiune implacabilă a timpului care ne obligă să ne grăbim. Dar mai ales să căutăm printre atîtea miracole ale tehnologiilor pe cea mai adecvată. Nu este oare această căutare tehnologică fără odihnă un act de creație și uneori de îndrăzneală? Excavația dirijată cu ajutorul capselor milsecund, experimentată pentru prima oară în țară, aici, a asigurat nu numai o productivitate remarcabilă și stăpînirea unor întregi procese de explozie, dar și ritmul accelerat al lucrărilor și terminarea excavațiilor la baraj la 1 mai. Sau metoda preforfecării... Merită să fie istorisită chiar pe scurt geneza aplicării ei, pentru că ea ne va vorbi despre pasiuni ingineresti și despre adaptări laborioase. Despre metoda preforfecării (desprinderea unui strat de stîncă) care realizează taluzuri drepte, inginerii șantierului 2 citiseră în literatura de specialitate. Dar elementele mai minuțioase care să permită preluarea și aplicarea ei lipseau. O fotografie înfățișînd un șantier din Chicago, unde se lucrase cu această metodă, nu spunea nici ea prea mult din punct de vedere tehnic. Și totuși ea a fost punctul de pornire a unei pasionante reconstituiri a meto-

(Continuare în pag. 12)

CRONICA EVENIMENTELOR LA PORTILE DE FIER

(Urmare din pag. 11)

dei, a reinventării ei. Peisajul din imagine era animat de prezența unui om. De la acest om a pornit un șir complicat de supoziții și calcule. Inginerii au întreprins o adevărată investigație antropometrică a acestei figuri pentru a-i stabili dimensiunile tip: înălțime, gabarit etc., ca să ajungă la un etalon cu care au putut fi deduse toate elementele metrologice: distanța dintre interstițiile găurilor de pușcare, lungimea lor etc. Pasionant și ingenios. Dar mai ales creator. Și romantic. De ce nu, când un om este luat etalon pentru pregătirea unor cimpuri de explozii. Așa au rețreat inginerii Pfingstgraef Adolf și Viziteu Ion această metodă a prefabricării, care — explicată scurt și rudimentar — creează o pernă de aer și, ca urmare a existenței acesteia, taluzuri drepte, care nu mai necesită o manoperă voluminoasă de finisaj.

CAPITOL ÎN CARE CITITORUL FACE CUNOȘTINȚĂ CU ADELUȚA

Cum spuneam, în decembrie viitor turnarea barajului deversor va fi terminată, rămânând pentru anul care vine circa 8 000 metri cubi care reprezintă așa-numitele «betoane de montaj». Am căutat secretele realizării acestui ritm accelerat și astfel am făcut cunoștință cu Adeluța. Adeluța este a treia fetiță a mecanicului șef Nicolae Bonis. Aș fi tentat să fac o descriere a ei așa cum o cunosc din relatări, dar vorbind despre ritmuri de producție desigur că toată lumea și-ar da seama că fantazez. Ce legătură are o fetiță cu turnarea unui baraj? O, evident, nici una! Doar o legătură pur sentimentală: cu numele ei — dintr-o simpatie

nedisimulată — a fost botezat un dispozitiv...

Într-un concediu petrecut prin Europa, câțiva ingineri din colectivul șantierului s-au oprit la barajele în construcție din Alpii austrieci. La unul din acestea, oamenii noștri porniți să se odihnească pe continent, au văzut, nu fără stupefacție, că pe o lamelă de betonare lucrau la vibrație doar patru oameni («La noi 20»... mi se spune.) Vibrarea e o operație dificilă și pretențioasă în același timp. În primul rând pentru că ea se face cu un utilaj de mare capacitate, greu de circa 90 de kg, apoi din cauza trepidațiilor și a greutateii este manevrat de câte doi oameni, care trebuie schimbați din sfert în sfert de oră. În sfârșit, greutatea împieteașă și asupra unghiului de lucru al vibratorului, nerespectându-se înclinația respectivă, care duce la distrugerea rapidă a rulmenților și la defectarea utilajului...

Secretul prezenței celor patru oameni erau niște cărucioare pe care erau instalate vibratoarele, dar inginerii n-au reușit să le vadă de aproape. Întorși acasă, inventivii ingineri împreună cu mecanicul șef Bonis au realizat — preluând ideea — un dispozitiv de vibrație mecanizat care a devenit o invenție. Așa s-a născut Adeluța. Pe lângă reducerea numărului de oameni la 4, ea realizează pe fiecare metru cub o economie de manoperă de 1,49 lei. Raportați acest leu și câțiva bani la totalul metrilor cubi și veți avea o cifră a eficacității economice.

În caietul pe care mi-l arată ing. Manta se poate citi biografia barajului zi cu zi. Un grafic policrom pe care, parcurgându-l, observ, că în mod normal, în medie, s-au turnat zilnic între 1 400 și 1 800 metri cubi de beton. Există însă o zi memorabilă. Cu măsurile organizatorice corespunzătoare, în 21 august 1970 s-a realizat un record: 3 057 metri cubi, care pare a fi cea mai mare cantitate de beton din istoria construcțiilor hidrotehnice, băgată într-un obiectiv. Deci se pare că nimic nu e imposibil.

Nu e imposibil nici să realizezi un colectiv încheiat cum a făcut-o inginerul Pfingstgraef. Mulți dintre membrii acestuia lucrează împreună de ani de zile. «E un colectiv în care pătrunzi foarte greu și de care nu te mai desparti niciodată» — îmi spunea ing. Manta. Un colectiv de care te atașezi, ești solidar cu el în orice clipă, trăiești bucuriile și suferințele lui, cu care îți petreci zilele și nopțile pe marginea riurilor, uneori departe de orașe, dar totdeauna aproape de inima unui prieten și coleg care se poate numi Misaros Pavel sau Viziteu Ion, Urschel Gerhardt sau Bening Ion, Haltrich Carol sau Bonis Nicolae, ingineri și maștri, oameni cu personalități atât de distincte, dar animați toți de aceeași pasiune a creației.

Un veteran al șantierului, maistrul Nicolae Nicolae, «coautor» la executarea lucrărilor de montaj pentru prima și cea de-a patra turbină a centralei electrice.

LA MONTAJ, RITM ALERT

Sub cupola de beton a sălii turbinelor oamenii sînt atît de ocupați încît te simți stingher cînd știi că nimeni nu are timp de conversații. Și aici evenimentele se țin lanț atestînd ritmul rapid al montajului. După primul, și cel de-al doilea hidroagregat de 178 MW a fost pus în paralel cu sistemul energetic național. Cu 3 luni înainte de termen. Biografia lui începe în ianuarie o dată cu montarea aparatului director al agregatului și se încheie la 21 octombrie, orele 19 și 10 minute cînd începe să producă primii kilowați. «La montarea celui de-al doilea hidroagregat — ne spune ing. șef adj. de producție Ilie Mircea — s-a cîștigat mult timp prin îmbunătățirea coordonării. Multe dintre operații s-au executat în paralel. Ca să se păstreze ritmicitatea în montaj și programare s-a lucrat pe obiectiv zilnic cîte 14-16 ore. Pentru prima oară aici oamenii noștri, care mulți dintre ei sînt veterani ai construcțiilor hidrotehnice, au avut de-a face cu asemenea coloși, care în ciuda dimensiunii lor sînt foarte sensibili. Gîndiți-vă că hidroagregatul cîntărește 3 000 de tone și încorporează mii de repere dintre care numai rotorul generatorului cuprinde circa 12 000 de piese. Pînă și ochiul a trebuit să se obișnuiască cu aceste dimensiuni. Imaginați-vă că unele dintre șuruburi cîntăresc 120 de kilograme».

Imaginația, oricît de fertilă ar fi ea, nu poate suplini recepția vizuală, la fața locului, a acestor coloși, care te zdrobesc realmente prin dimensiunile lor. De aceea sînt explicabile momentele de tensiune din cursul montajului, marea responsabilitate a echipelor de montori, a fiecărui om în parte. Pentru că aici nu este permis să greșești. Maistrul Ovidiu Simionescu îmi povestea: „Unul dintre cele mai intense momente de încordare pe care le-am trăit a fost lansarea rotorului generatorului. Are 650 de tone și este piesa cea mai mare a unui asemenea hidroagregat. «Jocul» dintre rotor și stator este destul de mic și fixarea cere o mare virtuozitate pentru a evita lovirea bobinajului. La montarea lui am trăit cu toții șase ore de maximă încordare».

Cronica evenimentelor de la Porțile de Fier e fără îndoială mult mai bogată. Autorul acestor rînduri a relatat doar cîteva, făcîndu-se vinovat față de mulți dintre constructorii ale căror nume și activitate ar fi meritat să fie pomenite și istorisite. Drept pentru care el își cere cuvintele scuze.

de Petru ISPAS

E ȘI ACEASTA O ARTĂ

Aproape că-i uitase numele. Îi ținea însă minte chipul: o față rotundă, tăiată de niște buze subțiri, uscate, care-i dădeau un aer de răutate încăpăținată, niște ochi bulbucați ascunși după ochelarii care-i alunecau mereu pe virful nasului. Ținea minte că privirea îi aluneca mereu pe lângă tine, parcă jenată sau poate speriată ca nu cumva să se lase descoperită, surprinsă...

A ris. Prostii. La urma urmei erau niște copii. De ce să păstrezi o asemenea imagine? Au trecut mai bine de 20 de ani. Cîți n-am greșit atunci?

Îi fusese propus ca locțiitor. Avea pe masă dosarul lui. Vroia să se obiectiveze, să nu fie părtinitor, dar amintirile îl năpădeau trezind în el o veche revoltă. Se ridică de la birou și privi pe geam la castanul aproape dezgolit de frunze, singurul copac din curtea austeră a întreprinderii. Căuta în minte niște versuri despre toamnă, ceva care să-i alunge amintirile. Urmări o frunză care-și flutură arama pînă se lipi de cimentul din curte. Vîntul o ridică din nou și o aruncă nepăsător dincolo de gardul întreprinderii.

Răiescu. De ce el? Din acelea milioane de oameni de ce tocmai acest om, care l-a urmărit atîta vreme cu ura lui. Și pentru ce?

... Parcă vedea coloanele acelea de tineri. Mii de tineri de la «Vasile Roaită», «Set», «Hermes», «Stela»... Cap de coloană, fanfară, lozinci. Clocotea Oborul. Alerga din capătul pînă în coada coloanei și invers. Se anunțase că avea să vină să vadă coloana primul secretar al Capitalei. Din cînd în cînd își întorcea capul și-și ștergea pe furiș lacrimile. De două zile taică-su murise. A trecut pe acasă o singură jumătate de oră. Abia a apucat să-i coasă mamă-sa o bucată de cîrpă neagră la rever. I-a rupt-o Răiescu. «Ce fel de revoluționar ești tu de umbli cu chestii mistice?» Coloana înainta greoi, se oprea, iar mai înainta... Peste două ore urma să-l înmorminteze. Numai de-ar veni primul secretar mai repede. Simțea că-i arde pieptul, că n-o să se mai poată stăpîni și o să izbucnească în hohote de plîns. «Du-te, am eu grijă. Și după ce se termină, ne ajungi tu pe undeva, cunoști traseul». Era prietenul și fostul său coleg de atelier, la «Vasile Roaită», acum secretarul U.T.C. «Și dacă vine?...» «Am să le spun că ești pe undeva prin coloană».

12 noaptea. Sala de ședințe a sectorului. Băieți și fete cu fețe livide, cu priviri oboșite, aproape indifferente, cu mișcări greoaie, abia ținîndu-se să nu adoarmă. Pînă la el vorbele ajungeau cu greu, niște sunete neclare, rostogolindu-se ca niște bolovani pînă cînd și-a auzit parcă numele. A ridicat cu greutate capul. Fața lui Răiescu era roșie, buzele, acum și mai subțiri, se mișcau repede aruncînd cuvintele dirijate spre el de ochii bulbucați și fulgerînd răutăți. Și încet, încet au ajuns și pînă la el frînturi de frază, cuvinte izolate, aproape de neînțeles: «Dezertor... atitudine mistică... incompatibil cu calitatea de... element care nu are ce căuta în mijlocul nostru...» Și buzele se mișcau, se mișcau... Deodată s-au oprit și toate capetele s-au îndreptat spre el. Cîineva l-a înghiontit cu cotul. «Pleacă». S-a ridicat și a ieșit. Era a treia noapte de nesomn și tot ce voia era să doarmă, să doarmă. S-a spus parcă ceva despre el. Nu avea nici o importanță, important era să doarmă. Abia a doua zi a aflat că a fost scos. Și că acest lucru l-a hotărît șeful lui direct, Răiescu. S-a întors acasă și și-a continuat somnul pînă a doua zi dimineața cînd s-a dus direct la fabrică. N-a fost primit. Nici la «Vasile Roaită», nici la «Set»... Unde mergea se lovea de aceeași intervenție a lui Răiescu. În cele din urmă a găsit în hale, la Obor, un loc de hamal. Descărca vagoane. O făcea fără rușine. Seara învăța. Voia să-și termine liceul. Să meargă poate mai departe. Pînă într-o zi. Lucra la un vagon de cartofi cînd sus pe rampă a apărut el. L-a fixat cu ochii lui bulbucați și gura cu buzele subțiri, uscate, a schițat parcă un zîmbet. Lîngă el era șeful depozitului care l-a anunțat peste cîteva minute că e concediat. «De ce?» A ridicat din umeri: «Nu mă întreba pe mine. Sînt alte uși la care ar trebui poate să bați».

A plecat. Mergea la început cu pași rari, oboșii, apoi din ce în ce mai repede pe măsură ce i se clarificau mai bine, mai limpede intențiile.

Și iată-l în fața primului secretar al sectorului de partid. I-a povestit totul dintr-o suflare, parcă speriat că n-o să-l asculte pînă la capăt.

— Asta este!

— Și de ce n-ai venit pînă acum?

— Nu știu.

— Ce țîmpenie. Copiii ăștia sar peste cal... Și acum ce vrei să faci?

— Să mă întorc în fabrică.

— Avem nevoie de tine în altă parte. Te duci pedagog la școala profesională «Vasile Roaită». De acord?

— Nu. Ajuțați-mă să mă întorc în fabrică. Vreau să-mi termin liceul iar după aceea să mă duc la facultate...

— Poate că ai dreptate. Va trebui să ne gîndim și la asta. Și încă repede, repede de tot. Ultimele fraze erau spuse mai mult pentru el.

... Vîntul se întese. Frunzele castanului zburau nebune prin curtea întreprinderii. Știa că dincolo de ușa capitonată îl așteaptă Răiescu, că nu poate să prelungească așteptarea la infinit, că la urma urmei va trebui să dea ochii cu el, poate să-i strîngă și mîna... Nu, asta nu... Caraghios, o să fie doar primul meu colaborator... Deschise ușa și-l pofti fără să-l privească. Cînd ridică capul, în fața lui se afla aproape același om, poate puțin mai corpulent acum. Aceiași ochi bulbucați care nu te priveau deschis niciodată, aceiași buze subțiri, acum cu colțurile lăsate, accentuînd senzația de răutate.

— N-a fost dorința mea să vin aici...

— Eram convins că ai să refuzi.

— Iar eu eram convins că ai să faci tu tot ce poți pentru ca postul ăsta să nu mi se dea mie.

— E stupid.

— Am fost trimis să întăresc munca. Am fost lăsat chiar să înțeleg că la urma urmei va trebui cîndva să-ți iau locul...

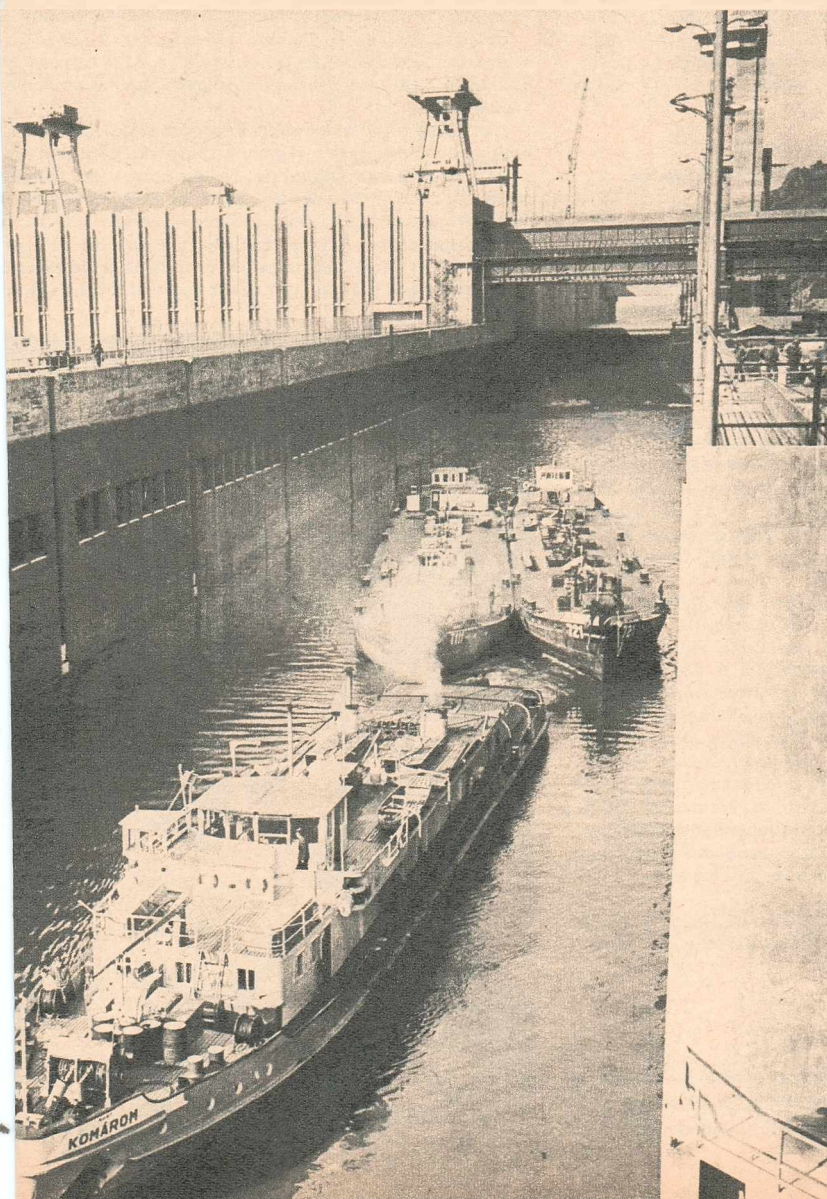
— Și ai să faci tot ce poți pentru asta...

— Exact.

Franchetea lui Răiescu îl surprinse. E nebun. E paranoic. Îl privea acum cu milă. Se așeză pe scaun iar pe Răiescu îl lăsă să stea mai departe în picioare. Îl studia cu o doză de amuzament răutăcios. Îi urmărea buzele, care se strîngeau și mai mult, ochii, aproape gata să-i iasă din orbite, transpirația, care-i brobona fața și aștepta să izbucnească. Și nu a așteptat mult.

... Pentru că trebuie să existe o dreptate pe lumea asta. Ai fost mistic, ai dezertat. Și nu a fost suficient. Ne-ai lăsat pe noi să ducem greul iar tu te-ai dus să înveți. Știam că așa ai să faci, de cînd ai venit în sector simțeam. Am făcut tot ce am putut ca să te împiedic. Puteam să mă duc și eu să învăț, să urmez școli, dar am stat și am tras, am îndeplinit sarcini, am avut munci... Iar tu, tu... Ai venit din școală și te-ai proțăpîit șef. Gata mașina, gata apartamentul. Tu și alții. Alții și tu. La fel. Și eu, eu mereu în urma voastră. De ce eu în autobuz și tu în mașină mică...

Și la un moment dat iar nu i-a mai auzit vocea. Îi vedea numai buzele mișcîndu-se repede, mai repede, ochii bulbucați, mai bulbucați... Și-i veni să ridă. Cu hohote. Nu de omul din fața lui, ci de o amintire. A vrut să ajungă scriitor. A și scris vreo 30 de pagini. Va trebui să i le dea să le citească. Neapărat. Cred că nu le-a rătăcit. Ar fi amuzant, al naibii de amuzant să i le dea să le citească: «Arta de a face rău păstrîndu-te om just».

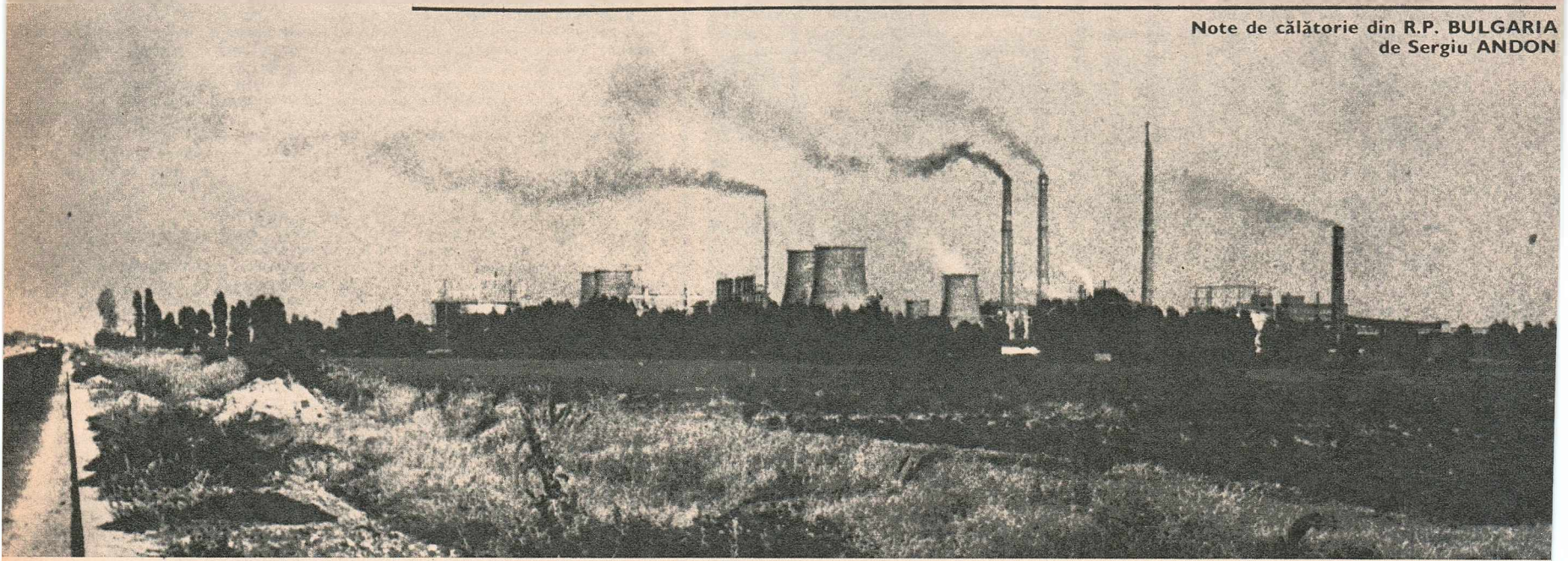

▲
între cer
și ape.

◀ Mărturie
elocventă
a tehnicii
moderne:
în locul
slalomurilor
primejidoase
printre
stîncile
de la Porțile
de Fier,
ecluza
oferă
siguranță
maximă
vaselor.

TREI ZILE AMESTECATE DIN TREI MII DE KILOMETRI

Note de călătorie din R.P. BULGARIA
de Sergiu ANDON

Vocea stewardesei pare ușor jenată: «Vom zbură la 6 000 de metri înălțime, cu o viteză de 850 de kilometri pe oră și vom ajunge la Sofia peste 30 de minute». Poate că funcționarii unei companii aeriene, care asigură legături internaționale atât de rapide, se simt, în mod paradoxal, nelalocul lor în drumurile scurte. Eu am găsit însă un alt tîlc acestei apropieri în spațiu, gînd confirmat și de unul dintre primii mei interlocutori de pe teritoriul bulgar, tovarășul Veselin Iovkov, redactor-șef adjunct al revistei «Naša Rodina»: «Sîntem popoare apropiate, geografic și istoricește, și avem de învățat unul de la celălalt».

Consecvent acestui crez, formulat ca o invitație, am parcurs trei mii de kilometri, cu simțurile și inima larg deschise.

KOPRIVȘTIȚA SAU BULGARIA DE SÎNGE

Nu se putea ca tihna acestui paradis etnografic să fie deplină. Într-o țară în care monumentele și plăcile comemorative punctează, aproape la fiecare kilometru de șosea și în fiecare sat, memoria poporului ce nu vrea să i se uite jertfele, nu se putea ca acest fel de amintiri să lipsească tocmai aici, în plin masiv Stara Planina și aproape de centrul geometric al Bulgariei.

Koprivștița este un neobișnuit oraș-muzeu, din păcate puțin vizitat, cu toate că dificultățile drumului străbătut pentru a ajunge pînă la el răsplătesc pe deplin ochiul și sufletul. Dacă dimensiunile Plovdivului ori ale celebrului Veliko-Tirnovu au impus conservarea «din mers» a cartierelor vechi, păstrîndu-se funcția lor locativă, micul orașel de la poalele vîrfului Bogdan pare păstrat sub un clopot de sticlă. Koprivștița are și locuitori, dar tot ce se construiește și se renovează aici se face cu avizul strict al istoricilor și arhitecților-istorici, întreaga localitate avînd un aspect unitar, începînd cu cabinetul de lucru al directorului complexului — scriitorul Petko Teofilov — mobilat după tradițiile tîrgoveților de demult. O bună parte din clădiri sînt însă intangibile, fac parte din muzeul întins pe... două coline. Este impresionant să parcurgi ulițele aproape pustii, în liniștea cărora legăturile de chei ale ghidului zornăie și mai pătrunzător (chei de epocă, desigur, făcute ca pentru poarta raiului). Pătrunzi în curțile ferecate și nu-ți vine să crezi că locuințele sînt populate doar de umbrele celor duși de mult. Răzoarele îngrijite, cișmelele care curg, perdelele curate și florile proaspete din glastre, te fac să-ți închipui că stăpînii caselor sînt plecați pe undeva prin țîrș și trebuie să se întoarcă dintr-o clipă în alta. Numai că gazdele sînt Todur Kablecikov și Gheorghii Benkovski, Dimcio Debelianov și Geo Milev — trecător prin Koprivștița. Ei nu au de unde să apară, pentru că au pregătit și condus răscoala din 1876, au tras primul foc de armă și au scris «Scrisoarea cu sînge», determinînd izbucnirea timpu-

rie a luptei, au murit în vreunul sau altul dintre războaie, ori au ars în cuptoarele poliției secrete.

La Koprivștița poți verifica mai ușor decît oriunde modul în care vestiiile meșteri din Debăr și Samokov și-au respectat legămîntul de a nu lucra două tavane identice (ce minunate sînt tavanele din lemn ale vechilor case bulgărești!), dar în timp ce ochiul se îmbată cu tot ce are mai frumos arta populară bulgară, vocea ghidului deapănă faptele celor 30 de partizani — eroi din detașamentul care a acționat în această zonă. Pentru că oricîtă pace îți sugerează confortul simplu al interioarelor, adaptat tabieturilor orientale, adevărul este că focul aprins de mult de haiduci, încă pe vremea jafului cirjaliiilor, a mocnit continuu în jarul minidriei naționale și conștiinței de clasă și, poate că nu întîmplător, aici, la Koprivștița, s-a constituit în 1919 prima celulă a Partidului Comunist Bulgar.

PORDIM — GRIVITA SAU RELATIILE ROMÂNNO-BULGARE

De fapt, mărturiile ale relațiilor româno-bulgare se învînesc încă din criptele veacurilor îndepărtate. În muzeul vestitei mănăstiri Rila este expusă la loc de cinste o evanghelie daruită de unul dintre domnitorii moldoveni în secolul al XVI-lea, secol în care călugării — cetățeni ai mănăstirii (tradiția preocupărilor laice, politice, pedagogice, de popularizarea științei chiar, fiind foarte puternică în acest de loc scolastic templu) — își trimiseseră emisari în țările de religie ortodoxă pentru a realiza legături antio-mane; unul dintre ei, egumenul Iosif, a fost îndrumat în Principatele Române cu aceeași sarcină și cu îndrumarea de a învăța limba valahilor. Fondul documentar al mănăstirii mai cuprinde o traducere din grecește în slavonă a «Învățăturilor sfințului Isac Sirinski», făcută de starețul mănăstirii Neamțului și transcrisă în 1783 de elevul său — monahul Antohie — precum și un «Noul Testament», tipărit în limba română în 1817.

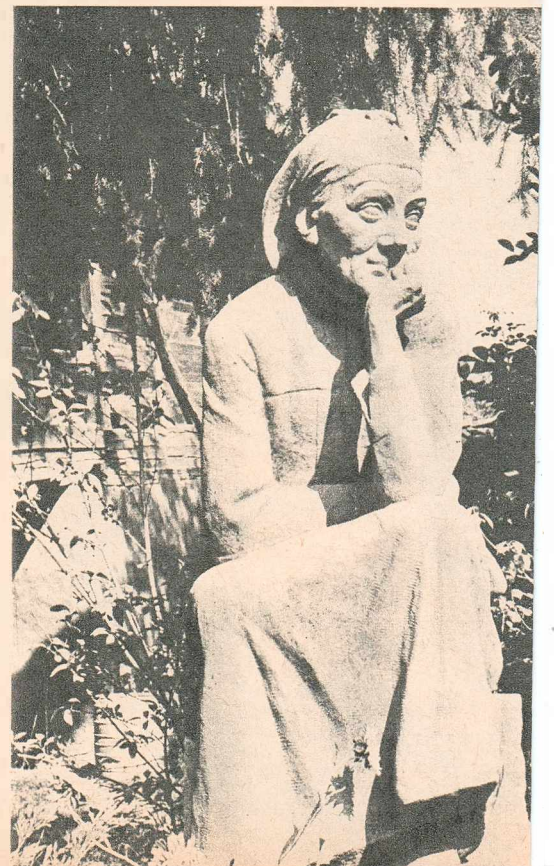
Teritoriul României a stat generos la dispoziția revoluționarilor bulgari, care au avut centre de emigrație în 20 dintre orașele noastre, la București, Giurgiu, Rîmnicu Vîlcea și Galați desfășurîndu-se și o bogată activitate editorială. Sinteza lor o întîlnești tot la Koprivștița, în casa marelui revoluționar, publicistul cu 39 de pseudonime, pe numele lui adevărat — Liuben Karavelov. Muzeul posedă mașina originală, adusă de la București, la care Karavelov a tipărit în perioada 1869-1875 cele patru ziare cu care a înflăcărat conștiința cetelor de răsculați. Neostoitul luptător abia a apucat să vadă dobîndită independența națională, să se întoarcă în locurile natale și s-a stins din viață, lîngă pîrul sădit cu mîna lui, ale cărui frunze mai fosnesc și astăzi în liniștea Koprivștiței.

Dar măsura supremă a tradițiilor de luptă comună româno-bulgare o găsești, cum bine este știut, pe flancul

de vest al orașului Plevna, în zona localităților Pordim și Grivița. Acolo a fost dislocat acum 93 de ani grosul trupelor române, acolo au plătit doroabanții și roșiorii noștri grei tribut de sînge pentru obținerea independenței ambelor țări. La Pordim, lîngă căsuța modestă care a adăpostit statul major român, ea însăși monument istoric, este amenajat un muzeu al relațiilor de prietenie româno-bulgare de-a lung veacurilor. Sînt consemnate legăturile stabilite încă de vremea țarilor Petru și Asan (1185), momentul Nicopol lupta pentru Turtucaia în 1773, dar și ospitalitatea asigurată marilor luptători ai veacului trecut — Vasil Levski, Karavelov, Hristo Botev, Nicola Slavkov, Ivan Drasov ș.

În mausoleul de la Grivița, ridicat pentru adăpostirea osemintelor ostașilor căzuți în războiul din 1877, acorduri Simfoniei a IX-a de Beethoven leagă solemn emoțiile reculegerii.

Adevărata tulburare o simți însă în împrejurimile mausoleului, pe locurile care mai păstrează și astăzi conturul redtelor, cucerite cu atitea jertfe. Privesc spre Valea Plinger dar aurul rece al toamnei lasă greu loc imagini acelor zile de zloată și noroi, în care trupele cucereau pas cu pas pantele alunecoase. Acum, dealurile care au vîdit de larmă vaietele și strigătele de luptă ale armatelor înclăștate, t sub pacea viilor date în copt. Caut cu ochii locul unde tr

Între Bansko și Koprivștița sînt 311 km. Distanța n-a împiedicat-o pe «baba Ana», venerata mamă a lui Nikola Vapțarov, să vină în pelerinaj la mormîntul celui alt vîdstar al poeziei bulgare, Dimcio Debelianov, și să se așeze gînditoare lîngă imortalizarea în piatră a sentimentelor de dragoste față de părinți ale poetului preferat de fiul ei.

PLOVDIV SAU BULGARIA NOUĂ

Am avut șansa să vizitez Plovdivul în ultima zi a târgului internațional, prețios prilej pentru a lua cunoștință, printre altele, de realizările economiei bulgare.

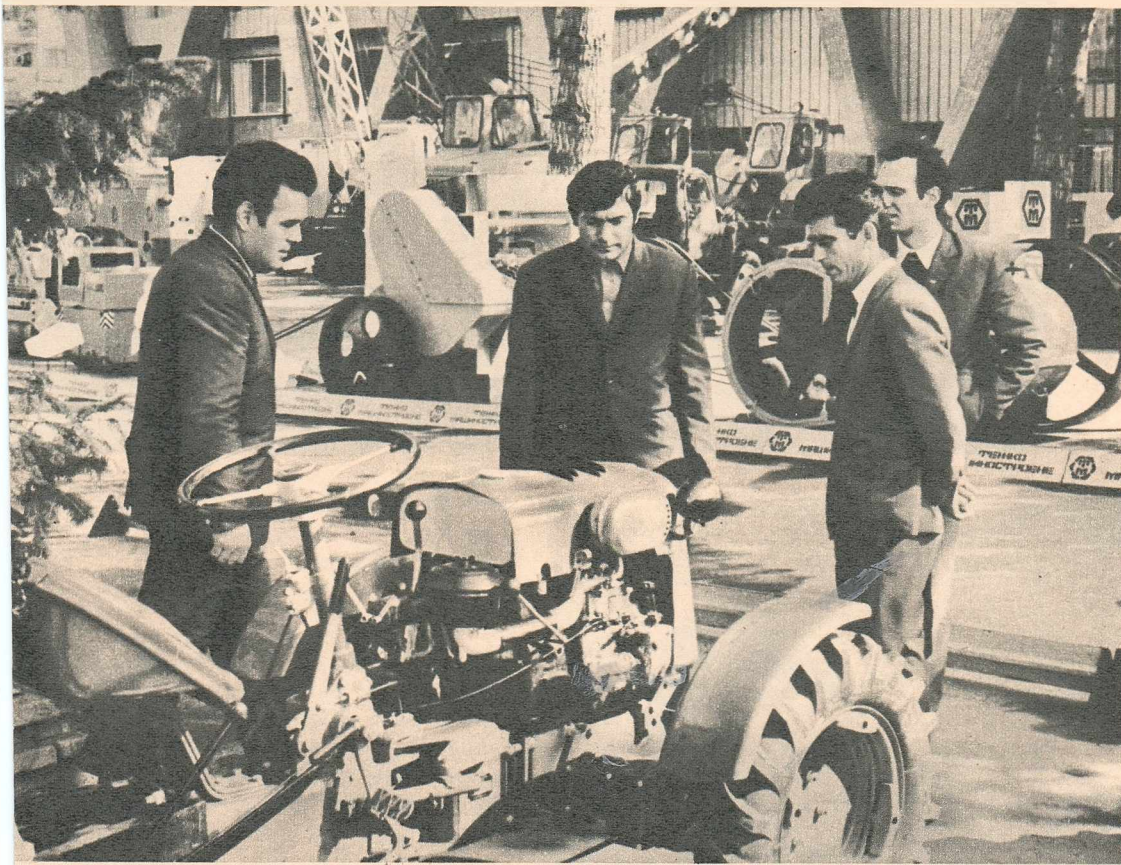
Așa cum mărturiile trecutului sînt prezente la fiecare pas, dar polarizează în centrele muzeografice renumite, efortul constructiv, entuziasmul și hărnicia poporului bulgar își pun amprenta pe fiecare localitate pe care o parcurgi, dar le-am putut trece în revistă, concentrat, în pavilioanele bulgare ale târgului.

Sînt foarte multe lucruri interesante în economia bulgară. Am reținut preocuparea pentru economicitate, începînd cu revalorificarea fostelor mine de cărbuni de la Pernik prin transformarea lor în ciupercării și cu folosirea multilaterală a barajului Studena, inclusiv ca frigider natural, și terminînd cu campania de urbanizare a tuturor localităților. Merită respect experiența proiectanților și constructorilor din țara vecină și prietenă, care, în condițiile unei zone seismice instabile, construiesc totuși curent blocuri înalte. Clădirile cu 15-17-19 etaje fac parte din peisajul chiar al orașelor mijlocii, pentru a nu mai vorbi de Sofia, unde numărul lor întrece așteptările.

Replica miniaturală a dimensiunilor-gigant o întilnești în construcțiile de mașini. Firmă renumită, «Balkankarul» a expus o bogată gamă de electrocare, autocostivuitoare, fel de fel de remorci miniaturale, utilaje prețioase pentru mecanizarea lucrărilor manuale.

Orientarea spre mașini de mic gabarit am întilnit-o și la uzina de tractoare din Karlovo, reprezentată prin ultimele ei prototipuri, tractoarele pe senile «Bolgar T.L.-45», «Bolgar T.L.-304» și «Bolgar T.L.-305».

Dar impresia cea mai frapantă o lasă vizitarea uzinelor «Gheorghii Dimitrov» din Ruse. Întreprinderea a fost reprofilită pe producția de mini-tractoare, adevărate motocicletele agricole. Destinate terenurilor accidentate, tractoarele uzinei de pe malul Dunării par adevărate bijuterii ale mecanizării agriculturii. Au o înălțime mai mică decît jumătatea staturii unui om, pot fi compuse și descompuse în părți.

Mini-tractoarele uzinelor din Ruse
Tirgul Internațional de la Plovdiv.

... să se fi aflat spitalul de campanie al doctorului Davila și
usc realizeze adevărata măsură a sacrificiului țăranelui
umân. Nu să moară le-a fost lor greu, ci să moară pentru
să, departe de casă. Să lovești și să fii lovit este ceva care
petrece repede, iar moartea nu te pregătește nici ea
mult, însă greu trebuie să le mai fi fost departe de cei
agii. Trebuie să fi întrebat vreodată sergentul Grigore
an Alucăi așa, din obișnuință, ca să afle locurile: «Măi,
re ești de pe aici», dar nici unul nu i-a putut răspunde.
La școala din Grivița se învață, din primele clase, tradu-
rea poeziei lui Alecsandri «Sergentul». Școala se află în
mună, iar comuna — dincolo de dealuri. Aici, prin ierbu-
e uscate, piciorul calcă pe ceva mărunt și tare. Pietriș
în iarbă? Mă plec și ridic un pumn de cartușe și așchii
oase. Înțeleg de ce, după 93 de ani, terenurile coopera-
rei agricole se opresc respectuoase la marginea cîmpului
luptă.

adaptîndu-li-se după nevoie fel de fel de agregate, toate
miniaturale, bineînțeles.

Pe terenul de încercare al uzinei ni s-a făcut o demonstra-
ție, care a cuprins și înscrierea tractorului într-o curbă
circulară, cu diametrul de 3,5-4 m, după care mașina a fost
lăsată să se învîrtească singură, ca o jucărie. Nu cred că a
exagerat constructorul principal al uzinei, inginerul Hristu
Lisicicu, atunci cînd mi-a șoptit hitru că tractoarele conce-
pute de proiectanții dumisale pot să fie conduse pînă
și de... ziaristi.

Am parcurs în 14 zile 3 000 de km și 12 secole de istorie
bulgară. Trei file desprinse din două blocnotesuri înțesate
de impresii nu puteau să fie decît amestecate. Ideea comu-
nă a acestor rînduri este cea de apropiere, geografică,
istorică, de interese și năzuințe.

mapamond'70

de Ioan GRIGORESCU

eros fără amor

Un val fetid străbate lumea, ca o izotermă a depresiei sim-
țimentale pornite din țările scandinave, coborînd prin nordul
Germaniei federale, prin trioul cîndva puritan al Beneluxului,
pentru a se avînta către apus peste insularii Albionului și a
traversa Atlanticul ca să explodeze cu o impetuoșitate fără
limite în nordul Americii și dincolo de Pacific, în Japonia. Sem-
nalul l-au dat danezii prin ridicarea cenzurii asupra «literaturii»
licențioase și morbul a făcut un salt neașteptat de rapid peste
fișia de mare dintre Copenhaga și Malmö, implantîndu-se în
Suedia. Afroditei i-au crescut brațele ca niște cângi ca să-și
scotocească emanciparea erotică, după teoreticienii grafice
de closet, sodomia atestă nivel intelectual, bestialitatea reîn-
tegrează omul în natură, doar păcatul lui Onan rămîne oarecum
în dizgrație deși, chiar și pentru practicienii lui, industria lui
Eros fără Amor oferă tehnici inedite.

Pornografia a ieșit de sub mantaie, a părăsit cotloanele întu-
necoase și becurile muzeelor, etalîndu-și impertinența agre-
sivă în vitrine, lăfăindu-și obtuzitatea incitantă pe teșgele,
strecurîndu-și mostrele «de valoare» pe sub ușile apartamen-
telor simandicoase și în cutiile poștale cu blazon. Vinzarea lite-
raturii licențioase și a revistelor ilustrate de fotografi-gine-
cologi este, pasămite, interzisă minorilor, dar la Copenhaga,
la Stockholm și la Hamburg au apărut pe trotuare automate
care, în schimbul unei monede de valoare unui dolar, furni-
zează cu promptitudine, oricărui amator, indiferent de vîrstă,
o cărțușie sau o revistă pentru al cărui trafic, cu cîtiva ani în
urmă, codul penal prevedea o bună perioadă de reflectare
într-un stabiliment al hainelor vîrgate. Clemența făcătorilor
de legi a vrut să provoace mai întîi un test social, considerînd
că abolirea tabuurilor sexuale va avea drept efect diminuarea
delincvenței juvenile și anihilarea prohibitei industrii porno-
grafice prin suprasaturația publicului. Unele statistici par să
atestă logica acestui calcul. Într-adevăr, în țările scandinave s-a
înregistrat în ultimii ani un anumit regres al criminalității pro-
duse de refularea erotică. Dar asta doar la început. Un timp,
chiar și negustorii de pornografie s-au plîns că, mai înainte,
cînd marfa lor era interzisă și circulația producției de speciali-
tate se făcea numai pe căi obscure, afacerile lor mergeau mai
bine decît după legalizarea comerțului. Dar apoi s-a descoperit
că marfa lor este deosebit de solicitată la export și produc-
torii scandinavi și-au făcut un titlu de glorie din depășirea ori-
cărui limite ale îndrăznelii. Și un oraș ca Parisul, care a cochetat
întotdeauna cîte puțin cu frivolitatea, fără să devină vreodată
vulgar, a început să vadă... ce n-a văzut Parisul! În mai puțin
de un an, pe străzile cu o anumită «reputație», ba și în cartiere
mai pașnice, tradițional puritane, au apărut vreo patruzeci
de dughene specializate în branșă, ale caror tirme graesc de la
sine despre «marfa» care face obiectul comerțului: «Sexyshop»,
«Eroticshop», «Holy Center Erotic» etc. Parizienii s-au văzut
tenați să folosească pentru emblemele acestor stabilimente
cu țipărituri, care, probabil, fac osemintele lui Gutenberg să
se întoarcă cu fața în jos în mormint, așa-numita «frangleză»,
vocabularul autohton neavînd în cuvînt mai sug-
gestiv decît «cochonerie». Înăuntru, o clientelă care nu ră-
mine eminentamente masculină, și nici rezervată vreunei anumite
vîrste. Pe teșgele și în rafturi, cărți și reviste de producție
locală sau de import — între care «Kamasutra» trece drept
una dintre cele mai naive opere de «ars amandi» — majoritatea
sigilate în anvelope de celofan, așa că, în cele mai multe cazuri,
distinsa clientelă cumpără, pe un preț destul de piperat, mîța-n
sac. Dar nu numai atît. Excitante, afrodisiace, «jen-sen-rădă-
cina vieții», vibratoare, pneumatice, toate protezele fizice și
morale pentru minți invalide rătăcite din imperiul lui Nero
în filele unui «Satyricon» scris de un Petroniu al societății de
consum.

Lumea s-a ratinat, strip-teasul dă faliment, nici scoaterea tri-
unghiului de pînă cît frunza de viță nu-l mai poate salva, dis-
tinsul public consumator vrea «literatură», și, dacă se poate,
nu de citit, ci numai de privit. Omul dă bani grei ca să se em-
cînceze erotic, și, constată, după ce s-a «instruit» în cuplu sau în
solitudine, că vorbea în proză de patruzeci de ani. În spațele
unei publicități care urla de pe toate zidurile «deconectați-vă!,
deconectați-vă!, deconectați-vă!, alungați constrîngerile im-
puse de viața modernă!», se află o afacere fabuloasă, pe cît de
obtușă în finalitatea ei imediată, pe atît de ingenioasă în pro-
vocarea șocului psihologic. «Libertate, egalitate, sexualitate»,
«Pornografie, păcat, perversitate». Prosperitate? Trăiți ca
Trimalcion! Dumneavoastră numai să vreți, și să aveți cu ce.
Restul, lăsați în seama noastră. Ca reclama unei societăți de
pompe funebre americane: «Dumneavoastră muriți, de rest
ne ocupăm noi!» Nu vă place? Sînteți erotofob, demodat, dacă
ați vrea să deveniți un consumator model, ar trebui să fiți
erotoman.

Din cele 175 de filme cite rulează într-o săptămînă la Paris,
cel puțin două duzine sînt «sexy», interzise minorilor. Dar
reclama în jurul lor, panourile cu fotografii, sînt permise. Nu-
mai supraingeniozitatea vreunii distribuitor încearcă uneori
o riscantă stratagemă publicitară: «Ne cerem scuze onorațiilor
spectatori că din filmul nostru nici o poză nu poate fi expusă
la vedere». Și reșeta se face, deși înăuntru nu e nimic mai mult
decît în orice sală obscură în care își duc plictisul zece, doispre-
zece spectatori dezabuzăți.

Căci acesta e destinul valului fetid care se scurge sub stră-
lucirea firmelor de neon: ce e val, ca valul trece. Da, dar așa
pute, zice omul. Și încă pute frumos! Tu stai acolo, le vezi, și
strîmbi din nas, că nu-ți place. Ipocritul! Păcat că nu-mi pot
ilustra Mapamondul cu instantaneele fotografice pe care le
surprind uneori, doar așa de dragul obiectivului. Să vedeți cîtiva
copii între opt și doisprezece ani, uitîndu-se uimiți și totodată
șperiați în vitrina unui Sexyshop. Și să vă rog să vă imaginați
dughena pe strada dumneavoastră, între brutărie și florărie,
și să vă mai rog să recunoașteți în copiii aceea pe copiii dumnea-
voastră.

Atunci?

PE ECRANELE LUMII

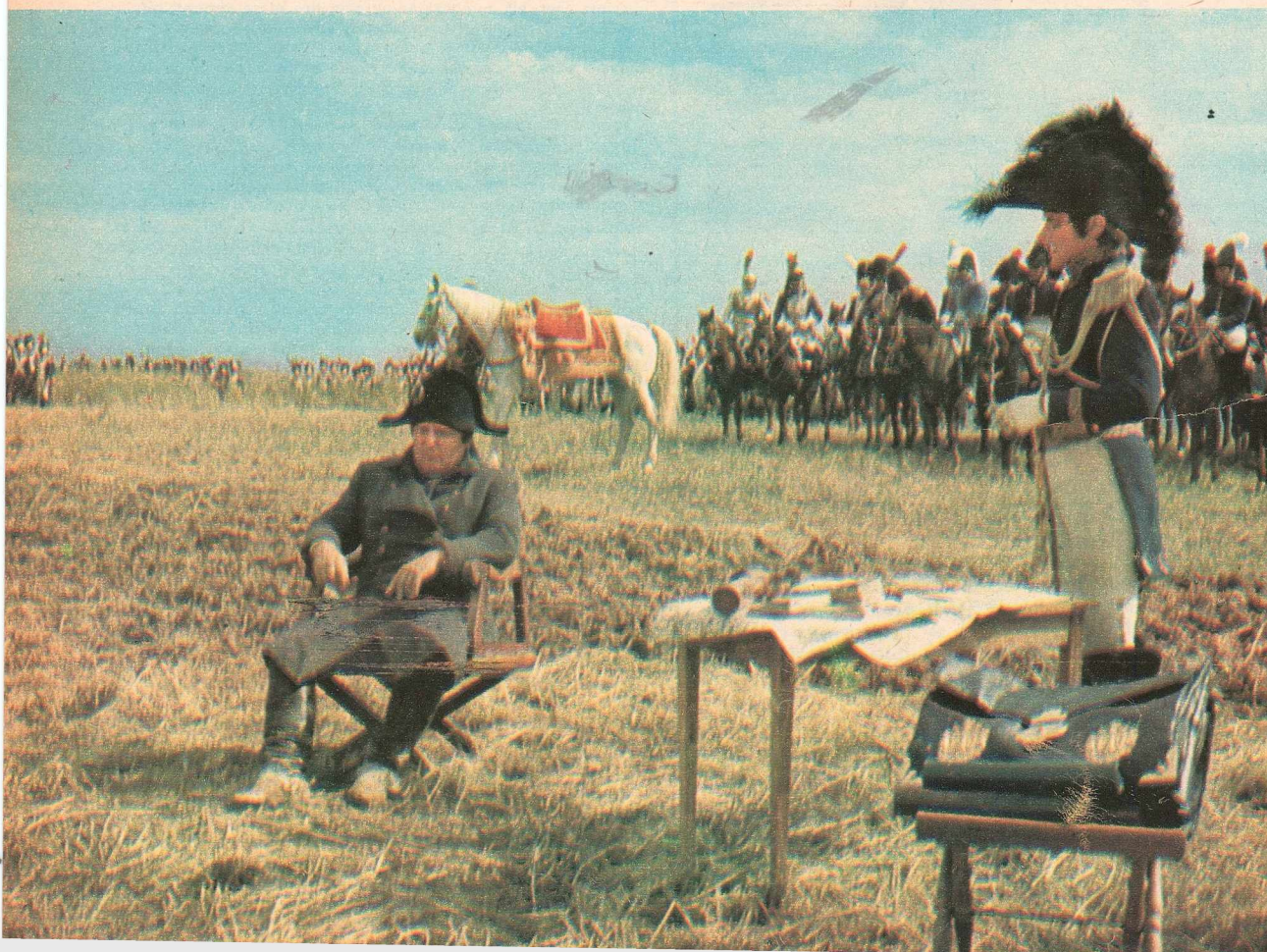
Waterloo

*Napoleon
și mareșalul Ney
pun la cale
un nou atac.*

Correspondență specială
de la Michele RUBINI

Au trecut patru ani de când producătorul Dino de Laurentiis și regizorul sovietic Serghei Bondarciuk au hotărât să reconstituie pe ecran, la proporții colosale (panoramic, Panavision), celebra bătălie de la Waterloo. În sfârșit, acum două săptămîni, filmul a primit botezul publicului. Mai înainte însă — doar cu cîteva zile înaintea premierei din capitala Italiei — a avut loc confruntarea cu presa. Am avut impresia că asistam la un reportaj de actualitate, într-atît este de surprinzător realismul peliculei. Istoria cinematografului numără multe filme al căror erou este Napoleon, dar nici unul, pînă acum, nu a evocat în mod special faimoasa bătălie. Se înțelege că pînă la urmă nu putea fi trecut cu vederea un fragment de istorie atît de dramatic și seducător: surparea într-o singură zi a mitului napoleonian.

*Un om și un cal
înaintea
marii bătălii.*

*Una din acele scene
care fac
să freamăte sala.*

Filmul transcrie de fapt capitolul ce încheie aventura celui mai mare strateg al tuturor timpurilor. Deși, ca gen, «Waterloo» este o superbă producție spectaculoasă, ea restituie dimensiuni umane exacte ale lui Napoleon, ale tuturor învingătorilor și învingătorilor. Filmul reliefează, în primul rînd, drama înfrîngerii, drama generalilor credincioși pînă la capăt, drama supraviețuitorilor.

Spre deosebire de alți numeroși coloși cinematografici, care se folosesc de panoramic pentru a-și ascunde sărăcia de idei, «Waterloo» demonstrează virtuțile cu adevărat expresive ale acestor ecrane.

Dacă avem în vedere și distribuția de primă mîna a filmului: Rod Steiger (Napoleon), Christopher Plummer (Wellington), Orson Welles (Ludovic al XVIII-lea), putem, liniștiți, să declarăm cel puțin interesați.

În fine, un amănunt care-și are savoarea sa: filmul, realizat în regia unui sovietic care a reconstituit Waterloo-ul pe cîmpiile Ucrainei, finanțat de case de film sovietice, italiene și americane, are o distribuție în care actorii tuturor marilor cinematografii sînt reprezentate, cu excepția celei... franceze.

Lăsați vedetele în pace!

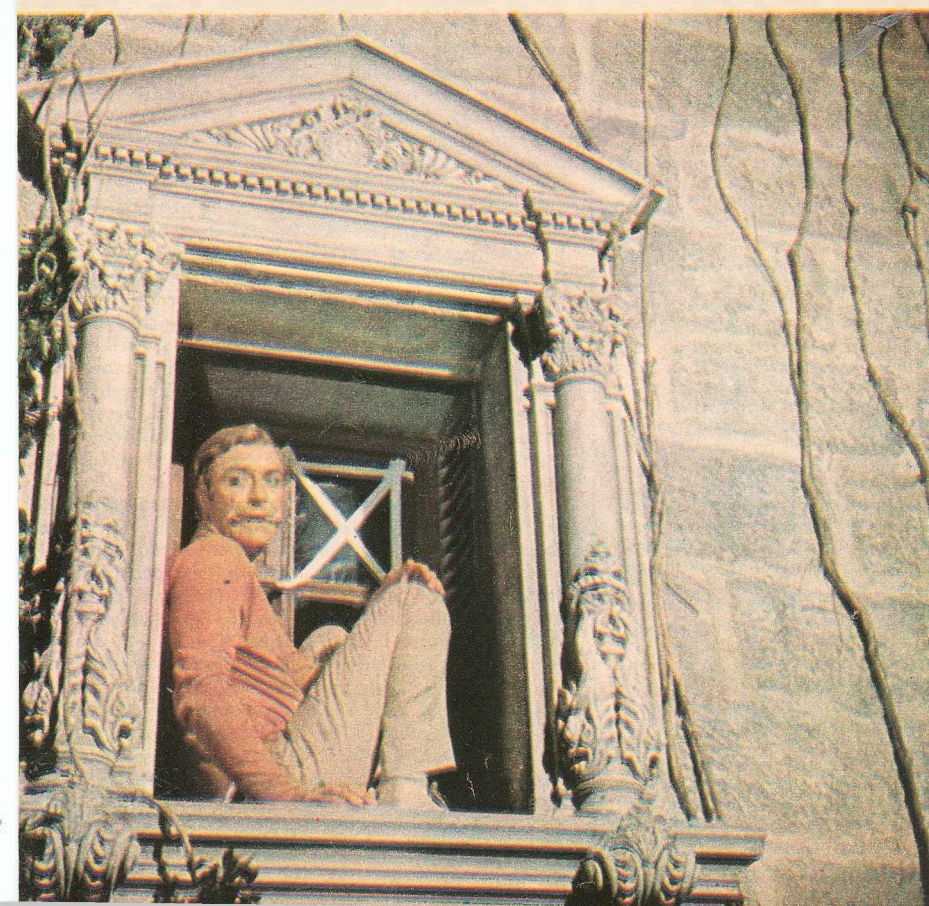
de Magda MIHĂILESCU

Înțeleg să nu mai iubim actorii — și actrițele — «așa ca altădată», știu că mitul vedetei este o poveste veche, de acum doi-trei ani, că acum se poartă maxifusta și antivedeta, am băgat de seamă că Ciné-Monde-ul s-a intelectualizat într-ăcît încît, cînsit vorbind, nu mai ai ce face cu el, într-un cuvînt, ca oricărei ființe consumatoare de filme nu-mi este chiar străină clătina Olimpului cinematografic.

Era limpede că zeii — ajuși acolo cu ajutorul muritorilor de rînd — vor fi aruncați înapoi, pe pămînt, într-o bună zi, dar am sperat că vor fi azvîrlîți cît de cît frumos, măcar așa cum făceau romanticii cu îngerii lor blestemați. Ceea ce se întîmplă însă întrece așteptările. N-ar fi nimic la urma urmelor dacă vedetele au încetat de a mai fi iubite «ca altădată». Au început să fie amenințate, jefuite și — se știe bine — chiar înjunghiate. Poate sociologii vor avea un cuvînt de spus și aici. Poate vor da un nume și acestei triste și zadarnice răzbu-nări, astăzi un semn — printre atîtea altele — al unei societăți zgîlțuite de convulsii. Pînă atunci, notăm doar că din augustul trecut pînă acum a fost masacrată Sharon Tate, au fost amenințați Tom Jones, Frank Sinatra, Richard Burton, Elizabeth Taylor, Julie Andrews (a se lua seama: vedetele cu cele mai mari venituri), au fost prădate de bijuterii Zsa-Zsa Gabor (într-un lift), Shirley Mc Laine (la Londra), Sophia Loren. «Ce se întîmplă? Încotro se îndreaptă lumea?», se întreba Sophia Loren la cîteva ore după cumplirile întîmplări de la New York. Lumea aceea nu știm încotro se îndreaptă. Știm însă că filmele poliștice și de groază au început să coboare prea mult în stradă și asta nu ne mai place. Oricum, viața e viață, filmul e film. Recunosc că am trăit destul de bine de pe urma uneia din frazele devenite cal de bătaie: «și nu mai știi unde sfîrșește filmul, unde începe viața». Cred că m-am lecutit. Eu una nu mai vreau ca filmele să se amestece prea mult în viața noastră. Din cauza lor, în locul unui interviu obișnuit cu Sophia Loren, trebuie să prezint ceva care seamănă a scenariu polișt, întreprindere pentru care mărturisesc că nu am nici cea mai slabă chemare.

Împreună cu cîțiva colegi de meserie din Roma, așteptam sosirea Sophiei de la o zi la alta (actrița plecase la New York, împreună cu întreaga familie, pentru a asista la premiera americană a filmului *Florile soarelui* și pentru o serie de contacte cinematografice). În seara de 11 octombrie, printre cele mai importante știri ale radiojurnalului, după informațiile privind starea inundațiilor din Genova și răpirea studentului Sergio Gadola, am auzit-o pe aceasta: «La Loren e stata rapinata a New York» («Loren a fost jefuită la New York»). Amînuntele aveam să le aflu mai tîrziu. Duminică, 11 octombrie, dimineața devreme, pe la 7, în fața somptuosului hotel Hampshire House din Central Park — cartier elegant, unde, zice reclama. «te poți simți în siguranță» — a oprit brusc o limuzină neagră, din care au descins cinci domni foarte puși la punct. Unul dintre ei a întrebat dacă se poate închiria un apartament și fără să mai aștepte răspunsul, au scos revolverele, au imobi-

(Continuare în pag. 18)

telegrame

- Roman Polanski va ecraniza *Macbeth*-ul lui Shakespeare. Scenariul l-a scris în colaborare cu cunoscutul om de teatru Kenneth Tynan. O surpriză a constituie numele producătorului: Hugh M. Hefner, directorul revistei «Play boy».

- În noul western al lui Henry Hathaway (unul dintre meseriași Hollywoodului, celebru pentru spaima pe care o bagă în actori), rolul principal va fi interpretat de Gregory Peck.

- Fascinat de cinematograf, cunoscutul dramaturg Arrabal a hotărît să-și ecranizeze cartea «Baal Babylone». Pentru film — care se anunță autobiografic — a ales însă un alt titlu: «Trăiască moartea».

- După cinci ani de absență, Georges Franju («Thérèse Desqueyroux») s-a reîntors pe platourile de filmare. De data aceasta ecranizează romanul lui Zola, «Greșeala abatelui Mouret». Presa franceză a salutat cu multă căldură această nouă întîlnire cu Franju, «cineastul care năbește perfecțiunea». În rolurile principale: Francis Huster, un tînr actor și regizor de teatru, și actrița engleză Gillian Hills (a debutat în «Blow-up»).

- Faye Dunaway — actrița lansată de «Bonnie și Clyde» — se află la cel de-al 9-lea film. Este vorba de westernul *Doc*, realizat de Frank Perry în localitatea spaniolă Almeria, devenită decor tradițional pentru multe din westernurile europene.

- La Londra a avut loc de curînd premiera filmului lui Robert Aldrich, «Prea tîrziu, eroule», cu Michael Caine (în foto), Cliff Robertson, Harry Andrews, Ronald Fraser și Henry Fonda, acesta din urmă în calitate de «special guest star» («invitat special»).

- Cineastii polonezi Witold Leszczynski și Daniel Szczechura au fost premiați, la Festivalul filmului de la Auckland (Noua Zeelandă), pentru creațiile lor «Viața lui Matheus», și, respectiv, «Lobby». Ambele filme sînt cunoscute de noi.

- Regizorul sovietic Aleksander Ptuşko transpune pe ecran basmul lui Puşkin, «Ruslan și Ludmila».

de Constantin POPESCU

BROOK Clive

Actor anglo-american de film, născut la Londra, la 1 iunie 1891. Debută într-un teatru de provincie în 1918, pentru a se consacra abia după doi ani la Londra, unde joacă în special piesele lui Oscar Wilde. Apare și pe ecran și după câteva succese este chemat în S.U.A. unde, timp de 15 ani, va da viață, cu o suprema eleganță, cu o mare sobrietate în joc și ținută, unei lungi galerii de eroi ai unor filme de neuitat. A fost incontestabil gentlemanul nr. 1 al ecranului. Distincția sa tipic britanică, prestația lui virilă, îl consacra mai întâi drept prim-amorez cu o putere de seducție irezistibilă. Așa l-am cunoscut în filmele sale mute, alături de Florence Vidor (*Nu cunoști femeia*), de Pola Negri (*Sirmă ghimpată*), de Bacalanova (*Chipuri uitate*), de Evelyn Brent (*Heliotrop*, *Enigma contesei*, *Noaptea din Chicago*), de Clara Bow (*Lulu din Honolulu*), de Billie Dove (*Crinul galben*). Vocea sa cu timbru grav adăuga un farmec în plus personajului său în filme vorbitoare

de intens dramatism ca: *Mesajul morții*, cu Fay Wray; *Omul de ieri*, cu Claudette Colbert; *Shanghai Express* (Sternberg), cu Marlene Dietrich; *Cavalcada* (Frank Lloyd); *24 de ore*, după Louis Bromfield, cu Kay Francis și Miriam Hopkins; *East Lynne* și *Gallant Lady*, cu Ann Harding; *De-aș fi liber*, cu Irene Dunne, și în câteva filme polițiste: *Sherlock Holmes*; *Noaptea de 13 iunie*; *Clubul noctambularilor*. În 1936 se reîntoarce în patrie, dedicându-se în continuare filmului și teatrului, atât ca actor cît și ca regizor. Câteva mari creații în filmele: *Dictatorul* (Suprema iubire) cu Madeleine Carroll; *Proces de calomnie*; *The Ware Case* și *Convoi*. Ca regizor de film a turnat *On Approval*, cu Beatrice Lillie. Și-a făcut o ultimă reapariție pe ecran în titimul american *The List of Adrian Messenger*, de John Huston, în 1964.

BROOK Peter

Regizor britanic de film și teatru, născut la Londra, la 21 martie 1925. După terminarea studiilor la Oxford, înființează o casă de filme pentru care adaptează și regizează *A Sentimental Journey* după Lawrence Sterne (1943). După o serie de scurte metraje, pe scenarii proprii și o serie de spectacole teatrale (despre care se vorbește deja), realizează în 1953 *The Beggar's Opera* cu Laurence Olivier, după vodevilul lui John Gay (sursă de inspirație a lui Brecht pentru *Opera de trei parale*), operă cinematografică profund originală, în care omul de teatru cedează locul unui cineast cu un uimitor simț al forme, culorii și luminii. În același timp obține un lung lanț de succese teatrale la Londra și New York, unde montează piese de Marlowe, Shaw, Cocteau, Sartre, la Birmingham și la Memorial Theatre din Stratford-on-Avon, unde e considerat un regizor revoluționar, mai ales pentru memorabila mizanscenă a piesei *Titus Andronicus* de Shakespeare, unde jucau

Laurence Olivier și Vivien Leigh. Invitat în Franța realizează filmul *Moderno Cantabile* (1960) după romanul Margheritei Duras, operă discutabilă, dar net ieșită din comun, în interpretarea cuplului Jeanne Moreau-J.P. Belmondo. Întors în Anglia, ocupă din nou intens de teatru și chiar de opera, montând *Salomea* de R. Strauss, în decoruri de Salvador Dalí, dar găsește timp și pentru tîm, transpunind pe ecran un foarte curios roman de William Golding: *The Lord of the Flies* (1963) cu o viziune profund pesimistă asupra vieții. Patru ani mai târziu readuce pe ecran o piesă celebră: *Marat-Sade* de Peter Weiss (pe care o montase deja pe scenă), evocînd lumea cosmasonică a ospicului de la Charenton și figura «divinului marchiz» de Sade, în cadrul unei reprezentări cu o piesă despre asasinarea lui Marat. Filmul, interpretat de actorii de la Royal Shakespeare Company, era o admirabilă lecție de regie. Încă mai neobișnuite ne apar următoarele sale filme: *The Ride of the Valkyrie* și *Tell Me Lies*, după piesa lui Denis Canner (1967).

BROOKS Geraldine

Actriță de film americană, născută la 29 octombrie 1925, la New York. Studiază la American Academy Dramatic Arts, dar debutează pe scena unui music-hall. Pleacă la Hollywood, unde, după câteva roluri insignifiante, se afirmă într-o serie de filme notorii, de mari regizori, flancată de staturii celebre: *Possessed* (r: Curtis Bernhardt) cu Joan Crawford; *An Act of Murder* (r: Michael Gordon) cu Fredric March; *Cry Wolf* (r: Peter Godfrey) cu Erroll Flynn; *The Reckless Moment* (r: Max Ophüls) cu Joan Bennett; *Vulcano* (r: W. Dieterle) cu Rossano Brazzi, Anna Magnani; *Ho Sognata il Paradiso* (în Italia) cu Vittorio Gassman; *The Green Glove* (r: Rudi Maté) cu Glenn Ford, Jane Holt; *Street of Sinners* cu George Montgomery etc. În fiecare dintre aceste filme aducea o notă de grație și patetism, stîrnind regretul că nu i se acordau totuși roluri de mai mare relief pe măsura autenticității ei talent dramatic. Figura ei luminoasă se eclipsează cu înecul

de pe ecran, pentru a urma o cale pe care se merge de obicei în sens invers: cea spre teatru. Și mai târziu spre televiziune, unde se pare că a ancorat în mod definitiv.

BROOKS Louise

Actriță internațională de film, de origine americană, născută în 1900 la Kansas City (Wichita). Se afirmă ca balerină în faimoasele reviste ale lui Ziegfeld, George White (pe Broadway) și la Casino de Paris (Londra). Hollywoodul îi dă ocazia să-și afirme calitățile de (excellentă) dansatoare și (foarte modernă) actriță în filme ca: *The Street of Forgotten Men* (1925); *The American Venus* (un titlu de film care o definea perfect); *Gentleman of Paris*; *Love'em and Leave'em* etc., și o consacra definitiv, grație artei regionale a lui Howard Hawks, ca vedetă reprezentativă pentru epoca ei (anii '20 în filmul *O fată în fiecare part* (1928)). Tipul ei de frumusețe brună, pieptănătura ei faimoasă «la garçonne», vivacitatea, senzualismul ei sanatos, grația aeriană a trupului ei, au făcut din ea în scurtă vreme un idol al mulțimilor. Din păcate, la Hollywood, cu excepția citorva filme (*Canary Murder Case*; *Cerșetorii vieții*), nu a fost apreciată la valoarea ei reală. Cel care

a știut să exalte feminitatea ei magnifică, să facă din ea un simbol (inconștient) al puterii de seducție a fost regizorul german G.W. Pabst, care în filmele *Lulu* și *Jurnalul unei femei pierdute*, precum și în *Premiul de frumusețe* (după scenariul lui, realizat de Augusto Genina), făcu din ea o divă sărbătorită precutinendi. Cariera Louise Brooks fu din păcate un amestor foc de artificii, curmat tot atât de brusc din motive pe care nu le vom cunoaște poate niciodată. Avea tot ce și poate dori o actriță în plinătatea talentului și trumuseții. Și totuși, întorsă în patrie, a fost dată uitării, pierzîndu-se în anonimatul în care au sucombat actice autentice glorii ale ecranului.

Peste puțin timp, La Loren — cum îi spun italienii — se va întoarce pe platouri. Va fi un film de zile mari: Anna Karenina, în regia lui Visconti.

(Urmare din pag. 17)

lizat pe cei doi funcționari de serviciu, portarul și un lift-boy. Au ordonat, în continuare, unuia dintre sechestrați, să dea un telefon la apartamentul 2 201 de la etajul 22 — apartamentul familiei Ponti — și să anunțe că s-a stricat instalația de gaze. Telefonul îl primește secretara Sophiei Loren, doamna Ines Bruscia, care, bineînțeles, deschide ușa și, bineînțeles, este lovită de unul dintre gangsteri. De acum încolo tot acest nedorit film polițist cade în seama acțiței. Să-i ascultăm povestirea: «Dormeam și, deodată, strigătul din camera vecină m-a trezit. Apartamentele americane sînt construite cam ciudat, e greu să-ți dai seama de unde vin zgomotele. Pentru o secundă am crezut că s-a întimplat ceva în apartamentul vecin, dar imediat am auzit un bocănit la ușa mea. Curios, mi-am zis, cine ar putea să fie la ora asta? Intră, am răspuns. Am văzut doi funcționari ai hotelului, cunoscuți de mine. Unul avea ceva agățat de gît, un fel de cerc și, cum eram cam somnoroasă, mi s-a părut că este un stetoscop. Poate i s-a întimplat ceva copilului — mi-am zis — și au chemat un doctor. De alături se auzeau țipetele lui Ines. Mi-a trecut prin cap că poate Cipi (n.n. — Cipi este fiul Sophiei, Carlo Ponti-jr.) a murit. Am încercat să-mi fac puțină ordine în idei și deodată am observat că în spatele celor doi funcționari se afla un individ pe care nu-l mai văzusem niciodată, un bărbat cu mustăți groase (trebuie să fi fost false). Acesta s-a apropiat de mine, mi-a lîpit țeava pistolului de frunte. Nu știu cum de nu am leșinat. Cred că am strigat: «Mi-au ucis copilul!» Omul acela m-a tras de păr, m-a îmbrîncit jos din pat, după care mi-a spus amenințător: «Scoate bijuteriile». A repetat. Cei doi funcționari m-au invitat să iau totul în serios. Am încercat să-l conving că nu am cine știe ce cu mine, i-am dat ce-am nimerit — lucruri de certă valoare — dar a țipat: «Astea sînt fleacuri. Vrem grosul. Dacă nu... fii atentă la ce i s-ar putea întimpla copilului. Nu reușeșc să descriu ceea ce am încercat atunci» — a continuat Sophia povestirea. Pe scurt: actrița a pus totul, absolut toate bijuteriile, inclusiv pe cele primite pentru a le purta în chip de reclamă în timpul interviurilor date televiziunii, într-o poșetă în care se afla și pașaportul — pe care nici nu l-a observat — și a înmînat-o gangsterului-șef. În acest timp, doi membri ai bandei o țineau imobilizată pe secretara ce se afla în camera alăturată, iar ceilalți doi «controlau» holul. După ce și-au îndeplinit frumos operațiunea, gangsterii au șters-o liniștiți, înainte de a apărea primul polițist. Cel dintîi om sosit la fața locului a fost fiul cel mare al lui Carlo Ponti, domnul Alex Ponti, care locuia în același hotel, la etajul 17 (soțul acțiței, producătorul Carlo Ponti, nu se afla la New York, plecase cu două zile înainte la Milano pentru a lua parte la funeraliile tatălui său). Tînărul a putut fi anunțat telefonic abia după douăzeci de minute, cînd afacerea se consumase, iar poliția a sosit după alte zece minute. Mai rău decît în filmele proaste, oarecum asemănător cu operele lui Offenbach.

Domnul Carlo Ponti, solicitat de ziaristi, încerca să-și învingă amărăciunea provocată de această dramatică aventură căreia a trebuit să-i facă față familia sa: «Am produs multe filme în viața mea, dar nici unul polițist și niciodată nu mi-am închipuit că Sophia va trebui să fie eroina unei astfel de orori. Mulțumesc lui Dumnezeu că Sophia și copilul nu au pătîit nimic. Cum să mai trăiești liniștit însă în astfel de condiții? Nici agenții particulari nu ne-au servit la nimic. Nu-ți mai rămîne decît să te muți într-un pustiu». Iar nouă, celor care mai iubim încă vedetele, așa cum iubim și mițele, nu ne rămîne decît să zicem împreună cu Camoëns «Lăsați pisicile să doarmă» și să adăugăm: «Lăsați vedetele să trăiască».

de Felicia ANTIP

restul la scădere

Televiziunea a organizat o anchetă despre o profesiune ciudată, tot atât de puțin rentabilă și pentru cei ce o practică și pentru societate: profesiunea de candidat în învățămîntul superior. Cine a inventat-o? Sigur e doar că nu cei 60 000 de tineri pentru care — am aflat din ancheta semnată de Anca Arion — nu a fost loc în facultăți. Un tînăr se pregătește vreme de 12 ani pentru a deveni absolvent de liceu, adică o simplă virtualitate, o speranță. Bacalaureatul nu e o diplomă profesională. E doar actul de naștere al unui aspirant. Ai 18 ani, toată viața înainte și răspunderea de a alege, dintre sutele de căi posibile, pe aceea, singura, pe care ți-e hărăzit să mergi pînă la capăt. Nu-ți cunoști puterile. Poate că nici nu știi să alegi. Poate că visele tale nu s'au decit fumuri. Urmează lovitura. Implacabil. În fiecare an, 35 000 de proaspeți bacalaureați trebuie să rămînă în afara universităților. De aici începe drama. Dramele evocate, mai bine-zis sugerate, pe micul ecran. Unii adolescenți sînt mai bine pregătiți pentru a intra în facultăți, alții sînt mai puțin bine pregătiți, dar nici unul nu e pregătit pentru a face parte din restul unei operațiuni de scădere. Pe loc nu poți rămîne. Într-o direcție oarecare tot trebuie să te îndrepti. Dar în care? Unii perseverează în greșeala inițială și bat — ridicol sau tragic de insistenț — la aceeași poartă care nu se va deschide niciodată în fața lor. Alții aleargă dezorientați de la o facultate la alta, încercînd marea cu degetul, dînd în bobi pentru a-și descoperi o vocație mai ușor realizabilă.

Și ai 18 ani, apoi 19, apoi 24, apoi 28, de fiecare dată ți se spune că nu ești bun, că nu-i nevoie de tine acolo unde vrei să intri și în cele din urmă vine și televiziunea să te întrebe — delicat, cu grija de a nu te jigni, de a nu te rîni, totuși să te întrebe — «cum îți explici eșecul?» Cum să-ți explici, sfințe Dumnezeule, eșecul, la vîrsta rîspintiei, la vîrsta la care ți se decide viitorul? Ridici din umeri, spui «am avut ghinion», spui «alții au fost poate mai bine pregătiți», dar de fapt nu înțelegi nici tu de ce și cum ai fost aruncat așa, la voia întîmplării. Nu poți admite că ești o necesitate statistică, o unitate a mulțimii de care a fost nevoie pentru a se opera o cît mai bună selecție. Ce decizie să fie!

Sînt, între candidații recidiviști, mulți, foarte mulți tineri nepermis de slab pregătiți. Dar nu toți sînt așa. Tînăra care vrea neapărat «să intre la chimie» deși media ei la chimie în liceu a fost 5 e mai curînd o excepție. Sînt și unii care vîneau doar o diplomă, orice diplomă, pentru a trăi «mai ușor», cum a spus o candidată nenorocoasă, sau pentru a sui cît mai spre vîrfurile «piramidei profesunilor» despre care ne-a vorbit un profesor. Nu trebuie să-i uităm însă nici pe cei cu aptitudini reale, handicapați fie de nivelul relativ inferior de pregătire asigurat de liceul din care provin, fie de imposibilitatea de a-și plăti un meditor competent pentru specialitățile (arhitectură, teatru chiar și medicină) accesibile, de fapt, numai celor cu o excepțională pregătire extrașcolară. Există, desigur, tineri care se lasă întreținuți fără scrupule de părinți chiar și la 28 de ani, dar celor mai mulți bunul simț le spune cînd trebuie să înceapă a contribui la propria lor întreținere. Întrebarea este prin ce intrare să pătrundă în circuitul social. Aici eu aș adăuga, depărtîndu-mă puțin de ceea ce ni s-a arătat, că perseverența nu e neapărat un viciu și că mulți studenți strălucitori au reușit să intre în facultate abia la a doua sau la a treia încercare. Ghinionul nu-i chiar o gogoriță.

Marele merit al anchetei televiziunii pe tema «candidatului de profesie» este că a sugerat toate aceste întrebări și că a încercat să ofere unele răspunsuri. Așa cum s-a spus în încheierea anchetei, problema ne interesează pe toți. Este o problemă socială de prim ordin. Rezolvarea radicală nu va putea interveni decît atunci cînd se vor realiza orientarea profesională timpurie, o mare rețea de licee de specialitate, un sistem de învățămînt tehnic post-liceal pe măsura trebuințelor, un statut economico-social corespunzător pentru subingineri și pentru toate cadrele tehnice medii, o mai bună corelare a cantității de materie primă umană pe care o produc liceele teoretice cu cererea de pe piața învățămîntului superior.

Deocamdată nu putem decît să luăm cunoștință de existența citorva zeci de mii de situații grele și să fim recunoscători televiziunii pentru că și-a asumat rolul de a propune soluții chiar dacă uneori nu sînt decît paleative. Școlile de subingineri vî deșteaptă, le spune televiziunea tinerilor derutați. Nu le disprețuie. E spot fi calea spre înalta specializare la care aspirați. Calificați-vă direct în producție, în uzine ultramoderne cum este «Electronica». Nu vă descurajați. Nu acceptați condiția de paraziți. Vrei să te pregătești pentru un nou examen de admitere? O poți face, la rigoare, și lucrînd într-o librărie. Totul e să nu te complaci în postura de «fata babei cea leneșă» sau de «fils à papa». Reportera Anca Arion și-a asumat o misiune dificilă, adesea, probabil, penibilă și a dus-o la îndeplinire cu mult tact, chiar cu diplomație și cu remarcabil simț al măsurii.

varietăți

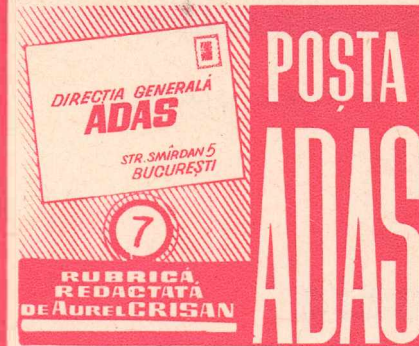
Iată ce am realizat pe terenurile noastre experimentale, pare a spune domnul C.A. Phillips, directorul unui institut de cercetări legumicole din Anglia, cu prilejul unei expoziții de produse agroalimentare. Iară a pune la îndoială meritele onorabilului director și ale institutului pe care-l conduce, trebuie să facem totuși precizarea că dimensiunile gigantice ale cucurbitaceului se datoresc nu atât muncii de cercetare în domeniul legumiculturii, cât fanteziei și priceperii fotoreporterului în utilizarea gros-dlanului.

un dovleac, acolo...

Până când va ajunge pe Lună (ea, sau poate copiii ei, sau chiar nepoții, sau strănepoții ei), miss Sandra Richards se exersează pe pământ. Ea străbate în acest scop străzile Londrei pe un «Lunacycle», vehiculul destinat deplasărilor pe solul lunar, conceput de un anume Rowland Emmet. Tinăra experimentatoare e încântată de rezultatele obținute de «Lunacycle». E încântată nu atât de performanțele tehnice ale vehiculului pe care, de fapt, le ignorează total, cât de forța lui de... atracție a părinților pămîntenilor.

cicloanticipație

Reamintesc faptul că scrisorile la care urmează să răspund, la această rubrică, pot fi adresate redacției (Rev. «Flacăra», Piața Științei 1, pentru Poșta ADAS) sau direcției generale ADAS (str. Smîrdan nr. 5), purtînd mențiunea PENTRU «POȘTA ADAS». Menționez că în ceea ce privește telefonul la care se primesc întrebările privind asigurările de bunuri și de persoane (15 42 64) s-au luat măsurile convenite, astfel ca între orele 7,30 și 10 să fie mai puțin ocupat.

ION CONSTANTIN, Loco. În baza contractului de asigurare, cu primele achitate la zi, Administrația Asigurărilor de Stat plătește suma asigurată celor care au încheiat asigurări mixte de viață: la expirarea contractului de asigurare, în caz de invaliditate permanentă totală sau în caz de deces. Asigurarea la care ne referim se încheie cu persoane în vîrstă de cel puțin 16 ani.

ELENA DOBRE, Cîmpina. Vă mulțumesc pentru urări. Nu, nu cred că este necesar să veniți la București pentru o discuție despre asigurări, în afară de cazul cînd este vorba de ceva cu totul special. În această situație, Biroul de sesizări și reclamații din Direcția generală și chiar tovarășii din conducerea instituției vă așteaptă cu plăcere, astfel încît teama dv. de a nu putea discuta cu cei în drept nu este justificată. Vă propun însă să vă adresați, mai întîi, celei mai apropiate unități ADAS. S-ar putea să nu mai fiți nevoiți să veniți în Capitală decît — poate — ca... turistă!

VICTOR POPA, Loco. În asigurarea familială mixtă de viață se cuprind două sau mai multe persoane, care la contractarea asigurării sînt în vîrstă de la 5 la 60 de ani, iar la expirarea asigurării nu vor depăși 75 de ani. Asigurarea se încheie cu persoane în vîrstă de cel puțin 16 ani. Cred că am fost înțeles: puteți deveni titular de asigurare, la cei 19 ani ai dv., și puteți cuprinde în această măsură de prevedere atît părintii cît și cei doi frați mai mici. Personal, țin să vă felicit pentru o astfel de dorință.

AGLAȚA TUDOR-MARI-NESCU, șos. Viilor nr. 42. Părintii dv. — care locuiesc în comuna Peretu-Telemorman — doresc să ia o măsură de prevedere pentru ei și avuții lor. Ce să le recomandați? Dacă sînt membri ai cooperativei agricole de producție, pot încheia o ASIGURARE PAUȘALĂ. Dacă nu, le recomand ASIGURAREA COMPLEXĂ A GOSPODĂRIEI. Deoarece citiți cu interes această rubrică, așa cum afirmați, ați putut afla unele amănunte despre asigurările la care m-am referit. Detalii în plus puteți obține de la orice unitate sau lucrător ADAS.

de Teodor MAZILU

oaia exigentă

Despre lupul moralist s-a vorbit adeseori. Ferocitatea lui nu l-a împiedicat niciodată să aibă principii morale dintre cele mai severe... Că pentru unii oameni morala e ceva abstract, «oi deh», în schimb viața în care urlă și sfișie e infinit mai concretă... La abstract sînt morali, la concret, țipă și sfișie... Și mușcă... Au și ei dreptate... Ca să sfișii ceva, trebuie să existe în carne și oase...

A apărut, acum, mai recent, o altă viețuitoare bizară, pe care aș numi-o, fără șovăire, «oaia exigentă». Scăpată ca prin minune din ghearele lupului, oaia s-a apucat de cultură. Și se părea că de fapt cultura e mai aproape de condiția ei. Oaia — se știe — poate fi simbolul nevinovăției, dar al inteligenței n-a fost nici în cele mai negre timpuri...

Ignorantă și prostuță, oaia e totuși exigentă... Chiar cînd paște, mocnește planuri mari... De bucurie că n-a mîncat-o lupul, vrea o artă mare. Ea acasă se hrănește cu iarbă verde și muzică ușoară, dar cum părăsește țarcul țipă după Bach. Îi e frică să n-o mănînce lupul, dar tot nu se lasă... Ea iubește tot ce-o plictisește. Dacă ar fi după ea ar paște tot timpul iarbă și texte de revistă — cu toate astea se plictisește de ceea ce paște... Și ce-o plictisește pe ea, recomandă altora cu multă căldură.

Nimic nu-i place... La orice strîmbă din nas. Se întoarce în țarc foarte dezamăgită. Nu există o artă mare. Nu există suficientă exigență. Și deși nu e în firea ei, oaia noastră exigentă cade pe gînduri... Nimic n-o mulțumește. Nici o carte nu-i place. Nici un film n-o satisface. Nici o muzică n-o tulbură. Nici un desen animat n-o face să ridă. Și de fapt nimic nu-i place în afară de plăcerea metafizică pe care i-o dă păscutul...

O apucă din această pricină amocul și îi vine să se ducă în gura lupului, să se lase sfișiată, și să termine o dată cu viața asta în care nu există o artă mare.

E drept că este foarte exigentă. Dar ea nu uită, că înainte de toate, înainte de artă, înainte de orice, este și rămîne oaie....

pofta de a juca teatru.

*Nu credeți
în titlul spectacolului
de la «Cassandra».
«Caragiale...
dar nu teatru».
Vă garantăm că e teatru
și încă de bună calitate.*

de H. DONA

«Divertisment '70» —
sau tinerețea
ținând pe umerii ei
deocamdată
doar cortina
«Cassandre».

În sala cu o sută și ceva de locuri a studioului studentesc «Cassandra», pe scena decorată cu un plan, două-trei reflectoare și o umbrelă, am văzut o mină de actori-studenți și două «exerciții școlare» care pot ține cu onoare afișul oricărui teatru profesionist: «Caragiale... dar nu teatru» și «Divertisment '70»; primul — lucrat sub îndrumarea conf. univ. Sanda Manu, care semnează adaptarea și regia, și a lectorului Victor Moldovan, celălalt — încropit (dar nu luați, vă rog, termenul în sensul lui denigrant) într-o singură noapte, de cei opt-zece studenți actori, care au pus mină de la mină și număr lângă număr, fiind proprii lor regizori, pentru a putea oferi, în vară, beneficiile spectacolului în folosul celor păgubiți de inundații. Firește, pentru programa universitară, pentru metodele de studiu ale I.A.T.C.-ului, pentru rigoarea științifică, este mult mai concluantă, acea, hai să-i spunem, lectură dramatizată a textelor ne-scenice caragiariene; dar tânăra și pofta nebună de joc ale studenților, invenția omică și gustul gagului, polivalența talentelor lor, s-au vădit din belșug și în acel spectacol muzical de divertisment purtând, într-adevăr, pecetea anului '70 și a anilor 21, care e vârsta medie a acelor fete și băieți îndrăgostiți de scenă. E foarte interesant de remarcat cum această simplitate de vederi și sensibilitate a generației eusește să omogenizeze un spectacol făcut într-o sumă de cîntec, dansuri și poezioare, legate la întimplare între ele, alese după gustul și placul fiecărui interpret. Dar gustul și placul acesta resping cu vehemență romanțiosul desuet și patetismele dulcege și le persiflează cu necruțătoare ironie. Florin Zamfirescu, un băiat subțiat și deșirat, cu o mutră plină de haz, pe care bușchii se mișcă anevoie, vine la rampă și ne povestește — cu o gravitate simulată — istoria frumoasei «Hanny», mîndra fecioară părăsită și iubită cu un prunc în brațe, sau ne «spune» întecul așa-zis popular «Cioc, cioc, cioc», bîndu-și tactul cu piciorul, Gelu Colceag își dăună cîțiva colegi în jurul lui și ne cîntă «Terente și Titina», pre toate limbile și ritmurile mai cunoscută ale națiilor, și dintr-o dată tot ce a făcută suspine cohortele de cuconițe sentimentale de cum 40 de ani, este pulverizat, zdrobit, desființat. Tinerii aceștia au oroare de suspinele exaltate de melo și de sentimentele contrafăcute, ar au simțul poeziei în sine (vezi versurile line de frumusețe ale loanei Crăciunescu, recitate de ea însăși, sau șansonetele cîntate, cu fiuta-i sensibilitate, de Corina Chiriacă), tinerii

aceștia adoră muzica zilei, dar nu suportă ticurile și fixațiile idolilor cîntători (vezi trio-ul parodistic al celor trei studenți la regie: Iulian Vișa, Dan Micu și Cristian Berger). Ironia lor trece totul prin foc, umorul lor găsește în orice moment alt gag, altă poantă, plăcerea cu care joacă contaminează sala și vă asigur că, peste cîțiva ani, numele lui Iulian Vișa sau Mircea Diaconu, ale lui Gelu Nițu sau Mihai Perșea, ale lui Gabriel Iencec și Dan Micu vă vor fi binecunoscute. Și poate că tinerii aceștia au dreptate: nu s-ar putea oare găsi un teatru care, în vară, cînd ei își vor încheia studiile, să angajeze această mină de tineri artiști atât de puternic legați între ei printr-un spirit de echipă, printr-o comunitate de temperament artistic și printr-un consens de gândire scenică, tineri care — zic ei — sînt gata să răsfoare munții, să facă gesturi nemaipomenite de vitejie artistică, ba chiar să și umple cu bani casa vreunui teatru falimentar din orice colț al țării ar fi ei?

În spectacolul Sandei Manu am regăsit aceeași vervă și pasiune a jocului, aceeași disponibilitate pentru ceea ce ne place să numim «teatru total», același simț al umorului scenic nealterat de vreo prejudecată, neparalizat de vreo convenție ruginită. Pe texte caragiariene, sortite pînă acum doar lecturii, tinerii artiști au realizat un spectacol de o plasticitate exuberantă, vizualizînd replici, cuvinte, versuri, narațiuni: «Moșii» — aceea înșiruire colosală de cuvinte care creează, prin simpla lor alăturare, întreaga atmosferă a bilciului — este «jucată» de actori printre scaunele spectatorilor, ori cocoțați pe scări aflate în mijlocul sălii, «Dădămult... mai dă-dămult», ori «Cănuță, om sucit» devin pretexte pentru un basm parodiat, ori pentru un mic roman scenic tragicomic, actorii își schimbă identitatea și rolul de trei ori pe parcursul aceleiași bucăți, și totul se revărsă într-o nesfîrșită veselie și invenție teatrală. Nu știu pe ce scenă vor juca, din toamna viitoare, Margareta Krauss și George Mihăiță, Mircea Bibac și Mircea Diaconu, Nina Zăinescu și Carmen Strujac, Gelu Nițu și Ion Colomieț, nu știu ce le rezervă viitoarea lor carieră artistică, drumul în teatru e dintotdeauna o golgote pe care te cațeri cu palmele sîngerînde, dar le doresc să joace întotdeauna cu aceeași nespūsă bucurie și plăcere, cu aceeași generozitate și dăruire totală.

Sanda FAUR

Ancheta «Mai avem nevoie de bună-cuviință?», publicată într-unul din numerele trecute ale revistei, a stîrnit un ecou deosebit. Zecile și zecile de scrisori sosite în momentul în care scriem aceste rînduri exprimă, aproape fără excepție, aprobarea punctului de vedere al redacției și convingerea fermă că buna-cuviință, departe de a fi «o problemă minoră», este o chestiune de cea mai mare importanță în acțiunea pentru promovarea și consolidarea unor relații înaintate, civilizate, socialiste între membrii societății. Pasiunea cu care sînt scrise cele mai multe dintre scrisori demonstrează formarea și extinderea unei opinii publice din ce în ce mai combative împotriva mitocanilor de tot felul care ne otrăvesc viața.

Mulți dintre cei care ne scriu consideră că vina principală în persistența manifestărilor necuviințioase revine mediului ambiant, respectiv familiilor care — prin toleranță sau prost exemplu — reușesc uneori să anihileze eforturile meritorii ale școlii (interesante observații fac, pe această linie, Eveline Vucovan din Brașov, Gh. Simionescu din Timișoara, Rusatca Dimitrov din Brașov).

Tot tov. E. Vucovan consideră că și școala ar mai avea mult de făcut: „Ar fi recomandabil ca toate felurile de școli, de la grădiniță și pînă la facultate, inclusiv școlile profesionale, să aibă în program cîte o oră, două pe săptămînă pentru materia «bună-cuviință».”

În unele scrisori (de pildă în cele trimise de prof. Radu Toma din Piatra Neamț și de Kolea Cureliuc din satul Măriteia Mică, com. Dărmănești, jud. Suceava) se atrage atenția asupra indiferenței sau toleranței neprincipiale de care dau dovadă mulți în fața manifestărilor de mitocanism. Desigur, combaterea proastei creșteri nu e treabă ușoară; mitocanii au la dispoziție arme redutabile: incultura, disprețul față de semeni, admirarea, mai mult sau mai puțin fățișă, a brutalității etc. Cu asemenea arme, de-a lungul istoriei, unii au pornit chiar la cucerirea lumii...

Cititorul Alexandru Olaru, student din București, are dreptate cînd scrie: «A respecta normele eticii sociale înseamnă a acorda fiecăruia ceea ce tu însuși pretinzi de la el — respectul. Fără acești oameni, fără munca lor de zi cu zi, tu însuși n-ai fi cu adevărat om». Explicații pertinente pe aceeași temă aduc și alți cititori, printre care-i cităm pe Claudia Irimescu din Slatina sau George Nicolae Podișor din București.

Nu servim însă, credem, cauza bunei-cuviințe, a eticii sociale folosind exagerări, așa cum face, probabil cu bune intenții, cititorul Jean Sfirloagă, din Caransebeș care afirmă, nici mai mult, nici mai puțin, că trăim «în secolul nebuniei». Împotriva acestei «nebunii» dumeasa nu vede decît o singură soluție: mijloace administrative brutale. Practica a demonstrat de mult falimentul unor asemenea «soluții» străine cu totul umanismului socialist. Desigur și măsurile coercitive sînt necesare în anumite cazuri grave, prevăzute de lege, dar dezbrăcarea pe stradă a celor cu a căror ținută vestimentară nu ești integral de acord este, orice s-ar spune și oricare ar fi mobilurile invocate, un act de huliganism. Din ferice, societatea noastră este puternică, tineretul — în imensa lui majoritate — sîntos din punct de vedere moral, așa că asemenea «soluții» nu merită nici măcar să fie luate în discuție.

În schimb, s-ar putea purta discuții asupra limitelor a ceea ce înțelegem prin bună-cuviință. Fiind vorba de o expresie a unor relații umane, istoricește determinate, e firesc ca buna-cuviință să-și modifice într-o măsură înțelesul în raport cu epoca. Acum șaizeci de ani, o femeie care ar fi purtat o rochie pînă la genunchi ar fi fost considerată un simbol al vulgarității, ba chiar al obscenității. Pe cînd astăzi... Să nu uităm că a existat o vreme (pe la începutul secolului) cînd un bărbat fără mustăți era apreciat ca un prost crescut sau ca un efeminat dubios. De aceea, dînd contingențelor ceea ce li se cuvine, să nu uităm, totuși, că esența bunei-cuviințe este respectul pentru om.

Mai mulți cititori consideră drept culme a necuviinței faptul că unele tinere femei fumează în public. Cei care au exprimat astfel de opinii sînt toți bărbați și, bineînțeles, nu consideră de loc anormal ca un bărbat să fumeze în public. Ce ne facem atunci cu egalitatea sexelor? Sau sîntem în general contra fumatului, poziție care poate fi discutată, dar care-și are logica ei sau... sau să ne mai gîndim.

Discuțiile continuă. Ne oprim deocamdată aici, cerînd scuze numeroșilor cititori cărora, din lipsă de spațiu, nu le-am putut cita opiniile

S-a întîmplat mîine

de Lionel NIȚESCU

Vă invităm să parcurgeți din nou, alături de noi, un traseu devenit familiar sutelor de mii de bucureșteni și «provinciali» care, luna trecută, fie ploaie, fie vînt, au umplut pînă la refuz toate colțurile și colțișoarele primului Tîrg Internațional București. La ce bun deci să refaceam acest traseu?

Credem că fotografiile comentate pe care le prezentăm în aceste pagini oferă un real interes. Ele au fost selecționate pe baza indicațiilor specialiștilor ca reprezentînd realmente noutăți, linii de cercetare și dezvoltare cu mari promisiuni. Or, o știm cu toții, nu era de loc ușor să te descurci în «acele zile». Firește, inginerul și tehnicianul se simțeau «ca la mama acasă», dar cîte specialități, cîte ramuri, cîte domenii erau prezente la tîrg! Și nimeni nu se pricepe în toate...

Nu ar fi fost posibil și nici nu ne-am propus ca doar în cîteva pagini să facem pe calea fotografiilor o trecere în revistă a principalelor exponate. Nu e lipsit de interes să amintim că — de pildă — catalogul oficial al tîrgului, care cuprindea lista întreprinderilor expozante și doar o înșiruire a categoriilor de produse prezentate, ocupa 1 300 de pagini tipărite! Am ales aici doar cîteva exponate mai interesante, de importanță diferită, dar întrucîtva mai apropiate de viața noastră de fiecare zi, care ne vorbesc despre viitor. Căci deși ele există, au putut fi privite, pipăite și chiar... cumpărate, tocmai prin noutatea lor nu pot fi considerate ca făcînd parte din peisajul cotidian.

Așadar, s-a întîmplat mîine...

primul născut a pășit cu dreptul

Mașina electronică de calcul figurează pe «blazonul» erei revoluției tehnico-științifice pe care o trăim, și este un prilej de satisfacție să repetăm (chiar dacă nu e o noutate) că «Felix C-256» a constituit o revelație pentru participanții la Tîrgul Internațional București.

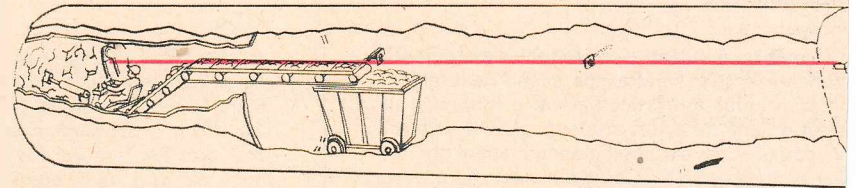
Acest calculator cu circuite integrate face parte din așa-numita «generație a 3-a» (a 4-a încă nu există!), cu performanțe la nivelul tehnicii mondiale. Primul vlăstar al industriei de calculatoare românești de mare capacitate se situează la nivelul superior al clasei medii, ceea ce corespunde pe deplin cerințelor noastre, cel puțin în viitorul previzibil. Specialiștii afirmă chiar că întrevăd dificultatea de a folosi la maximum celelalte mașini electronice de calcul românești care vor urma lui «Felix C-256».

Este de altfel o problemă mondială, nu specific românească: înzestrarea cu calculatoare apare, dintr-un anumit punct de vedere, mai ușoară decît «încărcarea», exploatarea lor integrală în modul cel mai judicios. Dar, firește, primul pas rămîne înzestrarea, și prezența lui «Felix C-256» denotă importanța care se acordă în prezent în țara noastră acestei probleme. Calculatoarele românești vor «lucra» în domeniile cele mai diverse: în gestiunea și conducerea întreprinderilor, în cercetare și proiectare, în învățămînt.

pămîntenele și subpămîntenele minuni ale laserului

Există multe aparate și instalații «minune» care reprezintă un fel de carte de vizită a erei revoluției tehnico-științifice pe care o trăim, și nu încapе îndoială că unul din acestea este laserul, pînă nu demult o «unealtă» preferată a scriitorilor de romane științifico-fantastice.

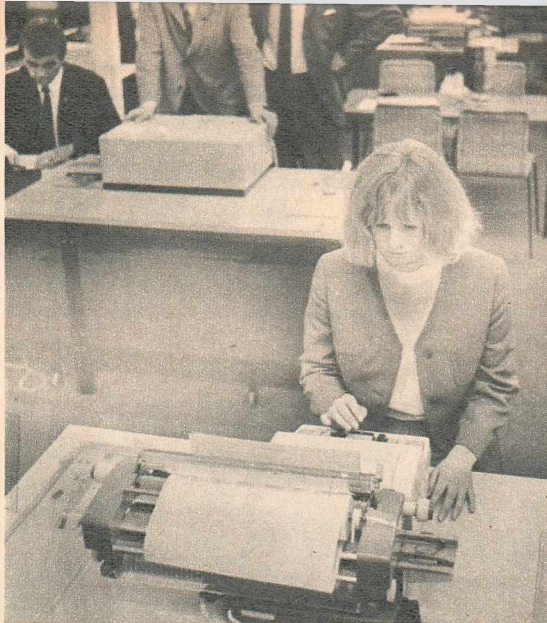
Aceștia recurgeau cu predilecție la el atunci cînd aveau nevoie de o «rază a morții» — și este știut că într-un roman de aventuri care se respectă trebuie să existe pe undeva și o astfel de rază care să amenințe cu exterminarea pe «cei buni» și care, în cele din urmă, să fie făcută inofensivă de un erou înzestrat cu toate calitățile, inclusiv, aceea de bun fizician. Dar cîți dintre cititorii acestor lucrări palpitate știu cu adevărat ce este un laser? De fapt, puterea anumitor lasere este ridicol de mică. Astfel un laser cu heliu și neon, de felul celor expuse în pavilionul S.U.A., apare, din acest punct de vedere, un pigmeu față de cel mai obișnuit bec: puterea lui este de... 100 000 de ori mai mică decît a becului din tavan.

Adevărat, există și lasere de putere mai mare (cam cît șase becuri...), dar virtuțile lor rezidă în altă parte. Ele emit o rază de lumină cu o lungime de undă riguros determinată deci de o «singură» culoare (monocromatică) și într-un unghi foarte mic, ceea ce-i conferă o direcționalitate imposibil de realizat pe altă cale. Această face: ca pe lungimea de undă respectivă un laser portabil, ca cel expus în pavilionul S.U.A. de compania «Spectra Physics» să «bată» de departe Soarele nostru cel de toate zilele. Bătrînul Helios, după cum se știe emite lumină albă — adică un amestec haotic de raze pe o gamă largă de lungimi de undă (inclusiv raze invizibile). În domeniul său «de activitate» micul laser dă o lumină de un triliard de ori mai intensă decît Soarele. (S-ar putea să mă fi înșelat cu un zero sau doi, dar la această scară de mărime, realmente ce mai contează?) Iată de ce nici cel mai puternic reflector nu va putea concura laserul, care proiectează un spot luminos de un diametru de ordinul milimetrilor la un kilometru și chiar mai mult. Această proprietate îl face de neînlocuit în construcții, în săparea de tuneluri, în alinieri etc. Iată cîteva din domeniile în care laserul portabil, relativ ieftin și ușor de manevrat (în aceasta constă «spargerea» pe care o reprezintă LT-3, micul instrument prezentat de «Spectra Physics») se vor dovedi de neînlocuibile. Desenul nostru arată cu claritate o asemenea utilizare a LT-3.

Credem interesant să menționăm în acest context laserele românești prezentate la tîrg de I.F.A. și care funcționează cu bioxid de carbon sau cu heliu-neon. Cel din urmă poate fi utilizat pentru alinieri cu precizie de ordinul milimetrilor sau pentru măsurarea pe cale interferometrică a unor lungimi de sute de metri cu o precizie de 0,3 microni! Laserul românesc cu bioxid de carbon taie metale dure, găurește și prelucrează materiale refractare și pătrunde cu ușurință în sticla armată, foarte greu de prelucrat prin alt mijloc.

Merită subliniat că performanțele tehnice ale acestor aparate românești se situează în clasa lor — la nivelul celor mai bune instrumente similare pe plan mondial, care însă în unele cazuri, au avantajul că sînt mult mai compacte, deci mai ușor manevrabile în aplicații și mai ieftine. Cu alte cuvinte partea de cercetare încorporată în cele dintîi poate fi favorabil comparată cu cea inclusă în tipul LT-3, de pildă. Dezvoltarea (etapa a 2-a!) este însă, în acest caz, superioară.

Rămîne însă un fapt că cercetătorii români în domeniul laserelor au rezultate substanțiale la activ, beneficiază de acum de o «tradiție» de muncă pe acest front înaintat al științei tehnicii contemporane (am folosit ghilimelele deoarece prin însăși noutatea procedeele această tradiție nu poate fi prea îndelungată) și lucrează intens pentru perfecționarea continuă a laserelor românești.

contabilii erei cosmice

Am văzut cu toții, în fotografiile ori aievea, sau cel puțin ne închipuim pupitrul de comandă al unei centrale atomice sau centrul de control al zborului unei rachete cosmice. Acele indicatoare, o multitudine de cadrane, oscilografe, ticăitul discret al unui calculator, beculețe multicolore... cum ar putea să lipsească?

Această introducere poate părea stranie pentru o incursiune în domeniul... mașinilor de birou expuse la târg. Și totuși, ele te fac din plin să simți pecetea secolului. Deși simple în esența lor, ele sînt cu adevărat contemporane cu giganzii automatizării.

O mașină oarecare la «casa» unei băcănii, în fața căreia se prezintă gospodina cu conserva de bulion și kilogramul de zahăr reglementar, înregistrează încasarea pe o bandă perforată, destinată calculatorului. Evident, aceasta nu înseamnă că începînd de miine-poi miine băcănian din colț va ține în pivniță, alături de puținile cu brînză și de vinul înfundat, un calculator «IBM-360», ci pur și simplu că benzile vor fi îndreptate, pe o cale sau alta, spre un calculator central la care magazinul respectiv va fi abonat. De aceea, dintr-un anumit punct de vedere, prezența unor asemenea înregistratoare într-o băcănie (le-ai putea vedea la târg) ni se pare mai caracteristică și mai grăitoare decît calculatorul gigant de la Houston, care se «îngrijește» de zborurile «Apollo», căci cele dintîi prefigurează «invazia» calculatoarelor în viața cotidiană. Zahăr sau ulei cumpărați în fiecare zi; cu zborurile cosmice ne îndeletnicim ceva mai rar.

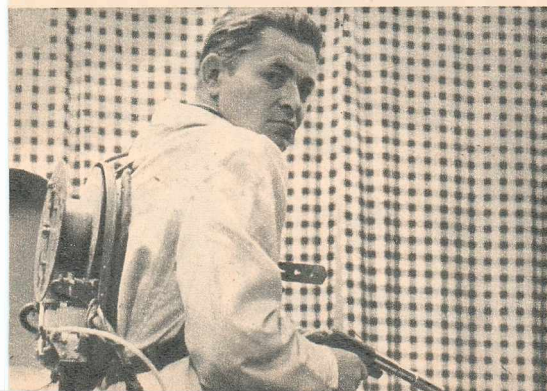
Sau să luăm un alt caz banal: munca de birou. Registre soioase, mînecețe negre, ochelari pince-nez, o atmosferă care amintește, cumva, de intraductibilii «Messieurs les rond-de-cuir» ai lui Courtelaine. Firește, nu vrem să generalizăm, nu vrem să jignim pe nimeni, dar imaginea evocată mai înainte mai apare în mintea unora — justificat sau nu — cînd se pronunță cuvîntul «contabil». Dar și această imagine a devenit caducă.

Poate unii dintre cititorii au apucat — măcar ca obiect de curiozitate — pana de gîscă. Pentru alții, mașina Remington, dintre cele două războaie mondiale, a reprezentat o culme a tehnicii, iar efectuarea celor patru operații aritmetice cu aparate mecanice — un salt în anul 2000.

Astăzi, arsenalul muncii de birou a suferit o adevărată mutație. Ea poartă multe nume (limitîndu-se doar la produsele ale R.D.G. expuse la târg): «Cellatron C 8205», «Asotota 071», «DFE 550», «Soemtron 382» ș.a.m.d. Este vorba de microcalculatoare rapide cu înalte performanțe, de automate contabilizate de mărimea unei mașini de scris, de instalații compacte de transmitere a informațiilor prin telefon, de automate electronice de decontare... Toate, fără excepție, au o linie elegantă, sînt compacte, îndeplinesc instantaneu munca a zeci de oameni. Nu sînt deci, instalații gigant, ci simple mașini de birou într-o lume schimbătoare...

ascensiuni

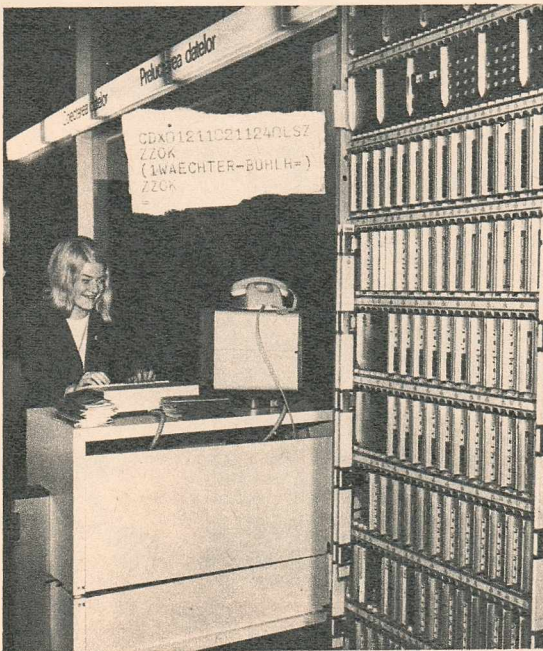
Nimeni nu a asociat pînă în prezent noțiunea de excursie cu aceea de sudură semiautomată. A realizat-o un exponat din pavilionul sovietic, noutate absolută în tehnica mon-

dială: aparatul de sudură semiautomată de tip rucsac «PRM-4». Bineînțeles, nimeni nu va lua acest original rucsac într-o excursie de sîrșit de săptămîină pe un vîrf de munte (la urma urmei jnepenii sînt sudați de la natură, n-au nevoie de intervenția omului), dar numele patentului sovietic spune totul: este cel mai ușor aparat de sudură din lume. El face posibilă sudarea oțelului, aluminiului, cuprului în orice poziție din spațiu.

În munca lor grea și nobilă sudorii sînt adesea nevoiți să facă adevărate acrobații pe vîrfurile schelelor metalice, să execute ascensiuni mult mai periculoase decît pe un pisc înzăpezit. Pentru ei — și pentru noi — «PRM-4» este o veste bună.

un „joc“ uluitor

Ce vă sugerează aceste litere parcă bătute alandala la mașină de un copil (foto)? În realitate ele semnifică una dintre cele mai spectaculoase aplicații ale calculatoarelor electronice. Un experiment a fost efectuat și în cadrul târgului. Să presupunem că de la București doriți să vi se rezerve un loc pe un avion «Lufthansa», zborul nr. 211, pe ruta Hamburg-Frankfurt, pentru ziua de 21 noiembrie, ora 10,30.

Funcționarea de la «Lufthansa» de la București (foto) scrie pe o claviatură dorița dv. și primește instantaneu răspunsul de la biroul central din Frankfurt. Viteza primirii răspunsului întrece orice închipuire. Într-o microsecundă cererea dv. este transmisă prin fir telefonic obișnuit la sediul central «Lufthansa», computerul a cercetat toate rezervațiile pe liniile companiei și a dat, pentru zborul respectiv, răspunsul: O.K. (Vedeți ultimele două litere din mesajul reprodus pe fotografia de sus.)

Rămîne să mai îndepliniți o mică formalitate: să plătiți banii. Altfel, o apăsare discretă pe buton din partea funcționarei șterge rezervația. I se explică ordinatorului că totul nu a fost decît un joc... care a demonstrat polivalența calculatoarelor electronice în viața modernă.

pana, tușul și calculatorul

Care elev amărit, migăind la o hartă complicată sau la un desen tehnic dificil, care proiectant în criză de timp, care inginer constructor debordat de planuri în esență stereotipe, nu a visat un trasor fermecat care să aștearnă la comandă, pe hîrtia de calc, cele mai pretențioase desene? Dar... minuni în vremea noastră nu vîd a se mai face, și problema a fost rezolvată fără nici cea mai mică asistență tehnică din partea spiridușilor.

O știe orice specialist: de cîțiva ani există mașini automate cuplate la un calculator electronic, care desenează singure, fără să obosească niciodată. Din acest punct de vedere mașina «Benson» (principală societate franceză și poate chiar europeană în domeniul informaticii grafice) nu a reprezentat o noutate absolută, și totuși ea a polarizat atenția vizitatorilor pavilionului francez prin eleganța realizării și înaltele sale performanțe tehnice.

Urmărind trasorul în tuș care execută în cîteva secunde cele mai complicate arabescuri tehnice, începînd cu hărți meteorologice sau seismograme și terminînd cu scheme electrice, desene de piese tehnice, profiluri de autostrăzi, curbe statistice și de marketing, diagrame financiare etc., oricine înțelege pe viu ce înseamnă informatica, oricine își dă seama — inclusiv acei specialiști care n-au văzut cu ochii lor pînă azi ce poate o asemenea mașină de desenat

(Continuare în pag. 24)

REÎNTREGIREA OMULUI

de Henri WALD

Cel mai uman demers al omului este ridicarea la idei din ce în ce mai generale. Omul este singura ființă capabilă să-și transforme trăirile în idei. Saltul de la trăire la idee îi permite omului să economisească o cantitate din ce în ce mai mare de energie. Din nenumăratele trăiri individuale, ideile rețin numai ceea ce este comun și deci comunicabil întregii comunități umane. Generalitatea ideilor reflectă generalitatea proprietăților esențiale ale lucrurilor și a raporturilor esențiale dintre ele. Cu cît o idee este mai generală, cu atît cantitatea de energie economisită este mai mare. Din pricina slabei lor puteri de generalizare, lupta cu natura a primilor oameni a fost deosebit de grea. Este mai oșitor să numeri cu pietre decît să calculezi cu cifre. Gîndind, trecînd de la o idee la alta, de la o idee mai puțin generală la o idee mai generală, omul cheltuiește o cantitate de energie incomparabil mai mică decît cantitatea de informație pe care o obține și decît cantitatea de energie naturală și socială pe care o poate economisi. Să ne gîndim la eforturile fizice de care este scutit omul prin inventarea telegrafului, telefonului, tele-viziunii!... Să ne gîndim și la risipa de energie din natură pe care o îngredește o nouă descoperire agronomică, fizică, chimică sau biologică, precum și la risipa de energie din societate pe care o micșorează o mare idee politică.

Ridicarea la idei înseamnă ridicarea omului din natură și făurirea culturii. Istoria culturii este creșterea distanței dintre sensibilitate și rațiune. Fără rațiune, sensibilitatea rămîne «dincoace» de cultură, în natură, însă fără sensibilitate, rațiunea se prăbușește «dincolo» de cultură, din nou în natură. Animalele n-au rațiune, iar roboții n-au sensibilitate. Desprinsă de viața afectivă a oamenilor, de aversiunile și aspirațiile lor, tehnica însăși ar fi absorbită de natură, așa cum au fost înahitate de natură toate culturile părăsite de-a lungul istoriei. Culturii îi este necesară unitatea contradictorie dintre sensibilitatea și rațiunea omului. Raza de acțiune a oamenilor asupra naturii crește o dată cu extinderea cîmpului cultural care se formează între sensibilitatea și rațiunea lor. Dacă vorba este corpul ideilor, afectivitatea este sufletul lor. «Marile gînduri vin din inimă», spunea La Rochefoucauld.

Prin rațiune se realizează unitatea indivizilor într-o anumită societate, iar prin afectivitate se realizează diferențierea societății în personalități.

Prin rațiune, societatea contribuie la dezvoltarea individualității, iar prin afectivitate individualitatea contribuie la dezvoltarea societății. Ca să se cristalizeze în idei noi, nevoile unei societăți trebuie să treacă, neapărat, prin nemulțumirile și speranțele individualităților. Înainte de a se transforma în finalitate, determinismul social acționează prin afectivitatea individuală. Numai personalitățile sînt îndeajuns de sensibile ca să înțeleagă direcția în care înaintează istoria. Fără personalități, diferențele dintre oameni s-ar șterge, elaborarea ideilor s-ar opri, platitudinile ar năpădi cultura așa cum invadează buruienile natura abandonată și, în cele din urmă, natura ar învinge din nou cultura. Fără diversitatea afectivă a individualităților, unitatea rațională a societății se transformă în uniformitate și, treptat, alunecă în afara culturii. Scăpînd de sub controlul scopurilor umane, mijloacele inventate de om încetează să mai fie aliatele omului și trec de partea naturii.

Bomba atomică sporește de nenumărate ori forțele prin care natura poate ruina creațiile culturii: apa, vîntul, focul, cutremurul etc.

Reținînd din gîndirea umană numai raporturile raționale pe care le poate reproduce și mașina, raționalismul tehnologic reprezintă numai una din primejdiile «unidimensionalizării» omului. Cealaltă primejdie este iraționalismul, care reduce omul la viața sa sensibilă, senzorială și afectivă. Lupta trebuie dusă atît împotriva hipertrofiei rațiunii în dauna sensibilității, cît și împotriva hipertrofiei sensibilității în detrimentul rațiunii. Rolul sensibilității în cultură este mai mic decît pretind iraționaliștii, dar mult mai mare decît susțin raționaliștii. De remarcat că ambele unidimensionalizări ajung, pînă la urmă, la același rezultat: recăderea omului din cultură în natură.

Trebuie educate ambele dimensiuni ale omului. Progresele activității raționale trebuie echilibrate prin progresele vieții afective. Mijloacele moderne audio-vizuale pot contracara unidimensionalizarea raționalistă, iar lectura cărților poate contracara unidimensionalizarea iraționalistă. Prin televiziune și carte se poate restabili unitatea dintre sensibilitate și rațiune, amenințată atît de scientism cît și de antiintelectualism, fără să se anuleze distanța dintre ele. Fără carte, televiziunea tinde să anuleze distanța creatoare dintre sensibilitate și rațiune, reducînd reflecțiile la reflexe; fără televiziune, cartea poate fi transformată într-un sistem de semne pe care îl poate mînuși și mașina. Numai că, materializată într-o mașină, distanța dintre sensibil și inteligibil rămîne aceeași, constantă, încremenită. Ea nu poate crește decît în gîndirea umană. Și tot gîndirea umană este aceea care poate parcurge distanța dintre «percepere» și «pricepere» concretizată într-o mașină. Popoarele analfabete se sperie cînd vîd la televizor un tractor venind spre ele sau, viziionînd un film care arată cum se asanează bălțile, ele rețin imaginea unei găini care a trecut întîmplător prin cadru. Capacitatea de abstractizare și de generalizare este educată prin lectură.

Textul, prin independența lui atît față de vorbitor cît și față de ascultător, prin reversibilitatea și uniformitatea lui, permite oamenilor să-și făurească formele logice în lumina cărora să poată înțelege ceea ce vîd. Simțirea omului trebuie să rămînă subordonată înțelegerii. Vederea lui nu poate fi mai bună decît a vîntului, dar poate fi mai pătrunzătoare. Omul veacului 21 va avea, probabil, o minte mai ascuțită și o viață afectivă mai bogată.

Tehnica zilelor noastre poate duce, așadar, atît la distrugerea omului, cît și la reîntregirea omului. Viitorul omenirii depinde, deci, de om, nu de tehnică.

s-a întâmplat miine

(Urmare din pag. 23)

— că activitatea intelectuală a omului suferă o mutație.

Ne-am obișnuit să considerăm, și pe drept cuvânt, că desenarea unui planșeu de beton sau executarea unei hărți geologice reprezintă o activitate extrem de calificată (evident nu avem în vedere munca mecanică de copiere, ci însăși «proiectarea», alcătuirea primului desen). Totuși realitatea este că din moment ce am strâns datele necesare, de pildă cele care trebuie să-și găsească materializarea într-o hartă meteorologică sau în desenul unui planșeu de beton, redarea grafică reprezintă, ca să spunem așa, o formalitate. Este drept, o formalitate devoratoare de timp prețios.

Soluția au adus-o calculatoarele electronice, capabile să transforme în impulsuri electrice o serie întreagă de date și deci să ghideze un trasor în tuș, fără cea mai mică intervenție manuală. Este exact ceea ce realizează mașina «Benson-121», care lucrează pe baza instrucțiunilor înregistrate pe o bandă magnetică. Ea poate funcționa fie legată direct de un calculator, fie independent, prin simpla introducere, în dispozitivul de comandă, a unei benzi provenind de la un computer.

○ aplicație de mare perspectivă: birouri specializate vând programe de elemente de construcție (stâlpi de susținere, planșeuri, detalii de zidărie etc.). Beneficiarul introduce în aceste programe gata făcute specificațiile necesare, datele numerice care corespund proiectului său. Cu aceste completări, programul de instrucțiuni înregistrat pe bandă este introdus în mașina automată, iar desenul capătă forma definitivă în câteva minute.

Mașina face treaba a 50 de oameni de înaltă calificare. Ne aflăm în prezența uneia din realizările majore ale informaticii ingineresti.

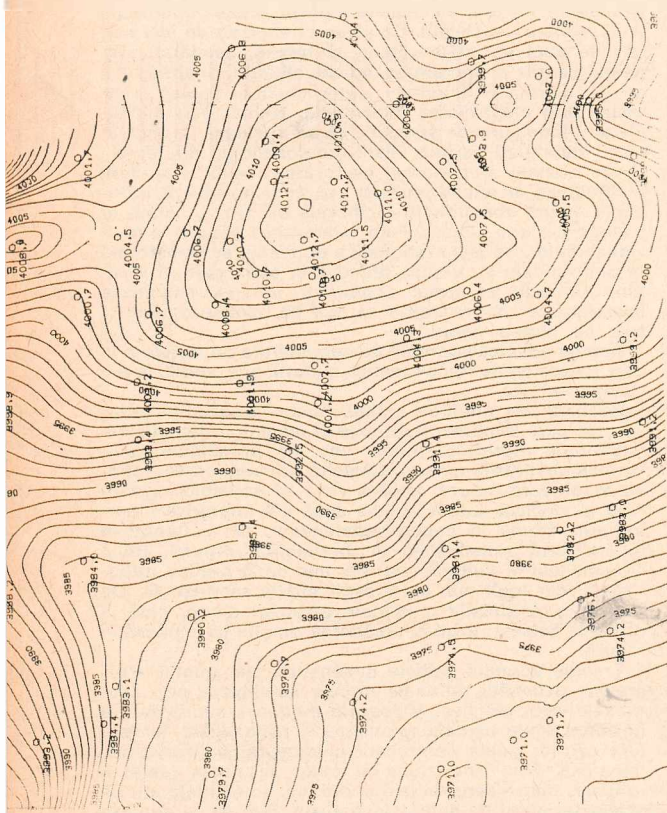
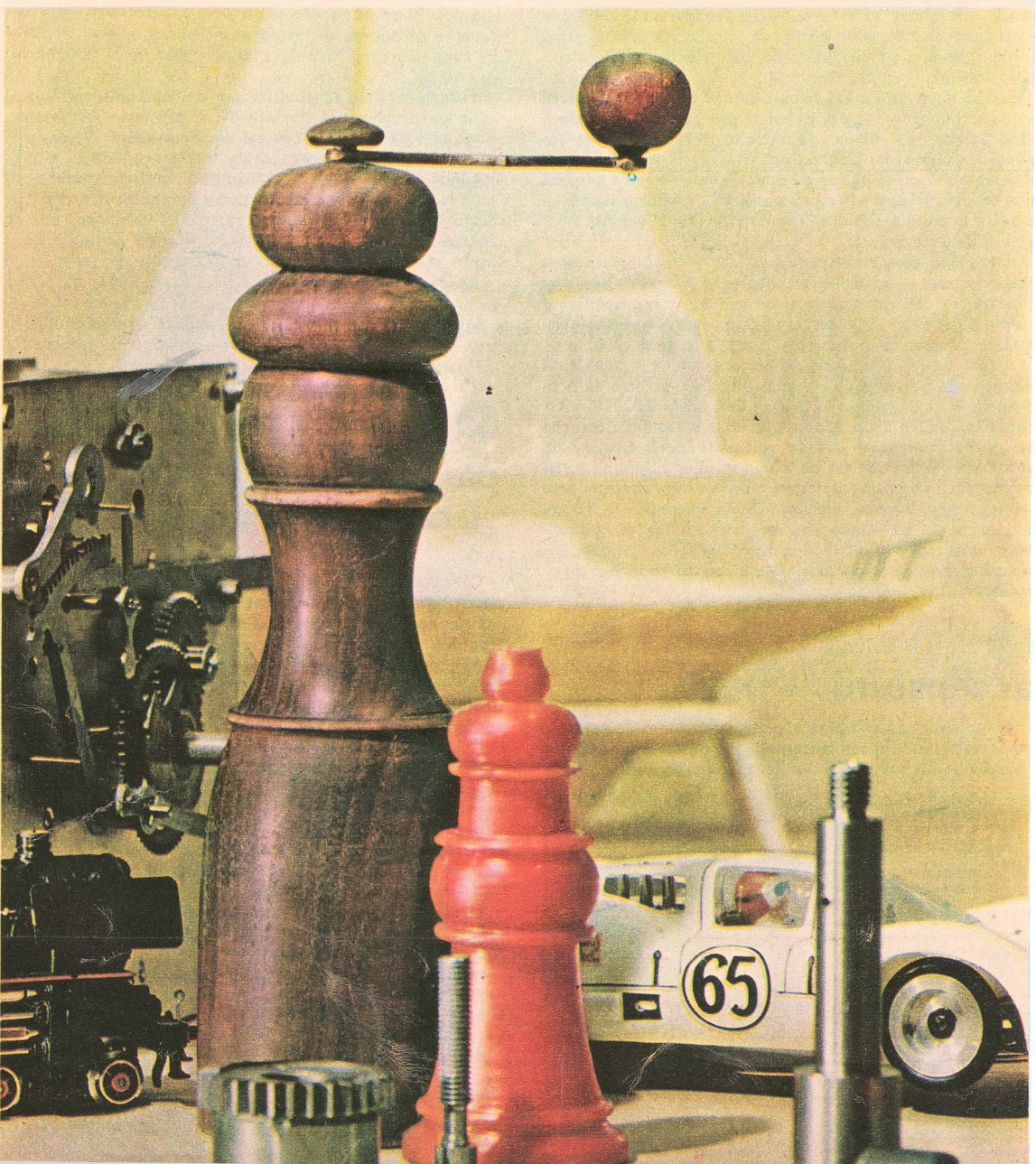
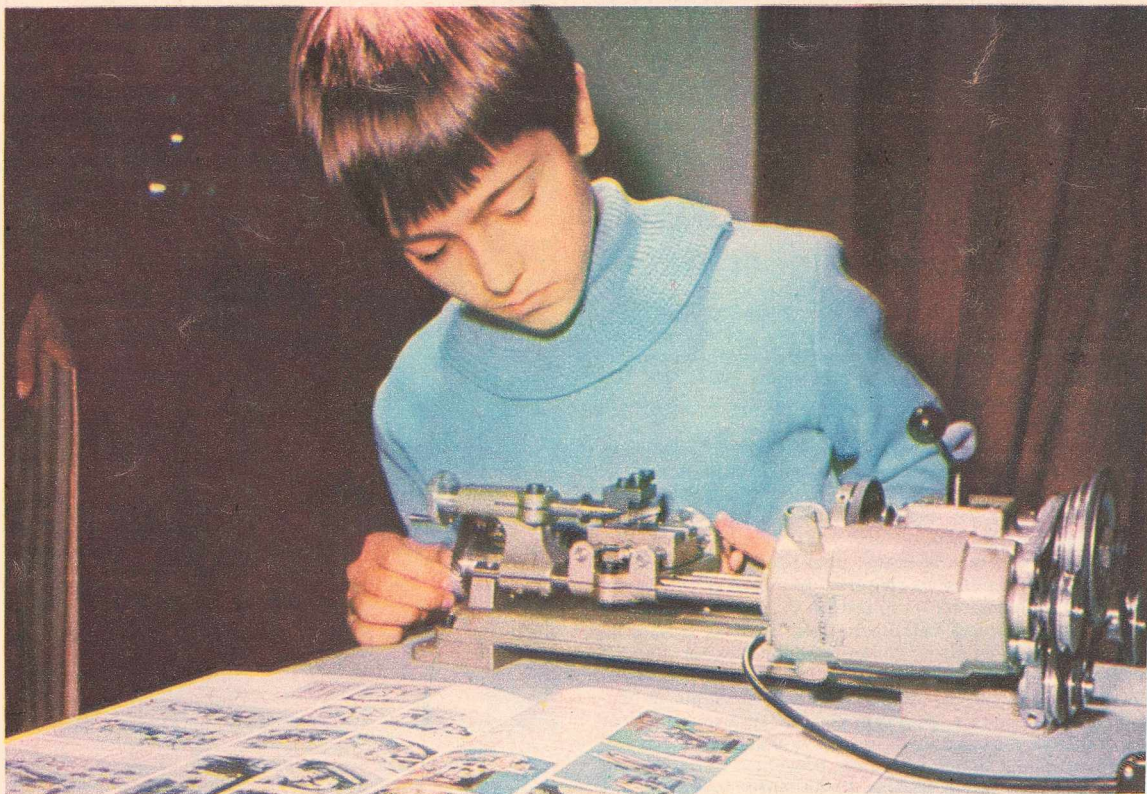
Fotografia de jos vorbește de la sine.

succesul său extraordinar pe piața mondială (firma austriacă a ajuns să livreze cantități apreciabile pînă și Statelor Unite) se datorează unei intuiții psihologice. Este poate primul caz în lume cînd succesul unui strung se bazează nu atît pe performanțele tehnice, cît pe psihologie. Mai precis, s-a pornit de la ideea că un copil de zece ani se teme, într-un fel, de un strung «adevărat», o mașină «mare», complicată și distantă. Iată de ce a fost confecționat acest ministrung, elegant și ușor manevrabil, care și-a cîștigat aproape instantaneu drept de cetate în școlile generale austriece și din alte țări. Mașina — unică în lume, în felul ei — strunjește, găurește, frezează, slefuiește, decupează, într-un cuvînt,

este în adevăr universală.

De altfel, ea și-a cîștigat popularitate și în rîndul oamenilor maturi care, pentru a se deconecta, preferă să-și facă singuri reparațiile în casă sau să strunjească în lemn un joc de șah, în loc să privească ultimul serial de televiziune. În fotografiile de jos, arătăm strungul și cîteva din «operele» realizate cu «Emco».

Mulți copii vor fi pătruns din vîrstă fragedă tainele strungăriei și vor fi prins dragoste pentru tehnica grație acestei mașini austriece. Și vor mai fi învățat, cu zîmbetul pe buze, o mare lecție: că, în viață, cea mai frumoasă joacă este munca...

șah la rege

La Tîrgul Internațional București au fost expuse cîteva din cele mai «s sofisticate» mașini-unelte din lume, mașini elvețiene de prelucrare prin electroeroziune de factură cu totul nouă, care taie și «decupează» piesele cele mai complicate cu toleranțe extrem de fine, au fost prezentate strunguri paralele românești, mașini de precizie automate de rectificat, aparate poloneze cu jet de plasmă, mașini cu comandă-program — unele de înălțimea unei case, în fine... «ultimul strigăt». De ce dar ne oprim asupra micului strung universal austriac «Emco Unimat» pentru copii? ○ facem din mai multe motive.

În primul rînd, prin natura lor, mașinile-unelte moderne au un caracter mult prea specializat și credem că nu mulți dintre cititorii noștri, care nu sînt ingineri sau tehnicieni, vor aprecia subtilitățile dispozitivelor de diamantaj în V ale divizoarelor orizontale, demagnetizoarelor și aparatelelor sinus, care fac încîntarea specialistului.

În al doilea rînd, micul strung ne-a atras atenția pentru că

remieră mondială...

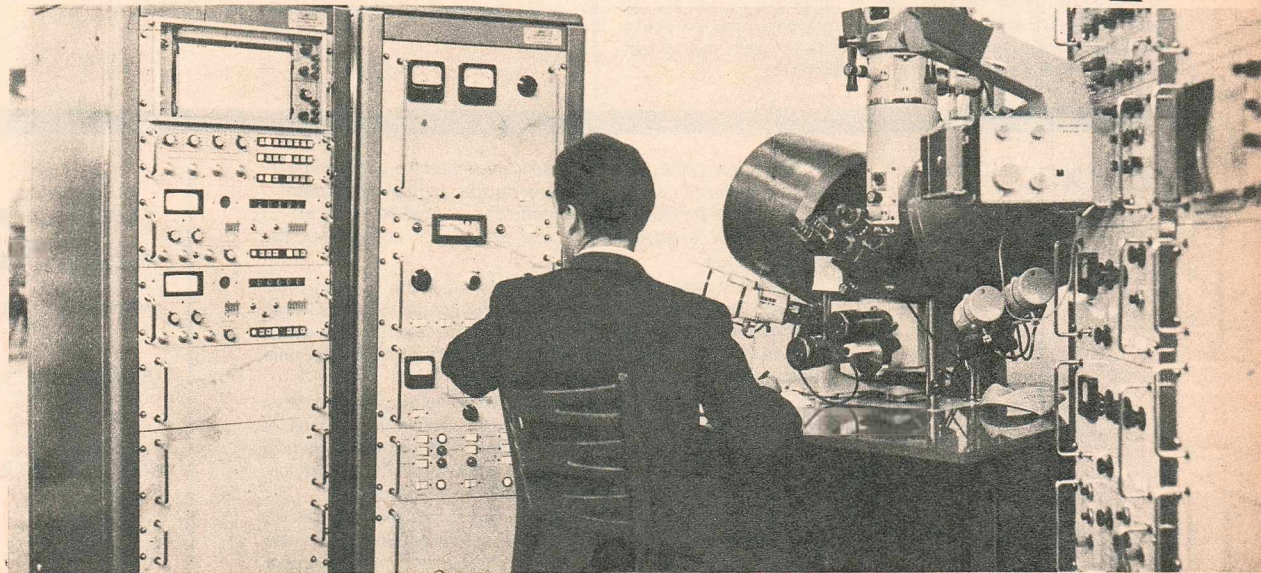
Partea de vizită a masivei prezențe românești la primul Tîrg Internațional București: instalația de foraj cu acționare electrică «F 320-DE», o premieră mondială.

idee frumoasă

Vizitatorii care se vor fi oprit să admire microsonda electronică «MS 46» în pavilionul francez au ignorat, probabil, «povestea» care se ascunde în spatele acestei remarcabile invenții. Ideea care stă la baza ei este în fond foarte simplă, dar oare nu însuși Einstein spunea o dată că cele mai mari idei ale fizicienilor care au revoluționat știința și viața modernă sînt simple în esența lor, chiar dacă «prezenta» lor reclamă ulterior un aparat matematic complicat.

Profesorul R. Castaing a elaborat o ingenioasă metodă simplă de analiză prin observarea spectrului de raze X obținut după bombardarea eșantionului cu ajutorul unei sonde electronice. Precizia analizei, faptul că este nedestruktivă și că pentru a se căpăta rezultate exacte doar în câteva minute sînt necesare cantități infime de materie (cîțiva microni cubi!) au făcut din microsonda electronică un obiect de atracție pentru fizicieni, geologi, chimiști, biologi, interesați în analize rapide.

Dar brevetul nu aparține profesorului Castaing! Ab-

...sorbit de armonia formulelor și de frumusețea construcțiilor teoretice pe care se rezază invenția, el s-a mulțumit să facă referate Academiei de științe din Paris și să publice lucrări despre noua metodă, neglijînd un «amănunt» — brevetarea pentru uz industrial. Au făcut-o alții, poate chiar cu consimțămîntul inventatorului, care se vedea astfel scăpat de o «grijă».

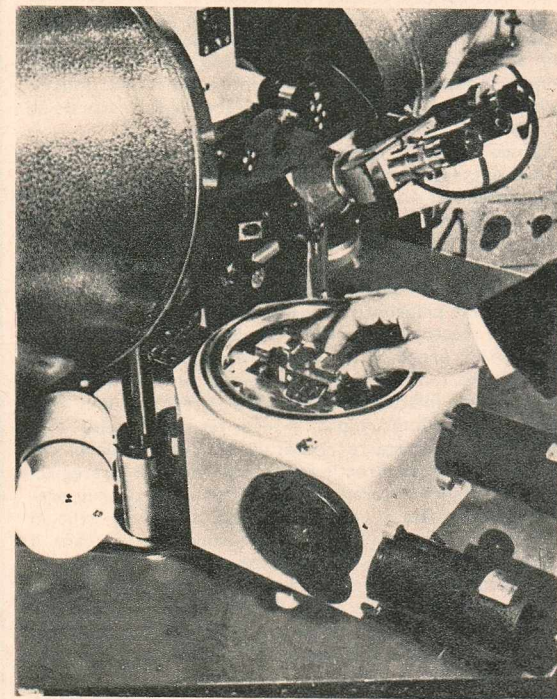
Să nu-l plîngem deci pe profesorul francez. A avut o idee frumoasă... Ce-și poate dori mai mult un om de știință?

fotografii mișcate

Cine nu cunoaște ce revoluție a însemnat magnetofonul în viața modernă? Vechile aparate de înregistrare, greoaie și costisitoare, aparțineau practic în exclusivitate companiilor de discuri; azi întâlnești magnetofone și pe virful Omul — să spunem. Este absolut inutil să ridicăm osanale acestui instrument, care s-a instalat definitiv și confortabil în existența noastră de fiecare zi.

În prezent, se pregătește o revoluție pe tăcute și în tehnica medicală, și aceasta datorită de asemenea atotprezentei benzii magnetice. Ne referim la posibilitatea înregistrării pe bandă a examenelor radiologice, în special a radioscopiiilor. Aparatele «Philips», prezentate la Tîrgul Internațional București, reprezintă o noutate pe piața mondială: ele permit un diagnostic mai precis și totodată o documentație indelebilă asupra dinamicii bolii.

Pînă în prezent, pacientul primea de la radiolog un buletin radioscopic, cu care se ducea la specialist. De acum încolo — în cazurile bine justificate — pacientului i se va înmîna o simplă bandă magnetică, pe care vor fi reproduse fie toate fazele examenului radioscopic, fie numai «momentele-cheie». Astfel, medicul curant capătă posibilitatea în cabinetul său de consultație să pătrundă în intimitatea proceselor patologice pe care este chemat să le trateze. În plus, banda magnetică oferă posibilitatea «rederării» analizei ori de cîte ori este nevoie, de pildă la un consult, în fața studenților, în scopuri didactice etc. Firește, avantajele noii tehnici nu se opresc aici. Despre ea vom mai auzi multe în anii ce vin...

glob-comentar

Romulus CĂPLESCU

SALT: O NOUĂ RUNDĂ

De două săptămîni se desfășoară la Helsinki cea de-a treia rundă a convorbirilor sovieto-americane pentru limitarea înarmărilor cu arma nucleară strategică, convorbiri cunoscute în terminologia diplomatică internațională sub numele de SALT (strategic arms limitation talks).

În timp ce prima fază a convorbirilor (Helsinki, 17 noiembrie — 22 decembrie 1969) a avut un caracter preliminar, explorator, vizînd o mai bună cunoaștere a punctelor de vedere reciproce, cea de-a doua (Viena, 1 aprilie — 14 august a.c.) a trecut la abordarea unor probleme concrete în direcția îngradirii armamentelor strategice ofensive și defensive. Actuala fază, care va dura probabil pînă la sfîrșitul anului, și care are loc, ca și primele două, într-un cadru închis, își propune să aprofundeze dezbaterile la obiect începută în capitala austriacă.

Ca și pînă acum, comunicatele care se dau publicității sînt laconice, tocmai datorită complexității problemelor discutate. Au reținut însă atenția declarațiile inițiale ale celor doi șefi de delegații, Vladimir Semionov, locțiitor al ministrului afacerilor externe al U.R.S.S., și Gerard Smith, directorul Agenției S.U.A. pentru dezarmare și control asupra armamentelor, care și-au exprimat speranța înregistrării unor progrese la aceste convorbiri. Comentariile presei se înscriu pe aceeași linie.

Cursa tot mai vertiginoasă a înarmărilor, în special cu mijloace nucleare, preocupă astăzi în mod crescînd cercurile cele mai largi ale opiniei publice internaționale.

Din îmbinarea încărcăturilor nucleare — care continuă să se acumuleze — cu mijloace moderne de transportare la țintă rezultă sisteme noi cu mare capacitate distructivă, cum ar fi rachetele cu focose nucleare multiple ce pot fi dirijate independent asupra a diferite obiective (MIRV), rachete antirachetă (ABM), rachete care pot fi lansate de pe submarine în stare de imersiune etc.

Spirala nesăbuită a înarmărilor creează un pericol grav pentru întreaga omenire și, în același timp, absorbînd fonduri tot mai mari — peste 200 miliarde dolari anual — afectează în mod profund negativ progresul economic și social al multor popoare. Blocarea acestei spirale, înaintarea hotărîtă pe drumul transpunerii în viață a aspirațiilor de dezarmare ale omenirii constituie, de aceea, obiective de cea mai înaltă prioritate ale vieții internaționale.

Tocmai acestea sînt considerentele pentru care convorbirile SALT prezintă un interes deosebit pentru toate statele lumii, indiferent dacă posedă sau nu arma nucleară. Firește, calea înlăturării definitive a spectrului unui conflict pustitor, a întăririi păcii și securității popoarelor, este una singură: dezarmarea generală, și, cu precădere, cea nucleară. În această direcție frinarea înarmărilor strategice, ca și alte măsuri cu caracter colateral sau tranzitoriu, prezintă o însemnătate evidentă. Totodată trebuie avut în permanență în vedere obiectivul primordial pe care îl reprezintă dezarmarea nucleară concepută ca un program cuprinzător de măsuri care să ducă, în final, la încetarea producției și lichidarea stocurilor de armament nuclear. În acest sens devine actuală problema convocării unei conferințe mondiale de dezarmare, cu participarea tuturor statelor lumii.

Privite prin această prismă a imperativului dezarmării, convorbirile de la Helsinki pot fi apreciate ca un pas pe calea rezolvării unei problematice arzătoare, pas ce poate deschide calea altora similari, care să apropie momentul realizării unei cerințe vitale a umanității.

Venera ANGHEL

EFORTURI DE CONCILIERE

Ostilitățile arabo-israeliene au încetat temporar, ciocnirile dintre armata iordaniană sau libaneză și unitățile rezistenței palestiniene au devenit fenomene sporadice, dar Orientul Apropiat continuă să rămînă o zonă «fierbinte»: atributul se justifică în prezent printr-o intensă și fecundă activitate politico-diplomatică desfășurată atît în interiorul regiunii, cît și în afara ei.

În Iordania, reinstaurarea calmului a devenit obiectivul nr. 1, fiind recunoscut ca atare, în egală măsură, de către ambele părți. Acordul de la Cairo și, ulterior, acordul de la Amman, în legătură cu soluționarea conflictului dintre armata iordaniană și forțele palestiniene, intră treptat în vigoare, prin eforturi comune. Palestiniienii deținuți de către forțele iordaniene au fost eliberați. Trupele staționate în capitală s-au retras la Irbid, precum și în alte localități din nordul țării, considerate drept focarele clasice ale ciocnirilor dintre cele două părți, au fost introduse de urgență măsurile necesare în vederea aplanării unor alte eventuale conflicte. Desigur, cu aceste condiții este mai necesară ca oricînd înlăturarea din timp a oricărui posibilități de revenire la starea de tensiune.

Conflictul de autoritate dintre fedaiini și guvern se află și în Liban pe calea soluționării. În urma unor ample consultări dintre cele două părți, s-a căzut de acord asupra desființării oficiilor locale de conducere ale unor organizații de rezistență care activează pe teritoriul libanez. Iar comunicatul dat publicității la sfîrșitul reuniunii menționează că «în centrul relațiilor dintre organizațiile de rezistență și guvernul libanez stau suveranitatea și independența Libanului».

Paralel cu aceste măsuri, vizînd stabilitatea situației interne, în Siria s-a desfășurat cel de-al X-lea Congres al Partidului Baas, de guvernămînt, care a examinat caracteristicile momentului '70, atît în țară cît și în afara ei, iar la Cairo a avut loc o nouă reuniune la nivel înalt a R.A.U., Libiei și Sudanului, consacrată colaborării, în multiple domenii, dintre cele trei țări.

Toate acestea — precum și un intens schimb de vizite oficiale între diverse țări arabe — desfășurate pe fondul unor ample dezbateri consacrate Orientului Apropiat în cadrul sesiunii generale a O.N.U. și concretizate prin adoptarea rezoluției propuse de grupul țărilor afro-asiatice și de Iugoslavia. Această rezoluție recomandă, în esență, o nouă perioadă de încetare a focului în regiunea Suezului (cea anterioară a expirat la 5 noiembrie), reactivarea misiunii Jarring și transpunerea în practică a rezoluției Consiliului de Securitate din noiembrie 1967, care prevede reglementarea politică a crizei din zona Orientului Apropiat. Explicînd votul favorabil al României, reprezentantul țării noastre a menționat că proiectul afro-asiatic reflectă principiile rezoluției Consiliului de Securitate al O.N.U.

În legătură cu transpunerea în practică a rezoluției din noiembrie 1967, tovarășul Nicolae Ceaușescu a declarat că aceasta reprezintă o bază rezonabilă pentru soluționarea politică a conflictului israelo-arab, prin retragerea trupelor israeliene din teritoriile arabe ocupate, rezolvarea celorlalte probleme în concordanță cu interesele păcii și ale asigurării independenței și integrității teritoriale a tuturor statelor din zonă, precum și respectarea dorințelor și năzuințelor naționale ale populației palestiniene.

Nicolae LUPU

CONVORBIRI POLONO-VEST-GERM

Cele aproape două săptămîni de convorbiri polono-vest-germane la nivelul ministrilor de externe, privind normalizarea relațiilor dintre cele două țări, au arătat încă o dată că în procesul amplu angajat pe întregul continent european pentru lichidarea reziduurilor «războiului rece» nu există altă metodă pentru a păși înainte decît cea a tratatelor directe în spiritul egalității și respectului reciproc.

Desigur, ședințele au fost închise și evoluția convorbirilor nu putea fi urmărită direct. De aceea, corespondenții de presă căutau indicii, nu numai în aprecierile publice ale purtătorilor de cuvînt, ci și în remarcile, mai mult sau mai puțin directe, ale participanților la tratative. Dar la început purtătorul de cuvînt vest-german, Rüdiger von Wechmar, spunea unui ziarist că tratativele pot fi comparate cu un automobil al cărui schimbător de viteze a fost pus în viteză întîi, la sfîrșitul primei săptămîni el a venit cu precizarea că maneta a intrat în viteză a doua. La insistența ziaristilor, care doreau să afle cîte viteze a automobilul la care se referă, el a adăugat: «patru». Înrîndul său purtătorul de cuvînt polonez a comparat cele 7 runde de tratative cu o rachetă avînd 7 trepte, care folosit 6 și se pregătește să folosească ultima «pentă coborîre lină».

De altfel, sensul evoluției a devenit evident din înșeși declarațiile generale ale conducătorilor celor două delegații care au constituit obiectul întrebărilor, clarificărilor și analizelor, în cadrul ședințelor plenare. Ministrul afacerilor externe al Republicii Populare Polone, Stef Jedyrychowski, subliniind caracterul decisiv al convorbirilor, a arătat că Polonia acordă o mare importanță normalizării relațiilor polono-vest-germane. În concepția guvernului polonez, normalizarea trebuie bazată pe acceptarea realităților existente, în special recunoașterea caracterului definitiv al granițelor actuale. Ministrul de externe polonez a precizat că, în convorbirile anterioare, obținut o apropiere a punctelor de vedere asupra tratatului și și-a exprimat convingerea că, într-o atmosferă de înțelegere, se va putea păși mai departe. La rîndul său ministrul de externe al Republicii Federale a Germaniei, Walter Scheel, a declarat că guvernul federal este conștient de dificultățile problemelor a căror soluționare solicită bunăvoință, prudență și răspundere. Noi înțelegem — a spus el — că chestiunea frontierelor este conderată de guvernul polonez drept problema centrală a relațiilor dintre Polonia și Republica Federală a Germaniei, drept cheia viitoarelor relații.

Un element important al evoluției negocierilor reprezintă începerea activității în cadrul unui grup de lucru care s-a ocupat de toate problemele în suspens renunțîndu-se la constituirea mai multor asemenea organisme. În același timp, s-a precizat că, deși lucrările grupului sînt conduse de directorii din ministerele afacerilor externe, a fost inclusă și posibilitatea ca la activitatea să ia parte personalități cu nivel mai înalt. Concomitent au avut loc îndelungi convorbiri între cei doi miniștri externe, fără prezența altor membri ai delegațiilor.

În ansamblu, după cum aprecia și Ryszard Wojna, «Zycie Warszawy», «negocierile de la Varșovia asupra normalizării relațiilor dintre Polonia și Republica Federală a Germaniei au corespuns tendințelor generale ale situației internaționale și dorinței de a stabili, în sfîrșit, relații pașnice pe continentul nostru».

telex

LONDRA

■ Primul buget conservator — recent prezentat — prevede creșterea chiriilor în casele proprietate de stat, scumpirea transportului pe căile ferate, a medicamentelor ș.a. Această verificare a promisiunilor preelectorale a fost primită cu consternare de opinia publică.

OTTAWA

■ Consiliile centrale ale trei mari uniuni sindicale din provincia Quebec au adoptat o rezoluție care condamnă activitatea teroristă a «Frontului pentru eliberarea Quebecului» și propune elaborarea unui program politic comun, care să reflecte nevoile adevărate ale cetățenilor provinciei.

ROMA

■ La Conferința pentru planificarea teritoriului și conservarea naturii, întrunită la Florența, ecologi, urbanști, sociologi și economiști au adoptat o moțiune în care este acuzată structura actuală a societății de consum, bazată pe profit. Se propune, pentru salvarea naturii, «soluții politice» concrete.

WASHINGTON

■ Un raport al Asociației medicale americane confirmă nocivitatea mai redusă a țigărilor cu filtru. Se menționează de asemenea scăderea numărului de îmbolnăviri de cancer pulmonar

TRIPOLI

la persoanele care nu mai jumează de peste 10 ani și apropierea de nivelul nefumătorilor după 13 ani de încetare a fumatului.

TOKYO

■ Petrolul libian este exportat în 22 de țări. Principali importatori sînt R.F.G. (27%), Italia (19%) și Anglia (18%).

MANILA

■ Circa 4 000 de incendii în Japonia în numai șase luni. Pagube valoare de 48 800 milioane yeni.

BONN

■ A fost semnat un acord între camerele de comerț ale Bulgariei și Filipinelor, apreciat de presa filipineză drept un pas rațional pe calea lărgirii contactelor cu țările socialiste.

VARȘOVIA

■ În ultimele trei luni numărul muncitorilor străini din R.F.G. crescut cu încă 6% (110 000 persoane) — a anunțat Oficiul federal al muncii. În același timp, forța de muncă inactivă scăzut cu 2,1%.

■ Cîte o mașină electronică de calcul poloneză «Odra-1204» în medie săptămînal drumul exportului. Faptul este considerat un mare succes al întreprinderii producătoare — «Elwro» din Wrocław.

Dr. N.S. STĂNESCU

CONSENSURI CONSTRUCTIVE

Este de ajuns să răsfoiți presa cotidiană a unei săptămâni pentru a remarca lait-motivul multor știri: noi acorduri comerciale, de colaborare și cooperare economică, noi contacte exploratorii... Și nu numai între țări aparținând aceluiași sistem economic, dar și între state cu orânduiri sociale diferite.

În toate acestea nu poți să nu deslușești un sens major momentului pe care-l trăim — dezagregarea treptată a atmosferei pe care istoricii n-au ezitat s-o denumească izbvi rece. Această înseninare relativă și prea ades întreruptă se simte în fluxul mereu mai puternic al mărfurilor serviciilor dintre națiuni, se evidențiază în accelerarea rucitului mondial de valori materiale și spirituale.

De remarcat este faptul că avem aici unul din exemplele mai ilustrative a ceea ce dialectica numește interdependența fenomenelor. Căci, ar fi naiv acela care nu ar șerva acest lucru, există o inevitabilă interdependență între atmosfera politică internațională și relațiile economice mondiale. Astăzi, în ciuda persistenței unor focare de război cald, a unor puncte nevralgice care pot genera noi conflicte, este de netăgăduit că în ansamblul său climatul politic internațional s-a îmbunătățit și că motivele de înțelegere reciprocă s-au multiplicat. Ar fi de ajuns, în această ordine de idei, să cităm recentul tratat sovietico-german. El este apreciat în cercurile politice sovietice ca în cele vest-germane ca un fructuos punct de pornire pe care rezolvării problemelor litigioase și ca o premisă dintre cele mai fecunde pentru intensificarea relațiilor comerciale economice — în genere — între cele două state ale continentului european. Aprecierile că aceste schimburi ar putea dubla într-o perioadă extrem de scurtă — apăreri făcute de înalte personalități ale celor două state — ar fi delimitat modeste.

Așadar, îmbunătățirea atmosferei politice joacă un rol seamă în direcția adâncirii relațiilor economice. La rândul lor, aceste schimburi economice contribuie la asanarea atmosferei politice. Este cu totul nefondată însă ideea că o ușurare a contactelor economice și politice ar putea avea loc numai dacă părțile abandonează punctele lor de vedere pe probleme politice sau sociale. Experiența arată că dacă relațiile economice și politice dintre state se bazează pe spectrul reciproc al independenței și suveranității, pe amestecul în treburile interne, dacă aceste relații înțesc de la criteriul că partenerii sînt egali și trebuie să aibă avantaje reciproce, atunci personalitatea politică a cărui ștat se păstrează neștirbită. Dimpotrivă, relațiile economice și politice avînd loc și între state cu orînduiri sociale diferite, fiecare partener își aduce aportul propriu specific la asigurarea unui climat de pace pe globul întîntesc.

A trecut, desigur, timpul în care forțele interesate în menținerea războiului rece încercau să împiedice relațiile dintre statele capitaliste cu cele socialiste sub pretext că ele ar fi pierdut potențialul economic al statelor socialiste. Astăzi însă lumea își dă seama că avantajele sînt reciproce. Dar persistă încă opreliști, bariere artificiale în calea acestor schimburi economice. Iraționale, nejustificate, aparținînd unei perioade anterioare. Succesul (deocamdată numai rit și nu de toți) al unei conferințe pentru securitate europeană, limpezînd și mai mult atmosfera politică, ar putea aduce o contribuție substanțială în această privință.

Dic. BABOIAN

O IARNĂ GREA PENTRU MR. HEATH

Cea mai surprinzătoare izbîndă electorală a anului, soldată cu instalarea unui cabinet conservator la Downing Street 10, a fost urmată, mai puțin surprinzător, de o vară pe cît de scurtă, pe atît de agitată pentru domnul Edward Heath. Accentele de euforie, consumate în miezul anotimpului cald pe fundalul unui proiect de guvernare încă nedesfășurat pe aria practicii, s-au transformat, o dată cu «luna de miere» a guvernului conservator, în speranțe cu reduse șanse de a trece ștacheta împlinirilor. Programul deliberat ambițios și de anvergură al partidului tori, oferind doar aparent alternativa unei schimbări substanțiale în politica internă și externă a Marii Britanii, a putut determina înfrîngerea laburiștilor, dar n-a reușit să-și fructifice în suficientă măsură succesul, generînd, în schimb, o seamă de nedumeriri, decepții îndreptățite în rîndul celor care au votat tori în iunie. Observatorii atenți ai scenei politice engleze atribuie prematura «pierdere de teren» a cabinetului Heath sarcinilor dificile și evident riscante pe care acesta și le-a asumat în discordanță deplină cu forțele, de loc negliabile, ce i se opun și realitățile implacabile ce se impun. Ceea ce inițial părea să constituie una din pietrele de încercare pentru noua guvernare conservatoare s-a dovedit — ce-i drept — mai puțin încărcat de dificultăți; tratativele pentru aderarea Angliei la Piața comună vor putea fi temporizate fără complicații pînă în 1972. Mult mai dificilă și cu eventuale consecințe care ar putea prejudicia înseși destinele Commonwealth-ului, apare, pentru Downing Street, fortarea unor decizii în legătură cu livrările de arme pentru Africa de Sud și — pe plan mai general — în direcția asigurării, cu orice preț, a perpetuării prezenței militaro-strategice engleze «la est de Suez». Cifrele și datele cuprinse în recenta «Carte Albă» în problemele apărării, prezentată de lordul Carrington, indică sporuri corespunzătoare ale cheltuielilor militare, în timp ce o altă «Carte Albă» engleză evocă așa-zisul *minibugét* al cabinetului Heath, vizînd reducerea masivă a cheltuielilor și subvențiilor publice, concomitent cu substanțiale sporuri de fiscalitate, arbitrar repartizate pe plan social. Faptul că cercurile de afaceri britanice își manifestă deschis satisfacția față de așa-zisa «relansare economică» apare explicabil, de vreme ce, ca rezultat nemijlocit al noilor măsuri ale guvernului conservator (reducerea impozitului asupra societăților și a impozitelor directe), ele vor obține, rapid și progresiv, beneficii suplimentare considerabile. Dezavantajarea flagrantă a celorlalte pături sociale, ignorarea unor revendicări ferm și răspicat rostite n-au întîrziat să-și producă efectele. Înainte de căderea primelor frunze, guvernul conservator a trebuit să înfrunte intemperiiile sociale ale unei toamne timpurii, care coincide cu declanșarea primelor campanii ale opoziției laburiste împotriva guvernării conservatoare. Proiectul noii legislații a muncii (lansat la Blackpool), urmînd interzicerea grevelor, a contribuit — prin uriașa sa nepopularitate — la eroziunea pozițiilor guvernului Heath. În timp ce posibilitatea unei greve generale de protest este evocată insistent de către comentatori, ca o încercare de forță între sindicate și guvern, în Camera Comunelor se aud rostite cereri, firește, obișnuite din partea opoziției, adresate premierului conservator: «Demisionează!», «Demisionează!»

Negura unei ierni grele coboară asupra garniturii ministeriale conservatoare, adăugînd noi obstacole în calea unei politici cu șanse mereu mai reduse de a găsi audiența scontată în Anglia sau în restul Commonwealth-ului.

La festivitățile consacrate instalării noului șef al statului chilian, Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, conducătorul delegației guvernamentale române, prezintă președintelui Salvador Allende felicitări călduroase din partea președintelui Consiliului de Stat al Republicii Socialiste România, Nicolae Ceaușescu, a guvernului și poporului român.

CHILE: PRIMII PAȘI

Noul guvern al președintelui Salvador Allende, instalat în Chile acum 10 zile, a trecut la elaborarea strategiei și tacticii de concretizare a obiectivelor programatice ale frontului «Unității Populare», definirea priorităților și a măsurilor necesare pentru realizarea țelurilor forțelor de stînga, devenite obiective ale politicii guvernamentale. Preluînd în totalitate programul electoral al frontului, guvernul își propune să întreprindă o modificare structurală a realităților economice și sociale din Chile și să deschidă, astfel, o etapă de profunde transformări, vizînd «înlocuirea sistemului capitalist cu puterea populară».

Pe primul plan apar necesitatea organizării unei noi structuri economice, recuperarea resurselor de bază ale țării — cupru, fier, salpetru etc., controlate aproape în întregime de capitalul străin — și exercitarea efectivă a suveranității naționale asupra lor prin naționalizarea marilor întreprinderi și a monopolurilor străine și autohtone care frînează progresul economic și social. Imprimarea unui ritm mai rapid reformei agrare — 700 de familii dețin în prezent 55 la sută din terenurile cultivabile — modernizarea producției și a relațiilor din agricultură prin încurajarea creării de cooperative agricole sînt concepute ca o verigă importantă a acestui proces de modernizare a economiei și folosire mai eficientă a potențialului material și uman al țării.

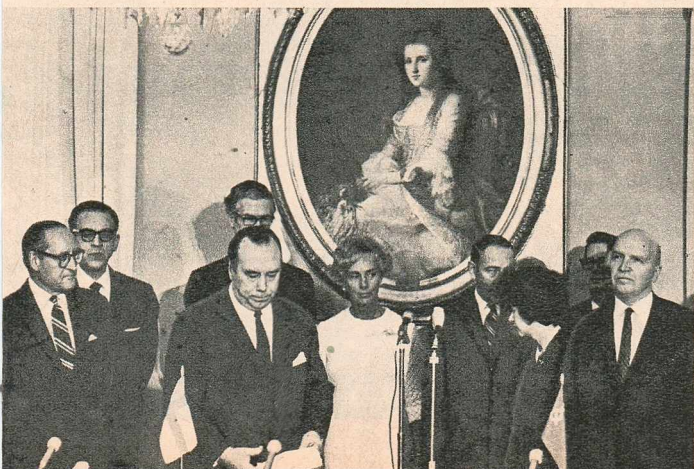
Guvernul își propune corelarea acestor transformări structurale din economie cu măsuri sociale de aprofundare și garantare a exercitării drepturilor și libertăților democratice, de stabilire a unei mai mari echități în repartizarea venitului național, combatere a inflației, reducere a șomajului și preîntîmpinare a unor fenomene sociale negative, generate în primul rînd de condițiile de viață nesatisfăcătoare ale unor categorii sociale.

Schimbările politice, economice și sociale se vor produce pornînd de la cadrul legal și instituțional existent, urmînd ca treptat să fie înfăptuită o reformă constituțională care va transforma parlamentul actual, bicameral, în «Adunare a Poporului», expresie a suveranității populare.

În domeniul politicii externe, guvernul își propune să dezvolte relațiile cu toate țările lumii cu condiția ca acestea să respecte autodeterminarea și interesele Republicii Chile. În acest context se preconizează normalizarea și stabilirea de relații diplomatice, economice și politice cu R.P. Chineză, Cuba, R.D. Vietnam, R.P.D. Coreeană, R.D. Germană și alte state. În raporturile interamericane guvernul se declară pentru unirea latino-americanilor în apărarea intereselor lor, folosirea organizațiilor internaționale regionale și ale O.N.U. în acest scop și promovarea solidarității cu popoarele care luptă pentru dezvoltare și independență.

În Chile nimeni nu-și face iluzii că un astfel de program nu va întîmpina obstacole din partea reacțiunii interne și externe. Fiecare măsură va trebui să fie aplicată luînd în considerare constelația raporturilor de forță pe plan intern și extern care pot influența înfăptuirea acestei politici. Sînt încă proaspete în memorie acțiunile cercurilor de dreapta, care au dispus de importante mijloace financiare și de sprijin extern nedisimulat pentru a împiedica alegerea președintelui Allende. Presa occidentală nu ascunde faptul că victoria frontului «Unității Populare» se repercutează în mod considerabil asupra intereselor nord-americane — cifrate, în Chile, la peste un miliard de dolari — nu numai în această țară, ci și în întreaga Americă Latină, constituînd un element nou în procesul de emancipare al acestor popoare care au, în ciuda tuturor deosebiriilor, multe asemănări izbitoare. Așa se

Paul DIACONU

Deschiderea celei de-a treia runde de tratative SALT, la Helsinki. În fotografie, în prim plan, șefii delegațiilor sovietică și americană (Vladimir Semionov — în dreapta — și respectiv Gerard Smith — în stînga), iar în mijloc ministrul de externe finlandez, Vaino Leskinen.

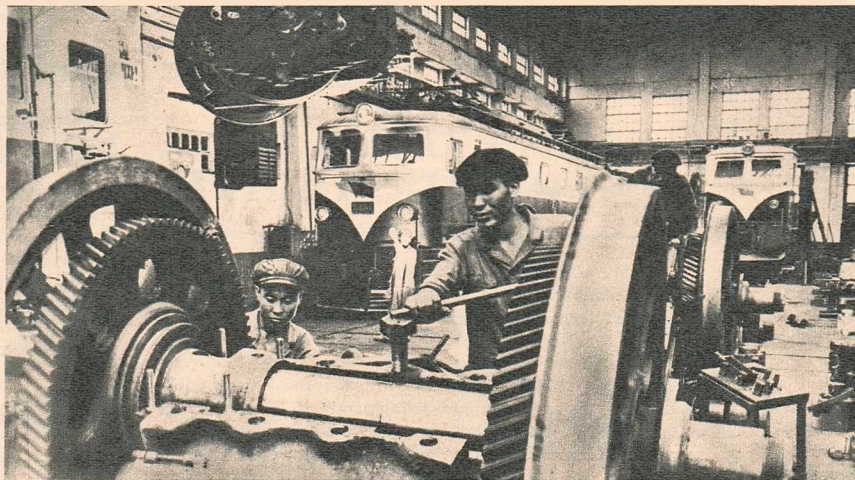

sapte zile pe pământ

(Urmare din pag. 27)

explică, de altfel, ecoul continental al evenimentelor din Chile în rândul unor state preocupate să-și caute soluții proprii pentru înlăturarea subdezvoltării și imprimarea unui ritm mai susținut transformărilor de ordin economic și social.

Poporul român urmărește cu simpatie și dorește succes poporului chilian în înfăptuirea programului «Unității Populare» pentru consolidarea independenței și suveranității Republicii Chile, în lupta împotriva imperialismului, colonialismului și neocolonialismului, pentru pace și cooperare internațională. În cursul întrevederilor dintre tovarășul Gheorghe Rădulescu, vicepreședinte al Consiliului de Miniștri, șeful delegației guvernamentale române care a participat la festivitățile organizate cu prilejul instalării președintelui Allende, și noul șef de stat chilian, a fost exprimată convingerea că relațiile prietenești de colaborare dintre cele două țări, favorizate de identitatea de vederi asupra principiilor respectării suveranității și independenței naționale, neamstecului în treburile interne, avantajului reciproc și a dorinței comune de a acționa în favoarea păcii și cooperării internaționale, vor cunoaște o nouă și amplă dezvoltare.

Datorită eforturilor oamenilor muncii din R.P.D. Coreeană, planul septenal în domeniul industriei a fost realizat cu succes — s-a arătat în raportul prezentat de tovarășul Kim Ir Sen la cel de-al V-lea Congres al Partidului Muncii din Coreea, care și-a desfășurat lucrările în aceste zile la Phenian. În acest an, producția industrială globală va crește de 11,6 ori în comparație cu 1956; de 13,3 ori în ce privește producția de mijloace de producție și de 9,3 ori în ce privește bunurile de larg consum. În fotografie: un aspect de la Uzina de locomotive electrice Kim Jong Tae.

mina acordul semnat cu companiile petroliere franceze în 1965 și de a ridica prețul unui baril de petrol de la 2,08 la 2,85 dolari deoarece în cei cinci ani care au trecut de atunci companiile respective au obținut profituri cu mult superioare celor prevăzute. Referindu-se la recente negocieri economice dintre țara sa și Franța, președintele Algeriei, Houari Boumediene, arăta: «Pentru menținerea caracterului adesea privilegiat al relațiilor noastre cu Franța este necesar să se asigure respectul față de eforturile pe care le depunem pentru dezvoltarea economică și față de preocuparea de dispune în întregime de bogățiile noastre naturale». În același timp, Libia, țară cu producție petrolieră anuală de peste 15 milioane tone, este angajată într-o adevărată ofensivă pentru apărarea fabuloaselor sale resurse de «aur negru». După naționalizarea filialelor trusturilor care se ocupau de comercializarea țițeiului libian, guvernul din Tripoli a majorat prețul petrolului extras de la 2,23 la 2,53 dolari barilul, hotărâre pe care cele peste 30 de companii străine care acționează în Libia au fost obligate să respecte. Irakul a obținut, de asemenea, rezultate apreciabile în cadrul negocierilor angajate cu societățile străine, atât în ceea ce privește sporirea producției, cât și prețul petrolului. Guvernul de la Bagdad a impus companiilor respective o creștere de 20 de cenți a prețului barilului de petrol destinat exportului, măsură în urma căreia venitul național provenit din exploatarea țițeiului se va mări cu circa 14 milioane dinari. (Producția anuală de petrol a Irakului este de aproximativ 74 milioane de tone, dintre care 54 milioane tone sunt exportate în Europa.)

În același timp este demn de remarcă faptul că rezoluțiile adoptate la ultima sesiune a organizației țărilor arabe exportatoare de petrol (AOPEC), precum și cadrul colocviului organizat la Alger pe tema «Petrolul și dezvoltarea economică a țărilor arabe», recomandă exploatarea directă de către statele respective a zăcămintelor lor de țiței, consolidarea companiilor petroliere naționale și totodată intensificarea cooperării interarabe pe baza acordurilor reciproce avantajoase.

Reconsiderările intervenite în relațiile dintre țările arabe și trusturile petroliere depășesc prin semnificație zona Orientului Apropiat — care deține primul loc în lumea zonă producătoare de petrol — având repercusiuni pentru întreaga lume a «aurului negru». Ele evidențiază dificultățile menținerii vechilor privilegii monopolistici în condițiile în care țările posesoare de resurse importante de petrol și hotărâte să beneficieze în măsura cuvenită de bogățiile lor naturale.

Sabina BONDO

MUTAȚII ÎN LUMEA „AURULUI NEGRU”

O adevărată febră a reevaluărilor în domeniul politicii petroliere este semnalată în momentul de față în țările arabe posesoare ale unor imense rezerve de «aur negru» și care sunt în mod firesc interesate să-și valorifice intens aceste bogății. Reconsiderările vizează în special vechile contracte pe termen lung încheiate cu trusturile petroliere occidentale, contracte care contravin necesităților actuale ale statelor arabe aflate în plin proces de dezvoltare. Sistemul concesiunilor a permis, spre exemplu, societăților străine să practice o politică profund inechitabilă a prețului țițeiului, frustrând țările producătoare de petrol de venituri importante. Or, în condițiile în care exploatarea și comercializarea petrolului reprezintă principala sursă de finanțare a planurilor economice de anvergură inițiate de țările arabe amintite, a devenit inevitabilă revizuirea clauzelor depășite ale acordurilor încheiate cu societățile occidentale.

Algeria și-a exprimat intenția de a reexa-

Celebrul pictor Pablo Picasso, la muzeul din Vallauris, discutând cu directorul muzeelor franceze, dl. Chatelain, în legătură cu actul de vandalism recent comis asupra frescei «Război și pace» expusă aici.

La invitația organizației «Campania pentru pace în Vietnam», a făcut o vizită în capitala britanică d-na Nguyen Thi Binh, șefa delegației Guvernului Revoluționar Provizoriu al Republicii Vietnamului de Sud la tratativele cvadripartite de la Paris.

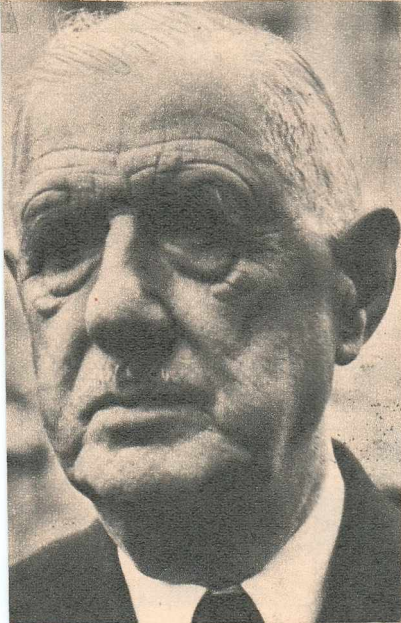

Eliberată din închisoare înainte de termen, în urma puternicei campanii a opiniei publice atât din Irlanda de Nord cât și din Anglia, cunoscuta luptătoare nord-irlandeză pentru drepturi civile Bernadette Devlin a declarat într-o conferință de presă că nu dorește să fie tratată ca o martiră. «Am ieșit din închisoare — a spus ea — mai hotărâtă ca până acum de a lupta pentru cauza în care cred...»

Ruinele sălii de dans «Între cinci și șapte» din localitatea franceză Saint-Laure du Pont, de lângă Grenoble, după catastrofalul incendiu care a provocat moartea a 144 tineri între 17 și 20 de ani.

CHARLES DE GAULLE

O dată cu încetarea din viață a generalului Charles de Gaulle, Franța pierde pe unul dintre cei mai eminenți fii ai săi. Dacă ternica personalitate politică a generalului de Gaulle l-a relevat, în primul rând, patriot al țării sale — rolul important care l-a jucat în eliberarea Franței de

În mijlocul
mulțimii bucureștene.
în mai 1968.

sub jugul fascist, în zdrobirea mașinii de război hitleriste și apoi în dezvoltarea și afirmarea țării sale fiind binecunoscut — activitatea depusă de generalul de Gaulle în anii postbelici în calitate de președinte al Franței, activitate îndreptată spre destindere internațională, întărire a securității și cooperării între statele Europei și ale lumii, pe baza principiilor respectării suveranității și independenței naționale, i-a conferit prestigiul unei personalități proeminente a vieții politice internaționale.

Vizita pe care Charles de Gaulle a făcut-o în 1968 în România a fost un eveniment istoric pentru adâncirea raporturilor de prietenie dintre poporul român și poporul francez, pentru dezvoltarea colaborării multilaterale economice, politice, tehnice, științifice, culturale dintre România și Franța, pe baza principiilor deplinei egalități în drepturi, a stimei și avantajului reciproc.

La moartea lui Charles de Gaulle poporul român a împărțit durerea opiniei publice franceze care a pierdut pe unul dintre cei mai proeminenți oameni politici ai săi, una dintre cele mai reprezentative figuri ale acestui secol.

Silviu BRUCAN

Alegeri „pe jumătate“

Alegerile denumite **midterm** (la jumătatea termenului prezidențial de patru ani) stîrnesc în Statele Unite un interes mult mai redus decît alegerile prezidențiale. Accentul în aceste alegeri de reînnoire parțială a Congresului și guvernatorilor de state cade pe dispute locale și personalitatea candidaților, sau, mai precis (pentru a folosi măsurătorile moderne), pe gradul în care subsidiile financiare permit candidatului să-și prezinte « imaginea » pe micul ecran. În aceste condiții, rezultatele alegerilor « pe jumătate » se pretează foarte greu la judecări pe plan național privind politica președintelui aflat la putere, ceea ce desigur nu împiedică pe comentatori să facă exact acest lucru, mai ales că ei știu că hîrtia este cea mai răbdătoare materie primă din lume.

Este adevărat că perspectiva de a pierde poziții în Congres alarmează pe orice președinte, după cum cea de a cîștiga poziții îl încîntă, și cum președinții socot că prezența și retorica lor sînt factori decisivi în politică, Richard Nixon s-a avîntat în campania electorală mai activ decît oricare alt predecesor de la Woodrow Wilson încoace, străbătînd peste 20 de state și țînînd peste 100 de discursuri. Obiectivul politic, proclamat explicit, era schimbarea raportului de forțe în Congres, mai ales în Senat. Numele acestor alegeri — scriau ziarele — este Senatul, unde existența unei predominanțe liberale a constituit pentru administrație principalul handicap politic. Aici au fost adoptate în ultima vreme rezoluții fără precedent menite a îngreui acțiunea militară în Indochina și în genere inițiativa președintelui în angajarea armată a Americii.

Nici acest element tactic nu a transformat alegerile parțiale într-o consultare pe plan național privind politica actualii administrații pentru simplul motiv că n-a existat o confruntare programatică între candidații democrați și republicani. Deși războiul în Vietnam rămîne problema nr. 1, ea n-a apărut ca atare în alegeri, cu excepția unor state ca New York sau Tennessee, unde în primul caz candidatul republican, iar în al doilea candidatul democrat erau cunoscuți ca adversari declarați ai războiului. De fapt, obiectivul președintelui Nixon și vicepreședintelui Agnew era mai curînd întărirea poziției conservatoare, de dreapta, chiar cu

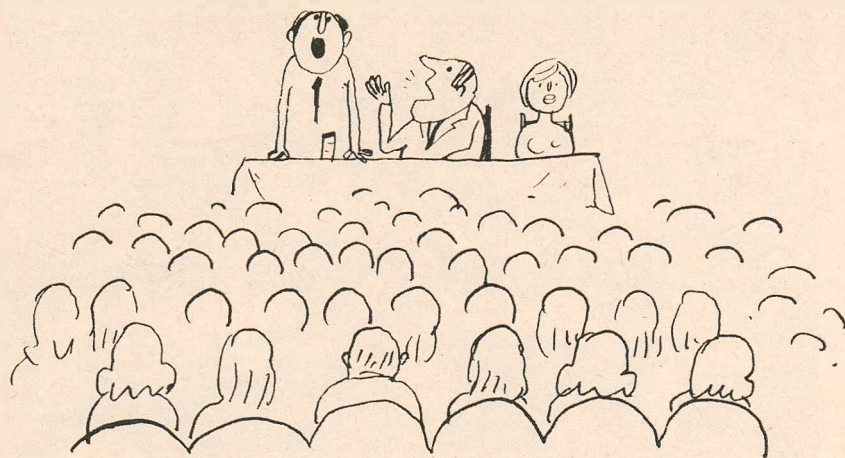
riscul înfrîngerii candidatului republican respectiv, așa cum s-a întîmplat în New York; și în Virginia, sprijinul administrației a fost acordat senatorului reacționar Byrd, deși acesta este democrat. Raportul de forțe în Senat n-a fost însă sensibil schimbat, democrații păstrînd superioritatea numerică.

Pe plan politic, administrația s-a axat pe lozincă « lege și ordine », adică pe exploatarea reacțiilor de teamă și insecuritate socială stîrnite în sinul « clasei mijlocii », unde se află grosul voturilor americane, de creșterea protestului violent al negrilor și tineretului amestecat cu creșterea alarmantă a criminalității, obscenității și consumului de stupefiante. Dat fiind clasa căreia se adresează această lozincă, eficacitatea este asigurată, dar așa cum observă James Reston, ea poate servi « la alegeri, dar nu la guvernare ». Oricum, aceasta a dus într-o serie de state la o alunecare spre dreapta; New Yorkul, mîndru de tradițiile lui liberale, a ales un senator conservator.

Democrații, care continuă să sufere de o criză de conducere, s-au concentrat pe problematica economică: șomajul, care a atîns 6 milioane, inflația care continuă să bîntuie, deficitul bugetar etc. Deși situația economică este departe de a fi atît de sumbră cum au descris-o candidații democrați, ea prezintă totuși motive de îngrijorare pentru unele categorii, ceea ce a și influențat urnele.

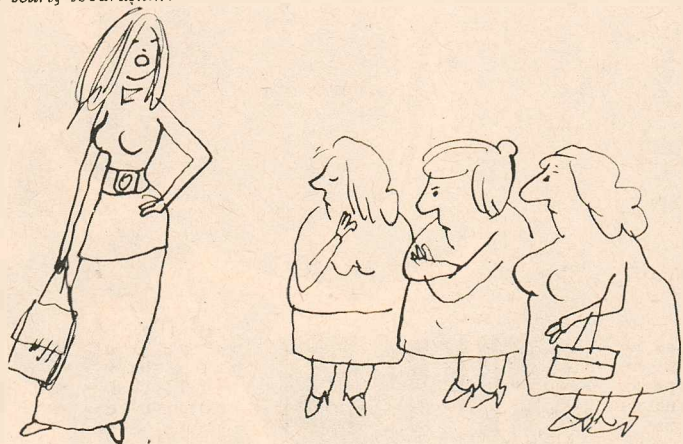
În afara celor direct puși în cauză, nu se poate vorbi pe plan politic național de învingători și învinși. Republicanii, bazîndu-se pe cunoscuta lege că doi ani sînt de ajuns pentru ca iluziile cu privire la noua administrație să se evapore, consideră că pierderile înregistrate în noua Cameră și la guvernatori sînt nimic pentru un partid aflat la putere și deci că este vorba de o victorie. Democrații fac mare caz de « eșecul strategiei nixoniene în Senat » și amplifică semnificația cîștigurilor în Cameră și mai ales a schimbării raporturilor de forțe la guvernatori — 29 la 21 în favoarea lor.

Singura concluzie care ni se pare legitimă este că liberalismul constituie o ideologie din ce în ce mai puțin receptivă și adecvată problematicii politice și sociale americane.

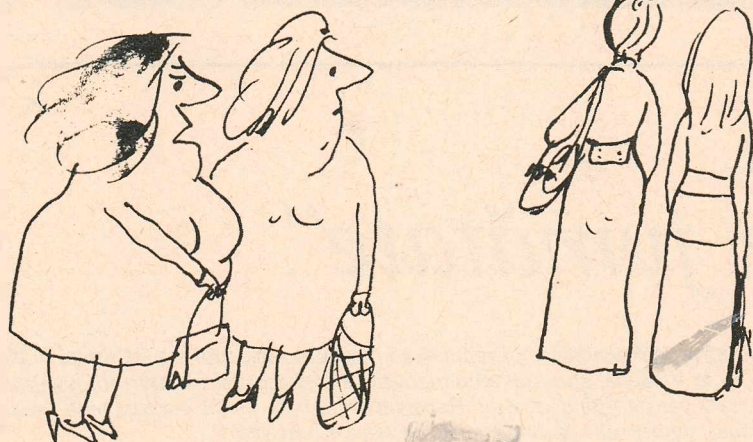

— Iar în ceea ce privește moda... aici, măi tovarăși, e o problemă mai delicată... Stim cu toții că la noi în instituție majoritatea salariaților sînt femei și e normal ca unele să se îmbrace după ultima modă. Nu că așa și împotrivă, însă îmi permit să spun părerea mea, anume că era mai bine...

— Mai scurt, tovarăși...!

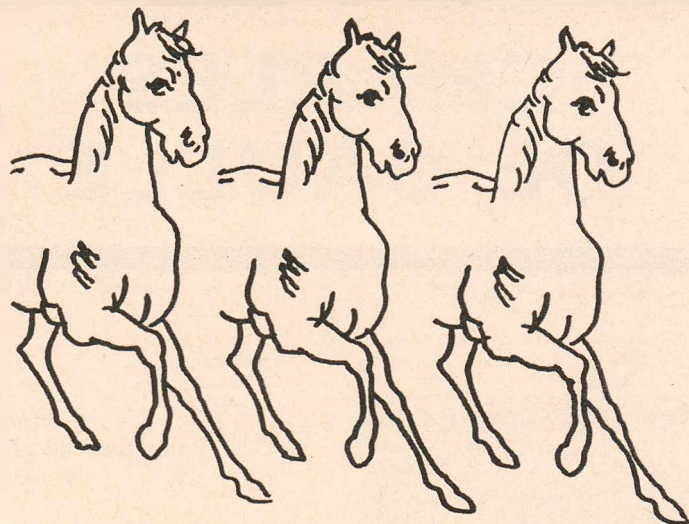
— Ce vă uitați așa lung??

— Nerușinatele! Și-acoperă picioarele!

— Lunca-i luncă, iarba-i verde
Ce-am iubit mi se mai vede!!

CAVALINĂ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
		G		C			A				R		
2			A	R	A	B		C	O	S	B	U	C
3					I							T	
4												A	S
5	I	T	E										
6													
7								S					
8	U	J							A	M	A	N	
9											B	A	C
10											A		
11							V					I	I
12							P						

ORIZONTAL: 1) Cal înaripat, simbolul inspirației poetice — Obstacol. 2) Unul din cele mai renumite soiuri de cai — Pă... cal-eală! — Autorul poeziei «Mînzul ucis». 4) Bară — Autorul vechiului șlagăr pe versurile «Tropa, tropa, tropa/ Cînd la trap cînd la galop» — Campion. 5) Fire — Călăreț cu haită. 6) A întemeiat orașul Bucefală în amintirea calului său pe care-l pierduse în luptă — A trece peste obstacol. 7) Cal... fără maniere — Imită strigătul caprei. 8) Udrea Jenică — Porțiune de teritoriu — Pictor român, autorul tabloului «Ștefan cel Mare căzînd de pe cal în luptele de la Scheia». 9) În aragaz — Cutie! — Poet român, autorul poeziei «Calul alb». 10) Trecutul zugrăvit prin cuvinte — Povară pe care o duce un cal în spinare. 11) Cîntec de leagăn — Pariu pe doi cai la curse — Cămăși înflorate. 12) A se odihni — Autorul piesei «Omul cu mîrtoaga».

VERTICAL: 1) Călăreți pe cai înaripați — Pictor flamand, autorul pinzei «Lupta amazoanelor». 2) Cadentă — Lanțul ștreangului de la hamurile calului. 3) Început de galop! — Nume masculin — Greutate. 4) Măiestrie — Vestiți călăreți. 5) Trec peste obstacol — Pictor român, autorul tabloului «Călăreți în pădure». 6) E cunoscut mai mult datorită unui... măgar — Arbore al cărui praf de cărbune e bun pentru răpciugă cailor. 7) Funie fixată pe țărșuși de care se leagă caii în bivuac — Victor Popescu. 8) Ustensil casnic — Belșug (fig.) — Pictor român, autorul tabloului «Toreador călare». 9) Cal cu coama înfoiată — Între cal și călăreț — Diviziuni de timp. 10) Poetă română — O anumită cursă de cai. 11) Tată, în limba lui... Ben Ardun — Întrecută. 12) Traseu — Vestiți călăreți. 13) Referitor la sunet — Cui de potcoavă.

Mihai PĂTRAȘCU

Dezlegarea jocului «UN CAREU PLIN DE VIAȚĂ», apărut în numărul trecut

ORIZONTAL: 1) INVERSUNATI. 2) NOU NĂSCUT — NP. 3) TR — ENE — VESEL. 4) IOBAG — TENACE. 5) MIA — AE — LACAT. 6) A — TS — RAE — R — O. 7) ORACOL — TIRS. 8) EMINESCU — FA. 9) T — NAZ — ARTIST. 10) ARETAR — ARCAS. 11) T — TORID — AARE. 12) ERES — MURITI.

CE PĂRERE AVETI?

Potrivit unui obicei statornic în anii din urmă, revista noastră vrea să vă aștepte părerea:

- Care sînt cei mai buni actori români și străini ai anului?
- Care sînt cele mai bune filme pe care le-ați văzut în 1970?

Răspunsurile — care vor fi trimise pe adresa redacției pînă la data de 1 decembrie 1970, cu mențiunea pe plic: **Pentru ancheta «Flacării»** — trebuie să cuprindă opiniile dv. cu privire la:

- 1) Cel mai bun actor român de film văzut în 1970.
- 2) Cea mai bună actriță româncă de film văzută în 1970.
- 3) Cel mai bun actor străin de film văzut în 1970.
- 4) Cea mai bună actriță străină de film văzută în 1970.
- 5) Cel mai bun film românesc văzut în 1970.
- 6) Cel mai bun film străin văzut în 1970.
- 7) Cel mai bun actor român de teatru văzut în 1970.
- 8) Cea mai bună actriță româncă de teatru văzută în 1970.
- 9) Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară ascultat în 1970.
- 10) Cea mai bună interpretă româncă de muzică ușoară ascultată în 1970.
- 11) Cel mai bun serial de televiziune văzut în 1970.
- 12) Cel mai bun actor (actriță) sau prezentator (prezentatoare) văzuți la televiziune în 1970.

Irène Papas

viiu), Innokenti Smoktunovski («Măsura riscului»), Rod Steiger, Sidney Poitier («În arșița nopții»), Alberto Sordi («Medicul de la Asigurări»), Charlton Heston, Rex Harrison («Agonie și extaz»).

● Jany Holt, actriță de origine română, și Philippe Noiret sînt parteneri în filmul lui Christopher Miles, «Timpul de a iubi».

disc

● Discul «Patru intabulaturi pentru lăută de Valentin G. Bakfark» reprezintă, de fapt, lăudabila strădanie a compozitorului Sigismund Toduță de a înfățișa, zilelor de azi, creația unui străvechi muzician de pe meleagurile noastre, brașoveanul Graef-Bakfark (sec. XVI). De asemenea, compozitorul Doru Popovici valorifică prețioase documente de «hronic» muzical în cele două lucrări: «Poem bizantin pentru orchestră de cameră» și «Codex Caioni» pentru orchestră de coarde și timpane. Dirijorul Paul Popescu, în fruntea Orchestrei de cameră a Filarmonicii «George Enescu», îi revine un rol mai mult decît meritoriu în interpretarea sus-pomenitelor opere, cărora le descifrează valori de incontestabilă spiritualitate (ECE-0453).

● Era și firesc ca recitalul de arii din opere oferit de Viorica Cortez-Guguianu să includă piese de remarcabilă dificultate interpretativă. Ariile din «Semiramida» de Rossini, «La Favorita» de Donizetti, «Damașiunea lui Faust» de Hector Berlioz sînt adevărate «pietre de încercare» (după cum se afirmă și în excelenta prezentare a discului, semnată de Claudiu Negulescu) (ECB-0468).

● Un nou manual didactic... sonor: «Engleza pentru clasa a VI-a». Considerat ca mai mult decît necesar pentru studiul limbilor străine, discul constituie, în clipa de față, cel mai verificat mijloc pentru perfecționarea pronunției. Față de cursurile de la radio sau de la TV, are avantajul de a fi totdeauna la îndemina elevilor sirguincioși, indiferent dacă sînt sau maxivîrstnici (EXE-0483).

plastică

● Rareori formele reprezentate pe pînză de către Elena Urdăreanu-Herța sînt echivalentele plastice ale unui obiect («Laleaua neagră»). Artista practică o pictură de invenție în care formele împrumutate din morfologiile geometriei plane — cărora culoarea le conferă o secretă fascinație — imaginează stări ale materiei («Perpetuum mobile» etc.) sau compun posibile metafore despre om și natură, metafore care conțin o neliniște potențială în insolitul lor (Simeza).

● Pe ecrane albe, epurate de orice referențe spațiale, Aurel Acașandrei creează unitare sale reverii festive, populate de personaje filiforme (amintind adeseori de frescele rupestre), imaginînd balet, dansuri sau mici concerte

campestre («Primăvara» etc.). O pictură în care linia simplă sau modulată suplinește volumele în această tentativă laborioasă de a crea o nouă magie (Kalinderu).

● Dinu Șerban expune la Galeria Simeza 20 de lucrări, portrete, compoziții, peisaje și naturi statice, în care, după cum remarcă și prefațatorul, pictorul a refuzat «experiențe brutale sau cotituri spectaculare», lucrările «amintind prin limpezimea construcției și simplitatea mijloacelor de artă lui Camil Ressu».

● Șerban Chelariu are oroare de vid. O resurgență barocă, esențial decorativă, saturează fundalurile pinzelor. Urmînd lecții clasice, Chelariu caută neliniștit expresivul, trădînd o chemare nedismulată spre insolit și o pasiune a violențelor tonale. Desenul domină tutelar lucrările, dintre care am reținut un inspirat nud albastru. (Ateneul tineretului, Aleea Alexandru 38).

● Prima manifestație de anvergură a lui Tibor Löwy ne descoperă un artist fotograf cu multiple valențe. Actuala expoziție este suma unei îndelungi cercetări a realității de-a lungul spațiului european și românesc (Galeriile de artă fotografică, Brezoianu, 23).

● Trei dintre cele mai reprezentative monumente de artă veche bulgară prezintă expoziția de fotografii color de la Casa de cultură «M. Eminescu». Este vorba de mormîntul trac de la Kazanlic, complexul de la biserica Boiana și tezaurul de icone de la Tirnovu (sec. XVIII—XIX), mărturii ale unei profunde spiritualități și ale unei arte desăvîrșite (str. Eminescu 89).

teatru

Halasi Erzsebet și Miske László

● **Rebelul** (Teatrul «C. I. Nottara»): Ion Omescu în dublă ipostază — de dramaturg și regizor — vehiculînd ideea filozofică și gustul exacerbat pentru metafora poetică într-un mediu spectaculos: al pensionarilor școlilor de corecție și al prostituatelor. Ioana Manolescu — sinceră și plină de nuanțe într-un rol pîndit de trivialitate, Emil Hossu, un rebel cu candori și exaltări romantice.

● **Catibefii de la Humulești** (Teatrul Național din Iași): amintirile lui Creangă reposedite scenic cu savoare și haz suculent de regizorul Dan Alecsandrescu. Trupa ieșeană joacă, cu poftă și simț al umorului, un text în care se simte perfect la îndemînă. Excelent în rol — George Macovei.

● **Domnul Puntila și sluga sa Matti** (Teatrul «Mihai Eminescu» din Botoșani): bun exercițiu brechtian pentru un teatru și un public în plină formare, realizat — cu știuta-i responsabilitate față de vibrația ideii și de substanța mesajului — de regizorul Constantin Anatol de la teatrul din Tîrgu Mureș. În rolurile de primă mînă: Nae Floca-Acileni, Ana Vlădescu-Aron, Iulian Popescu. Scenografia: T. Th. Ciupe, de la Naționalul clujean.

● **Corabia viselor** (Teatrul de stat Oradea — secția maghiară): piesă a omului de cultură orădean Tabery Géza, reluată — după pre-

miera sa absolută, tot orădeană, din 1922 — dintr-un unghi nou de vedere, aparținînd regizorului Szabó Iósef. Reținem interpretările actorilor Lavotta Károly, Bárony Racz-Maria, Halasi Erzsebet și Miske László.

● **Doctor fără voie** (Teatrul de stat din Turda): gustul și nevoia de spectacol clasic transpuse de regizorul Ion Dan într-o reprezentare ce doarește, cu bună-credință, să ne restituie verva și spiritul scăpător al lui Molière. În rolul titular — Puiu Neagu.

televiziune

CINEMA. Rubrica de film a acestei săptămîni este dominată de programarea în două serii (miercuri și vineri) a capodoperei lui Elia Kazan «America, America». Comedia polițistă în premieră pe țară «O proprietăreașă ciudată» o putem vedea duminică. Noua rubrică de cultură cinematografică «Istoria filmului» a debutat promițător. La a doua apariție, D.I. Suchianu va vorbi, competent și cuceritor ca întotdeauna, despre «Filmul, o artă» (joi).

TEATRU. «Ciuta» de V.I. Popa, cu un colectiv actoricesc select din care cităm pe Mariana Mișuț, Eugenia Bădulescu, Ninetta Gusti, Fory Eterle, Ion Besoiu, St. Mihăilescu-Brăila (marți).

MUZICĂ. Rubrici permanente pe care vi le recomandăm în continuare: «Amfiteatru muzical», pe tema inepută a creației beethoveniene (duminică), «Ateneu» — emisiune de actualități muzicale (marți), «Gala marilor interpreți» — soprana Lucia Stănescu (miercuri) și «Seara melomanului» cu un sumar extrem de atractiv din care cităm doar titlul: «Nevoia de liniște și Bach» (sîmbătă).

LITERAR. Valorosul istoric literar Șerban Cioculescu în emisiunea «Prim-plan» (marți). Interesant sumarul «Actualităților literare» (duminică). Actorii Irina Răchigeanu și Nicolae Brancimir recită din versurile lui Dragoș Vrânceanu (sîmbătă).

ALTE ARTE. Baletul Operei Mari din Paris cu fantezia coregrafică «Baschet» de Jacques Casteneda (sîmbătă).

ȘTIINȚĂ. Despre chirurgia secolului XX va fi vorba în emisiunea de știință «Univers XX» (joi). Din nou despre speologie și speologie la emisiunea «Mai aveți o întrebare?» (vineri).

EMISIUNI CONCURS. Ion Mustățea și «Unde-i greșeala?» transmite din Cluj (duminică), iar Mihai Florea transmite de la telecentru emisiunea-concurs pentru tineret — și nu pentru școlari cum greșit a menționat această rubrică (mulțumim, tovarășe Florea!) — «ocolul țării în opt luni» (luni).

SPORT. Fotbal (duminică), box (luni), handbal (marți, miercuri, joi și sîmbătă).

DIVERTISMENT. Paradoxal și bizar cum o revistă de actualități de muzică ușoară ca «Muzicorama» reușește să ne adoarmă în fotolii precum un cîntec de leagăn (marți).

pronosport

Pronosticul antrenorului TITUS OZON pentru concursul Pronosport nr. 46 din 15 noiembrie 1970

I. U.T. A. — «U» Craiova	1
II. Steaua — Steagul roșu	1
III. «U» Cluj — F.C. Arges	X
IV. Petrolul — Dinamo	1
V. Politehnica — Progresul	1
VI. Jiul — S.C. Bacău	1
VII. Farul — C.F.R. Timiș.	1
VIII. Fiorentina — Milan	X
IX. Internazionale — Torino	X
X. Juventus — Cagliari	2
XI. Lanerossi — Napoli	2
XII. Lazio — Roma	2
XIII. Varese — Bologna	1

carte

● Al. Philippide: **Considerații confortabile.** Scrierile de critică și estetică literară ale poetului Al. Philippide sînt, din mai multe puncte de vedere, exemplare. Comentariul la obiect, lectura întinsă ce permite un comparativism exact și revelator, un simț sigur al frumosului și valorii sînt cîteva dintre trăsăturile lucrărilor sale de exegeză. Acum însă altceva vrem să subliniem în mod deosebit. În momentul de față, cînd o bună parte din scrisul criticilor noștri e invadat de parazitismul unui verbalism imens, umflat față de ideile conținute, scrisul lui Al. Philippide, de o rară exactitate a cuvîntului, ne oferă o lecție, și anume că exprimarea unora dintre cele mai subtile considerații se poate face și printr-un stil clar, concis și, de aceea, expresiv (Editura Eminescu).

● Elena Iordache-Streinu: **Păuna și copiii ei.** În avalanșa unei proze de excesiv psihologism și abstractă pînă la anularea atributelor epicului, iată un roman de solidă compoziție a narațiunii care se derulează în satul de odinioară. Un roman care se citește cu interes datorită darurilor autoarei de a construi interesant situațiile și care, cum spune, printre altele, Ovid S. Crohmălniceanu, «pictează excelent personaje numeroase» (Editura Eminescu).

● Semnalăm la Editura Univers apariția romanului Etzel Andersgaard de J. Wassermann. În românește de St. Freamăt.

● În colecția Clepsidra a Editurii Eminescu a apărut o nouă ediție a romanului **Clueandra** de Liviu Rebreanu.

● În colecția Biblioteca pentru toți a apărut romanul **Doamna Bovary** de Gustave Flaubert. Traducere de Demostene Botez. Prefață de Henri Zalis.

● Amplu eseu **Despre luciditate în artă** de Radu Sommer ne prilejuiește, încă o dată, înțînirea cu un atent și avizat cercetător al fenomenului artistic. Urmărirea extinderii lucidității în procesul de creație și a predominanței acesteia în opera de artă e realizată cu suplețe, deși cu rigoare documentată. Semnalăm concluziile cărții, nuanțat pregătite, evidențîndu-se intelectualizarea pasiunii și procesul de sensibilizare a intelectului, factori concurenți «în același temperament și în aceeași creație» pentru o artă viabilă (Editura științifică).

● Tot la aceeași editură a apărut cartea **Mari procese din istoria Justiției** de Yolanda Eminescu.

muzică

● Inedit program — valsuri — în concertul corului Filarmonicii

dirijat de Vasile Pântea (la pian, Viorica Cojocariu și Irina Staicu). Lucrări, exclusiv în 3/4, de Brahms, J. Strauss, Ivanovici, Ciprian Porumbescu (15 noiembrie, Ateneu).

● Pentru elevele și elevii melomani ai liceelor din Capitală, un concert educativ pe tema «Pagini celebre din literatura pentru vioară». Își dă concursul Ion Voicu (15 noiembrie, Ateneu).

● «Seară de cvartete italiene» se intitulă un atraktivul concert de cameră oferit ascultătorilor bucureșteni de Cvartetul Filarmonicilor din Cluj: Ștefan Ruha — vioara I, Vasile Horvath — vioara a II-a, Vasile Filip — violă, Jacob Dula — violoncel. În program, două cvartete — Luigi Boccherini și Niccolò Paganini — și un concert pentru două vioară, violă și violoncel de Alfredo Cassela (16 noiembrie, Ateneu).

● Concertul simfonic săptămînal al RTV este condus de dirijorul elvețian Pierre Colombo iar programul cuprinde: Trei nocturne de Debussy, Mică simfonică concertantă de Franck Martin, Uvertura «Coriolan» și Simfonia a IV-a de Beethoven (19 noiembrie, Studioul de concerte RTV).

cinema

● Z. Prin această creație a regizorului francez Costa Gavras, filmul politic trăiește una din zilele lui de sărbătoare. Cinematograful redescoperă unul dintre rosturile sale vitale, acela de a capta mișcările esențiale ale epocii. În distribuție — Yves Montand, Irène Papas, Jean-Louis Trintignant, Renato Salvatori, Charles Denner, Georges Géret, Jacques Perrin, Magali Noël. Filmul este deținătorul a numeroase premii internaționale, printre care un Oscar pe 1969 pentru cel mai bun film străin.

● **Măsura riscului.** Pasionantă dezbateră etică, cu implicații ce se prelungesc în conștiința fiecăruia. Regia — Ilia Averbach (studioul Lenfilm). Interpreți — Boris Livanov, Innokenti Smoktunovski, Alla Demidova, I. Grebenkov, L. Apinina.

● **Călătorie în jurul craniului meu.** Cunoscuta carte a lui Frigyes Karinthy transpusă pe ecran, cu efort și abilitate, de către regizorul György Revesz. În distribuție: Zoltan Latinovits, Eva Ruttikai, Mari Töröcsik, Imre Sinkovits.

● **Iubitorii filmului** au avut prilejul să cunoască, în această săptămînă, cîteva din realizările prolificii producții cinematografice indiene, una din cele mai coplesitoare — din punct de vedere cantitativ — din lume: peste 350 de pelicule anual. În cadrul «Zilelor filmului indian» au putut fi văzute: **Binecuvîntarea, Prim cîmpii și tîrguri, Bhuvan Shome, Anokhi Raat, Ramu.**

● Mari actori pe ecranele noastre: Aleksei Batalov («Cadavrul

FLACĂRA-ALBUM

HUMPHREY BOGART, neuitatul Boogie, apărătorul cauzelor pierdute, idolul generației sale, rămîne unul dintre cei mai îndrăgiți actori ai tinerețului de astăzi. Reluarea filmelor sale pe micul ecran a trezit din nou valuri de admirație.

